
Alles moest aan diggelen

Creative Commons BY-NC-SA

Charlotte Vlek

2022

Flarden

Wie in gezelschap leeft van kleine kinderen weet ongetwijfeld hoe onmogelijk het soms is om een gesprek te voeren, laat staan om een gesprek helemaal tot het einde toe af te maken. Zelfs een gedachte in je eigen hoofd van begin tot eind volbrengen is soms al te veel gevraagd. Het gevolg is dat er een halve flard blijft hangen, een onafgemaakte gedachte die haar eigen leven kan gaan leiden.

‘Heb jij vandaag ook iets gelezen over de onverklaarde sterfgevallen in Drenthe van de afgelopen tijd?’ vroeg Jacob, terwijl het gezin aan de avondmaaltijd zat.

‘Sterfgevallen in Drenthe? Nee, heb ik niks over gelezen,’ zei Caroline. Ze deed Noortje haar slabbetje om en legde een paar losse stukjes broccoli voor haar op tafel, om vervolgens naast haar plaats te nemen.

‘Ja, er waren de afgelopen tijd ineens opvallend veel mensen plotseling overleden, zonder duidelijke doodsoorzaak.’

‘Oh?’

‘Mama,’ zei Olivier, ‘mag ik straks ook een toetje?’

‘Ja hoor, lieverd, maar nu nog niet. Want eerst zitten we nog aan het warme eten van vanavond. Kijk, er zitten ook worteltjes door de broccoli heen, zie je wel? Dat heeft papa speciaal voor jou gedaan.’

Olivier keek even aandachtig naar zijn bord. Hij porde met een vingertje tussen de groentes. Toen hij alles voldoende geïnspecteerd had, begon hij op zijn dooie gemakje zijn groentes te sorteren: waar eerst in het midden van het bord nog een mengsel van groen en oranje had gelegen, daar bleef nu alleen de groene broccoli nog liggen. De oranje worteltjes legde hij netjes in het gelid in een cirkel op de rand van zijn bord.

‘Er waren dus allerlei onverklaarde sterfgevallen,’ vervolgde Jacob zijn verhaal. ‘En nu is de bevolking van Drenthe opgeroepen om voorlopig binnen te blijven.’

‘Wat?’ Caroline keek op. In Jacobs gezicht dacht ze ergens af te lezen. Was hij geërgerd dat men in Drenthe niet naar buiten mocht? Maar dat raakte hen toch helemaal niet? Toen zag ze dat Jacobs blik op Noortje gericht was, die tegenover hem aan tafel zat en nu half was gaan staan op haar stoel.

‘Ja,’ zei Jacob. Zijn blik was nu weer op Caroline gericht. ‘Want niemand weet precies waarom al die mensen ineens dood zijn, en het is wel opvallend dat het allemaal in dezelfde regio heeft plaatsgevonden.’

‘Maar hoezo zijn ze ineens dood gegaan dan? Werden ze ziek? Of zijn ze...’

‘Hé, Noortje, niet gaan staan! Ga maar zitten, op je billen. We vinden het een beetje gevaarlijk als je op je stoel gaat staan.’

Terwijl Jacob het zei pakte hij Noortje bij haar bovenarm vast. Zijn toch al grote hand leek gigantisch in vergelijking met het kleine mollige armpje van Noortje. ‘Ben je klaar met eten? Noortje is klaar met

eten, jongens.’ Hij maakte haar toet schoon en tilde haar uit haar stoel. Noortje liep meteen naar Caroline en legde haar hoofd tegen diens heup. Caroline aaide over haar bolletje terwijl ze ondertussen probeerde om haar zwarte jasje met schoudevulling wat aan de kant te houden om het netjes te houden voor haar werk. Ondertussen probeerde ze ook nog te eten. Dat ging maar moeilijk, want ze had nog maar één hand vrij. Ze bracht een halfvolle vork naar haar mond.

Terwijl Jacob weer ging zitten vertelde hij het volgende fragment van zijn verhaal: ‘Maar niemand weet dus waarom er ineens zoveel mensen dood gingen in Drenthe. Ik geloof niet dat mensen echt ziek werden ervan, ze gingen gewoon heel plotseling dood. Er was een puber die dood in bed werd aangetroffen, en een vrouw die met haar hond aan het wandelen was en toen kwam alleen die hond nog terug. Later hebben ze de vrouw ergens in het bos terug gevonden – dood.’

‘Jeetje,’ zei Caroline. Toen zag ze dat Olivier ineens met grote ogen naar zijn vader keek. Zijn zwarte ogen, die normaal details waren in zijn fijne gezicht, waren nu wijd open gesperd.

‘Heeft die hond dan die mevrouw dood gemaakt, papa?’

‘Nee, dat denk ik niet, lieverd,’ zei Jacob. ‘Die mevrouw was met haar hond gaan wandelen, en toen kwam de hond weer thuis zonder die mevrouw. Wat er met haar gebeurd is weten ze niet.’

‘Is die mevrouw gewoon zomaar dood gegaan dan?’ Olivier keek met een heel bleek gezicht van Caroline naar Jacob en weer terug naar Caroline. De bleekheid stak fel af tegen zijn zwarte haren.

‘Nou, vast niet zomaar, lieverd,’ gaf Caroline antwoord op Oliviers bezorgde vraag. ‘Mensen gaan niet zomaar dood. Er zal iets gebeurd zijn, misschien was ze ziek, dat weten we niet precies.’ Ze gebaarde naar Jacob dat ze voorlopig maar even moesten stoppen met dit onderwerp. Het was niet de bedoeling dat Olivier er van zou gaan dromen vannacht.

‘Mama,’ zei Olivier, ‘kun je hapjes voor me maken?’

Caroline zuchtte. ‘Ja, dat is goed schatje. Voor deze ene keer.’ Olivier schoof zijn bord over de tafel heen, en ze maakte een hapje op zijn lepel. Daarna schoof ze het bord weer terug zodat hij zelf het lepeltje kon pakken. Een beetje als een medewerker van een bank vroeger, die contant geld in een laatje stopte om het naar de klant toe te schuiven.

Het gezin at nu in stilte verder. Zonder er bij na te denken bracht Caroline haar hand naar haar oor, om een lok haar er achter te doen. Maar haar haar zat al keurig op z’n plek. Toch maakte ze de beweging af, en streek haar zwarte, steile haar nog eens opnieuw op dezelfde plek achter haar oor. Ondertussen viel haar blik op een stapeltje tekeningen en ander knutselwerk van de kinderen, dat Jacob gauw terzijde had geschoven toen hij de tafel dekte. Caroline had het direct zien liggen toen ze thuis kwam uit haar werk, en had bij zichzelf gedacht: Jacob en ik hebben toch wel heel verschillende ideeën over het concept opruimen.

Terwijl ze weer een hapje maakte voor Olivier, hoorde ze Noortje brabbelen; die zat inmiddels op de bank een boekje te bekijken. Haar beentjes staken recht vooruit maar werden bijna volledig bedekt door het grote prentenboek dat ze las. Alleen haar voetjes staken er nog onderuit. Carolines hoofd voelde rusteloos aan, alsof er allerlei gedachten heen en weer dansten maar niet één even wilde stilstaan om zich rustig te laten onderzoeken. Het luide smakken van Olivier en de babbelgeluidjes van Noortje mengden

zich met de flarden van de ongrijpbare gedachten in haar hoofd en het werd een grote kluwen rommel. Ze probeerde de rommel met rust te laten en zich te richten op het eten. Later zou er wel tijd zijn om de warrigheid in haar hoofd uit te pluizen.

‘Mama, mag ik straks naar bed?’ vroeg Olivier. Hij schoof zijn bord weer naar Caroline voor een volgend hapje.

‘Huh?’ Er sprong een gedachte weg uit haar hoofd; net nu ze hem bijna gevangen had. ‘Ja, natuurlijk mag je straks naar bed. Het is bijna bedtijd.’

‘En mag ik straks ook in mijn zwembad zwemmen?’

‘Hè, wat?’ Wat was dit nu weer voor gekkigheid? Welk zwembad? Alweer had ze bijna gezegd ‘ja natuurlijk lieverd’, uit een soort reflex. Maar ze was nog net op tijd opgeschud uit haar eigen gedachten om zich te realiseren dat het een gekke vraag was.

‘Heb jij een zwembad?’ vroeg Jacob met een vrolijk gezicht.

‘Ja!’ riep Olivier blij, terwijl hij zich naar Jacob draaide. Caroline schoof ondertussen zijn bord weer terug met een hapje dat klaar lag.

‘Hapje!’

‘Mijn zwembad is boven, in de badkamer,’ zei Olivier. ‘Dat is namelijk het bad.’

Jacob moest lachen. ‘Grappenmaker! Morgen mag je weer in bad. Straks is het hoog tijd om te gaan slapen.’ En hij woelde even door Oliviers korte zwarte haren.

Later die avond zat Caroline met twee kinderen in pyjama’s op schoot voor te lezen. Ze keek neer op twee kruintjes die zich over het boek bogen, Olivier met zijn steile zwarte haartjes, net zoals Caroline, en Noortje met haar warrige blonde krullen, zo duidelijk afkomstig van Jacob. Tijdens het lezen dwaalden Carolines gedachten af naar de toestand in Drenthe. Ze was haast als een soort spreekbuis die de geschreven tekst van het boek automatisch in gesproken woord omzette, zonder er verder inhoudelijk over na te hoeven denken. Het is een heel handige vaardigheid als ouder om een boek te kunnen voorlezen terwijl je zelf aan iets anders denkt. Wel is het natuurlijk belangrijk om de dynamiek van het voorlezen een beetje overtuigend te doen, en niet alles monotoon op te dreunen. Maar als je hetzelfde boek al twintig keer hebt voorgelezen in de afgelopen twee weken dan gaat ook de dynamiek vanzelf. ‘Slapen gaan! schreeuwde Pad.’ Caroline sprak het met de nodige dramatiek uit. ‘Dat stond als laatste op mijn lijstje!’

Maar wat was nou precies die toestand in Drenthe? dacht ze ondertussen. Was er nou iets met giftig spul in de lucht? Jacob zei alleen dat er mensen plotseling overleden waren. En dat mensen voorlopig binnen moesten blijven. Maar waarom moesten ze dan binnen blijven? Wat hebben die sterfgevallen nou te maken met naar buiten gaan? Jacob had er ook niks over gezegd eigenlijk, alleen maar dat er iets was en dat mensen uit voorzorg binnen moesten blijven. Er begon een soort onbestemd gevoel te rommelen. Er was iets aan de hand; wat precies dat wist ze niet.

‘Mama, het boek is uit! Nu is het tijd voor knuffeltjes en kusjes!’ De kinderen doken elk onder een oksel en knuffelden met hun warme lijfjes tegen Carolines zij, ieder aan een kant. Die sloeg haar armen stevig om ze heen en wreef over hun ruggetjes. Door de pyjama heen voelde ze Oliviers knokige schouderbladen

en de holte daartussen. Zowel Noortje als Olivier voelde warm onder haar aanraking, alsof ze twee kleine kacheltjes aan weerszijden van zich had.

‘Lekker slapen, lieve monstertjes! En nu ieder in je eigen bed!’

Olivier kroop onder zijn deken terwijl Caroline Noortje in haar slaapzak ritste en in haar ledikantje tilde. Noortje ging meteen zelf op haar buik liggen, en omdat ze haar benen onder zich had getrokken staken haar billetjes een beetje omhoog. Caroline liep nog even naar Olivier om hem ook over zijn hoofd te aaien en het licht uit te doen. Tenslotte ging ze in de schommelstoel zitten, en terwijl ze met haar hoofd achterover leunde staarde ze naar het plafond. Daar zag ze de afdruk van een roller met muurverf die per ongeluk tegen het plafond aan was gekomen. Het was een vlek van gebroken wit in het iets minder gebroken wit van de rest. Jammer dat Jacobs vader hier even slordig was geweest tijdens het verven. Maar het was natuurlijk wel heel fijn dat hij had meegeholpen destijds.

In de schemerige kamer waren ondertussen de snelle ademhalingen van twee kindjes hoorbaar. Af en toe smakte Noortje een beetje met haar mond: ze had last van doorkomende tandjes. Na verloop van tijd begon Noortje langzamer te ademen. Olivier draaide zich nog eens om in zijn bed; hij sliep nog niet, zo was te horen aan zijn onrustige bewegingen. In Carolines achterhoofd begonnen zich alweer gedachten te vormen. Wat was er nou in Drenthe aan de hand? Straks als ze beneden kwam moest ze maar even het nieuws opzoeken. Want dat was beter dan de beelden die zich nu vormden in haar hoofd. Ze zag een grote wolk van een soort grijzige mist voor zich die over Drenthe heen trok. Iets giftigs, waar mensen dood van gingen. De wind blies de wolk uit elkaar. Maar in plaats van dat de wolk echt oploste, waaiden er giftige flarden in verschillende richtingen. Een flard richting het noorden, een flard richting het zuiden. Moest ze niet nog even alle ramen controleren, of die wel goed dicht zaten? Wat nu als er echt een giftig gas door de straat trok? Nee, maar wacht, dit had ze echt helemaal zelf bedacht. Het was haar onbestemde angst die met haar aan de haal ging.

Na deze zinloze exercitie van haar hersenen besepte Caroline dat ze al heel lang tussen twee slapende kindjes in lag. Ze hoorde dat Oliviers ademhaling sloom en rustig was. Noortjes ademhaling hoorde ze bijna niet, zo diep sliep die. Caroline keek even in haar ledikantje en zag dat haar ribbetjes wel op en neer bewogen. Ze liep naar het raam om nog even te controleren of dat goed dicht zat. Buiten zag ze de schemerige contouren van de Wildernis. Caroline vertelde vaak schertsend aan mensen dat ze middenin het dorp woonden en toch zo de wildernis in konden lopen, maar dat klonk indrukwekkender dan de realiteit. De Wildernis was een park dat grotendeels door het dorp omgeven was, dat wil zeggen: het dorp was er in de loop der jaren omheen gegroeid. Maar een echte wildernis was het niet. Het was een park waar gedeeltes gecontroleerd wild mochten worden. Er waren stukken waar bomen jaren geleden omgewaaid waren en mochten blijven liggen, en er was ruig gras waar Schotse hooglanders graasden. Maar er waren in datzelfde park ook gewoon nette wandelpaadjes, een bloementuin met een keurig, gietijzeren hekje eromheen en een speeltuin voor de kinderen. Caroline leunde even op de vensterbank en keek of ze ook beweging zag in het park, maar de enige beweging die ze zag was het dansen van de wind in het struikgewas. Ze draaide nog een keer extra stevig de handgreep van het raam dicht en sloot ook het ventilatierooster. Toen ging ze naar beneden.

Jacob had inmiddels de afwas gedaan en was alweer op pad naar zijn schildercursus. Op het moment dat Caroline beneden kwam fietste Jacob fluitend langs de rand van de Wildernis. Op tafel had hij een briefje achtergelaten voor Caroline. 'Fijne avond, liefste. Ik kom je vanavond knuffelen als je al in bed ligt.' Ja ja, dacht Caroline bij zichzelf. Maar hoe zat dat nou met die toestand in Drenthe?

Opgejaagd

Het was een van de eerste warme dagen van het jaar, en Jacob en Caroline zaten met een paar andere ouders en de kinderen in een speeltuin. Het was zo'n dag waarop de kinderen ineens weer de vrijheid konden voelen van buiten zijn zonder warme winterkleding aan. Buiten zijn kon weer zonder dat er een duidelijke activiteit op het programma hoefde te staan: de kinderen vermaakten zich wel terwijl de ouders comfortabel konden zitten. Olivier en een paar andere kinderen renden met vliegtuigjes over een grasveldje terwijl ze er passende geluiden bij maakten; Noortje stapte er een beetje tussendoor.

‘Hebben jullie het laatste nieuws al gehoord over Drenthe?’ begon Mirjam, de moeder van Celine.

‘Ja, iets met teken, toch?’ zei Mark. Zijn zoontje Kasper rende als een bezetene achter Celine aan, omdat ze zojuist zijn vliegtuigje had afgepakt.

‘Iets met teken? Ik heb het nog niet gehoord, wat was er dan?’ vroeg Caroline.

‘Ja, het is gebleken dat al die mensen die dood gevonden waren een tekenbeet hadden,’ zei Mark. Hij leunde ontspannen op zijn ellebogen op de picknicktafel. Zijn informele flanellen bloesje zag eruit alsof iemand wel de moeite had genomen om het even netjes te strijken.

‘Oh,’ zei Caroline.

‘Maarja, wat het precies is weten ze niet,’ ging Mark verder.

‘Hoe bedoel je, het is toch van een teek, zei je net?’ vroeg Jacob.

‘Ja, maar wat er precies aan de hand is, of die teken een virus bij zich dragen ofzoiets, dat weet nog niemand.’

Kasper had net zijn vliegtuigje weer bemachtigd en rende nu rondjes om Noortje heen met zijn vliegtuigje terwijl hij heel luid ‘vrrrrr’ erbij zei. Noortje moest ontzettend lachen. Met zijn guitige snoet was Kasper met kinderen van alle leeftijden op zijn gemak. Caroline keek naar de rennende kinderen op het grasveld en had het gevoel dat ze alles van een afstandje bekeek. Alsof ze een buitenstaander was. Daar waren haar kinderen lekker aan het rennen in het gras. De wereld zag er klein uit en haar kinderen zagen er klein uit, niet zoals dat nu eenmaal hun normale formaat was, maar eerder alsof alles een beetje ver weg leek. Het gaf haar een unheimisch gevoel om er zo afstandelijk naar te kijken, alsof zich een film voor haar ogen afspeelde waar ze het plot nog niet van kende. Ze probeerde zichzelf weer wat dichterbij te halen, om maar dat afstandelijke gevoel kwijt te raken. Op de achtergrond van haar aandacht hoorde ze de vliegtuiggeluiden van de kinderen en het algemene rumoer en gegil. Ze keek omhoog en om zich heen, om haar zintuigen breder in te zetten dan alleen voor die club kinderen hier vlak voor zich. Onder al dat geluid van de kinderen door hoorde ze heel zacht een vogeltje tjirpen. Het was maar even, daarna hield het weer op.

Jacob keek ondertussen naar hetzelfde tafereel en zag hoe zijn kinderen plezier hadden. Voor hen was het gras en het spel met vliegtuiggeluiden het enige dat er op dit moment toe deed. Jacob wist nog goed hoe fijn hij het vroeger vond om buiten te rennen, het liefst met blote voeten. Het leek wel alsof hij met al die ruimte en al die buitenlucht niet anders kon dan actief zijn. Je moest buiten nu eenmaal rennen, springen of huppelen. Helaas was het nu nog te koud voor blote voeten en droegen de kinderen schoenen, wat ze er gelukkig niet van weerhield om lekker te rennen in het gras.

‘Nou, gelukkig wonen we niet in Drenthe,’ zei Jacob.

‘Nee,’ zei Caroline, ‘maar is het wel verstandig om de kinderen nu buiten in het gras te laten spelen? Er hoeft maar één verdwaalde teek te zijn. . .’

‘Ja,’ zei Mark, ‘maar in Drenthe mag de bevolking nu ook gewoon weer naar buiten.’ Op zijn gezicht was een brede grijns te zien, maar dat was een reactie op Kasper, die druk bezig was om Noortje met zijn vliegtuigje aan het lachen te maken.

‘Ja, okée,’ zei Caroline, ‘het mag misschien weer. Maar is het ook verstandig? Want ze lopen wel kans dat ze een tekenbeet opdoen. En zou er hier in Groningen niet net zo goed een kansje zijn dat er misschien een teek zit? Ik bedoel, zover zitten we niet van Drenthe af.’

Olivier en Celine renden ondertussen heel hard over het grasveld in de richting van Noortje en Kasper. Terwijl Olivier langs sjeesde zette Kasper net onverwachts een stap opzij. Dat werd een botsing. Olivier viel languit op het gras en begon te huilen. Tijdens zijn val had hij ook nog zijn zusje aangestoten, waardoor die ook was gevallen en nu ook aan het huilen was. Jacob liep naar ze toe en trok Olivier weer overeind. Hij pakte Noortje op en ging op zijn hurken naast Olivier zitten met Noortje in zijn armen, zodat hij ze allebei tegelijk kon knuffelen. Even zat hij middenin een enorm volume van huilende kindertjes vlakbij zijn oren. Maar even later was Olivier ineens klaar met huilen en rende hij weer verder met zijn vliegtuigje. Met Noortje op de arm liep Jacob terug naar de picknicktafel, waar hij naast Caroline ging zitten. Dit zijn de momenten om te koesteren, dacht hij bij zichzelf. Als dat kleine lijfje even de rust heeft om stil te zitten en tevreden is met niks, met hier gewoon zijn. Caroline woelde ondertussen door Noortjes warrige blonde krullen, en keek stiekem even in haar nek om te zien of daar misschien een teek zat. Noortje wiebelde om aan te geven dat ze weer verder wilde spelen en gleeed van Jacobs schoot af.

‘Ik zou straks gewoon even een tekencheck doen als je je zorgen maakt,’ zei Mirjam. Dat was weer net iets voor Mirjam, om het zo simpel te laten klinken. Alsof je de zorgen hierover zo even kon wegpoetsen. Dat maakte het altijd wel fijn om in haar gezelschap te zijn; dan voelde het altijd net alsof het leven lekker licht en luchtig was.

‘Een tekencheck?’ vroeg Caroline, terwijl ze Noortje nakeek die zich weer temidden van de spelende kinderen begaf.

‘Ja, je weet wel, even overal grondig kijken of er een teek zit, vooral onder de oksels en in de nek enzo. Op plekken die lekker warm en veilig zijn voor zo’n teek. Als je een teek binnen 24 uur verwijdert is er niks aan de hand.’

‘Ohja,’ zei Caroline. ‘Maar denk je dat dat nu ook voldoende is? We hebben het niet meer over Lyme, hè. Er zijn wel gewoon mensen dood gegaan.’

Mirjam haalde haar schouders op en stond ondertussen op om Kasper en Celine uit elkaar te halen. Die waren alweer allebei aan hetzelfde vliegtuigje aan het trekken.

Op weg naar huis stelde Jacob voor om nog een extra rondje te fietsen. Hij had te lang stil gezeten in de speeltuin, zei hij.

‘Maar hebben we daar wel tijd voor?’ zei Caroline, terwijl ze met een kind voor en een kind achterop probeerde Jacob op zijn racefiets bij te houden.

‘Jawel toch, dacht ik wel?’ Jacob probeerde zijn telefoon uit zijn broekzak te vissen tijdens het fietsen, om te kunnen zien hoe laat het was.

Caroline keek op haar horloge. ‘Er is op zich nog wel tijd voor het avondeten. Maar ik wil wel nog een tekencheck kunnen doen.’

‘Maar dat kan toch net zo goed vanavond? Binnen 24 uur was toch op tijd, zei Mirjam?’

‘Ja, okée, maar gaan we het dan niet vergeten?’

‘Nou, nee, toch? Jij onthoudt het vast wel. En bovendien, we zijn niet eens in Drenthe in een of ander natuurgebied ofzo geweest hè. Gewoon in een speeltuin in Groningen. Dus ach, misschien hoeven we niet eens een tekencheck te doen.’

‘Nou, ik wil wel een tekencheck doen,’ zei Caroline, een beetje buiten adem van het tempo waarmee Jacob door fietste. Ze wist wel dat hij meestal meer zin had in activiteit buiten, dat stil zitten in een speeltuin voor hem waarschijnlijk vrij saai was geweest. ‘Weet je wat,’ zei ze, ‘ga jij anders gewoon alleen nog even een stukje fietsen. Ik heb toch de kinderen allebei al op mijn fiets, dan neem ik ze mee naar huis en kun jij nog even lekker in je eigen tempo en je eigen afstand.’

‘Vind je dat okée?’ Jacob leek nu haast nog een stukje harder te fietsen, nu hij dit zo zei.

‘Ja, prima,’ zei Caroline.

‘Goed, dan sla ik hier straks af. Tot zo!’

Even later fietste Caroline in een iets lager tempo alleen verder. Thuis gekomen worstelde ze zich door het spitsuur van naar binnen gaan met twee kleine kinderen heen. Nadat ze goed en wel alle schoenen en jassen uit hadden, handen hadden gewassen en de kinderen ieder met een soepstengel op de bank zaten, was ze de tekencheck al bijna weer vergeten.

‘Mama, kun je een boekje voorlezen?’ Olivier stond voor de bank met een boek van Kikker in zijn handen.

‘Nee, liefje, we zijn net thuis, ik wil nu even zitten en uitrusten.’

‘Straks dan, mama?’

‘Eh, nou, ik moet straks ook gaan koken, dus dat kan eigenlijk niet, Oliviertje.’

Olivier gooide zichzelf op de grond en begon te huilen. ‘Maar ik wou zooooo graag een boekje lezen! Je mag niet gaan koken! Je moet nu een boekje voor me lezen! Mamaaaaa!’ Noortje kwam er nieuwsgierig bij staan en begon uit solidariteit mee te huilen.

‘Hè, jongens, jammer hè. Maar het kan nu gewoon even niet.’ Caroline probeerde een geduldige ouder te zijn maar voelde zich tamelijk ongeduldig worden. Wat een boel zinloos gehuil, ze kon er toch ook niks

aan doen dat ze nu geen boek konden lezen? Ze had verdorie ook helemaal geen zin om te gaan koken. Oh, en die tekencheck, die moest ook nog! Ineens voelde ze zich ontzettend opgejaagd, alsof ze vreselijke haast had. Haar ademhaling voelde gejaagd. Ze voelde zich licht, alsof ze geen vaste grond onder de voeten had. Die tekencheck, die moest nu gebeuren. Het kon natuurlijk vanavond ook wel, als de kinderen toch zouden omkleden voor het slapen gaan. Maar ze moest dit opgejaagde gevoel nu meteen kwijt raken. Ze hoopte maar dat het weg zou gaan als ze die tekencheck maar achter de rug zou hebben. Ze stond op en liep naar de boekenkast, waar haar telefoon op een plank lag – hoog en buiten het bereik van de kinderen. Staand voor de kast zocht ze op hoe ze netjes een tekencheck moest doen. Haastig scrollde ze door de zoekresultaten en klikte de eerste aan die er betrouwbaar uit zag. Snel scande ze door de tekst op zoek naar specifieke instructies. Het zag er gelukkig vrij simpel uit.

‘Waaaaa!’ Het was Noortje die ineens veel harder begon te huilen. Caroline draaide zich om en zag dat Olivier haar een duw had gegeven. Waarom? Geen idee. Hij zal wel boos zijn geweest omdat Caroline geen boek had voorgelezen.

‘Hé, weet je wat jongens, we moeten nog even de tekencheck doen.’ Olivier hield op met huilen. Noortje snikte nog een beetje maar leek ook wel onder de indruk omdat haar broertje ineens stil gevallen was. Blijkbaar was er iets bijzonders aan de hand, zal ze hebben gedacht.

‘Wat is een tekencheck, mama?’ vroeg Olivier.

‘Dan doen jullie al je kleren uit en gaan we overal goed kijken of je misschien ergens een teek hebt zitten.’

Olivier keek een beetje vies. ‘Een teek? Wat is dat nou weer?’

‘Dat is een soort beestje, . . .’ Oliviers gezicht vertrok naar afgrijzen. ‘Dat is een klein zwart bolletje, dat zit soms in het gras en misschien heb je dat wel mee naar huis genomen. Zullen we eens kijken of jij teken hebt verzameld in de speeltuin?’ Caroline probeerde het te laten klinken als een spelletje maar ze zag wel dat Olivier er helemaal geen zin in had.

‘Nee!’

Caroline bleef even uitgeblust staan. Ze moest ook al bijna gaan koken, maar die tekencheck, dat moest echt nu. Olivier rende om de bank heen naar het speelkleed dat er achter lag. Dat was ooit Jacobs idee geweest: door de bank een stuk van de muur af te zetten was er een verborgen plekje waar de kinderen lekker konden spelen en zich verstoppen voor de volwassenen. En dan zou het speelgoed mooi ook een beetje aan het zicht onttrokken zijn, en hoefden ze het dus niet zo vaak op te ruimen, had Jacob gezegd. Maar in de praktijk was het achter de bank altijd een zootje van jewelste en namen de kinderen het speelgoed waar ze op dat moment echt mee wilden spelen mee naar een plekje elders in de woonkamer, waar het dus wel weer opgeruimd moest worden. Maar om te verstoppen was de speelhoek nog steeds perfect, en Olivier en Noortje zaten nu giechelend achter de bank.

Caroline keek naar de telefoon die ze nog altijd in haar hand had. Ze hing hem aan de speaker en zette een muziekje op. Nieuwsgierig kwamen er na een tijdje twee gezichtjes om de hoek van de bank gluren. Noortje lachte breed en begon al een beetje heen en weer te wiebelen op haar mollige beentjes, alsof ze ging dansen.

‘Wat doe je, mama?’ vroeg Olivier.

‘We doen een blote-billen-feestje! Iedereen kleren uit!’

Caroline trok Noortjes trui over haar hoofd. Ze bleef vrolijk heen en weer wiebelen. Caroline hurkte naast haar neer en trok haar broekje op haar enkels. Ze stapte er zelf uit en wiebelde met haar dreumesdansje vrolijk verder door de kamer. Olivier was intussen ook begonnen om zelf zijn kleren uit te trekken, en tenslotte dansten er twee kleine lijfjes door de kamer. Noortjes stevige lijfje waar nog wat gezond babyvet op de benen en armen zat, en Oliviers spichtige lijfje met zijn fel zwarte haar erbij. Olivier dook op de bank. Daarna rende hij gauw weer verder en verstopte zich achter de stoel. Daar sprong hij met zijn blote lijfje ineens weer achter vandaan. Noortje moest ontzettend schateren van deze voorstelling. Wat moet het toch heerlijk zijn om je ergens zo in te kunnen verliezen, zoals kinderen dat kunnen. Caroline ging even zitten en genoot van de rust die ze cadeau kreeg nu de kinderen hier even druk mee bezig waren. Maar toen herinnerde ze zich de tekencheck weer.

‘Zo, Noortje, nu ga ik even onder je oksels kijken.’ Caroline pakte haar op schoot, maar dat stevige lijfje van Noortje bleek toch altijd weer slinks uit elke greep los te kunnen wurmen. Caroline rende achter haar aan en tilde Noortje op. Het werd een vlugge wals met een kind op de arm, waarbij Caroline ondertussen, als een ware multitaskende moeder, gauw in Noortjes nek, achter haar oortjes, onder haar oksels en in haar knieholtes inspecteerde.

‘Nu jij, Oliviertje!’

Olivier rende meteen weg en begon uitgelaten op de bank te springen. Caroline stond voor de bank en probeerde ook met Olivier een wals in te zetten. Ze nam zijn hand en bracht die omhoog alsof ze hem een draai in wilde leiden, waarbij ze vlug onder zijn oksel zou kunnen kijken. Maar Olivier liet zich niet foppen en sprong vrolijk heen en weer op de bank met zijn armen stijf tegen zijn lijf. Even had Caroline zin om weer gewoon toe te kijken naar twee vrolijk dansende aapjes in plaats van ze het leven zuur te maken. Maar toen dacht ze aan de teken in Drenthe. Ze stelde zich voor dat er morgen een nieuwsbericht in de krant zou staan met de kop: *Dodelijke tekenbeten nu ook in Groningen aangetroffen*. Ze zag al het kleine leven dat er in een speeltuin zou kunnen rondkrioelen. Er hoefde maar een kleine teek in Oliviers broekspijp te zijn geklommen. . . En hij was immers languit in het gras gevallen! Dus die teek had meer dan genoeg kans gehad om achter zijn oor te klimmen, of tussen zijn haren, of in zijn mouw. . .

‘Verdorie, Olivier! We moeten die tekencheck doen! Kom op, werk nou even mee!’ Caroline schoot uit haar slof en wist dat het niet constructief was om het zo aan te pakken. Als een ouder zegt ‘werk nou even mee’ dan weet een kind meteen hoe laat het is.

‘Werk nou even mee, mama! Ik moet dansen!’ Hij bleef fanatiek op en neer springen op de bank.

Caroline ging zitten op de bank, waar ze een beetje op en neer bewoog door Oliviers gespringsplek naast zich. Ze moest al bijna gaan koken. En verdorie, die tekencheck! In haar hoofd voerde ze krijgsberaad. Ze wilde eigenlijk krijgsberaad met Olivier voeren, ze wilde aan hem uitleggen dat dit echt belangrijk was, dat de onrust in haar hoofd weer tot rust moest worden gebracht door deze taak nu even af te maken. Maar ze wist dat Olivier nog maar een kind was. Soms vergat ze dat wel eens, dan leek hij zo op haar in al zijn doen en laten, en zelfs in zijn uiterlijk, dat ze even vergat dat hij nog maar drie was en

dus toch ook een klein beetje een wild diertje dat hield van springen en rennen en ravotten. Hem uitleggen dat het belangrijk was om jezelf netjes op teken te controleren na een bezoekje aan de natuur leek haar zinloos. Ze zou hem moeten afleiden, overtuigen, er een spelletje van moeten maken. Toen stond ze op en pakte een stoel uit de keuken. Die zette ze midden voor de bank neer.

‘Dit is de autowasstraat! Wie o wie komt er als eerste onderdoor kruipen?’

Olivier sprong meteen van de bank af. Hij kroop onder de stoel door. Terwijl hij er onderdoor kroop pakte Caroline gauw een enkel vast om even in zijn knieholte te kijken.

‘Zo, even achter de knietjes wassen!’ Ze wreef met haar hand in zijn knieholtes, alsof ze hem daar schoonpoetste met een washandje. Olivier was onder de stoel doorgekropen en rende nu naar de speelhoek achter de bank.

‘De wasbeurt was nog niet klaar! Oksels moeten ook nog schoon!’ riep Caroline. Olivier rende een rondje achter de bank langs en kwam nog een keer onder de stoel doorkruipen. Nu controleerde ze zijn oksels. Na nog een paar wasbeurten was ze tevreden en liet ze de muziek aan staan terwijl de kindertjes druk bleven dansen. Zelf liep ze naar de keuken want het was natuurlijk al lang en breed tijd om te koken.

Opgeborgen

Teruggekomen van het fietsen trof Jacob die middag twee blote kinderen aan, en een oververmoeide moeder die in de keuken stond. In zijn benen voelde Jacob de loomheid van even stevig gefietst hebben, een soort zwaar en soepel gevoel waar je je het liefst helemaal aan over zou willen geven. Caroline was juist een en al starheid: haar houding aan het aanrecht was onhandig en een beetje statisch, alsof ze tijdens het koken een keer een beetje voorover had gebogen om kracht te zetten met het snijmes op de plank, en sindsdien niet meer de moeite had genomen om weer rechtop te komen. Jacob legde even een hand op haar rug om haar te begroeten, maar die schudde ze geërgerd weer van zich af.

‘Papa!’ riep Olivier vanaf de bank, waar hij in zijn blootje druk aan het springen was.

‘Ja, jongen.’ Jacob ging naast hem op de bank zitten, en stuitte daar wat op en neer door Oliviers drukte.

‘Papa, we hebben vandaag de takenik gedaan!’

‘De wat?’

‘De takenik!’ Olivier riep het veel te hard en buiten adem, vanwege het gesprong.

‘Wat is dat?’

Olivier begon iets uit te leggen maar het was onverstaaanbaar omdat Noortje gillend naar de bank kwam rennen, waar ze vol overgave tegenaan plofte. Jacob aaide over haar hoofd, dat even kort rust nam op de bank, waarna Noortje weer terug naar de keuken rende, met het nodige gegil erbij.

‘Papa, je moet luisteren!’ zei Olivier. ‘Een takenik, toen ging mama onder onze oksels kijken enzo. We deden net alsof we een auto waren in de autowasser. Ofzoiets.’

‘Oh, je bedoelt de tekencheck? Heeft mama gecontroleerd of jullie teken hadden?’ Olivier knikte fanatiek. ‘Zijn jullie daarom bloot?’ Weer knikte Olivier fanatiek. ‘En een beetje hyper?’

Olivier hield zijn hoofd een beetje scheef. ‘Wat betekent hyper?’

‘Dat je een beetje druk bent, jongen.’ Olivier knikte met een brede glimlach erbij. En daar kwam Noortje weer gillend aanrennen.

‘Eten is klaar!’ riep Caroline vanuit de keuken. ‘Iedereen even kleren aan en aanschuiven maar!’

Aan tafel was de vermoeidheid duidelijk van Carolines gezicht af te lezen. Haar toch al smalle wangen leken nu nog meer ingevallen, en haar ogen leken wat van hun normale fel zwarte glans te hebben verloren. Ze draaide zich naar Noortje om haar een hapje voor te leggen en toen ze zich weer recht draaide trok ze met wat ergernis haar bloesje weer recht. Jacob observeerde het en voelde zich plaatsvervangend wat benard. Hij bewoog wat met zijn schouders omhoog en omlaag om ze los te maken, en haalde een hand door zijn blonde krullen. Maar het hielp niet, hij voelde nog steeds de benardheid om hem heen

hangen. Even voelde hij de plotselinge drang om zijn mes en vork door de kamer te gooien. Het liefst tegen het raam, zodat dat ook aan diggelen zou gaan. Het was een vluchtig moment, een kort visioen van een uitspatting waar hij natuurlijk niet aan toe gaf. Hij schrok er van, maar al gauw was hij het weer vergeten.

‘Zal ik straks de kinderen even klaarmaken voor het slapen? Dan doe ik daarna de afwas wel, hoef jij straks alleen even erbij te gaan liggen op de slaapkamer. Je ziet er moe uit.’

Caroline knikte dankbaar.

Toen Jacob bijna klaar was met de afwas ging zijn telefoon. Hij zat net op zijn knieën op de grond om met een doekje nog even de restjes eten van de vloer op te vegen. Hij stond op om op het geluid van zijn telefoon af te gaan, en na enig zoeken vond hij het ding onder een stapeltje brieven in de kast. Hij zag dat het zijn moeder was die belde.

‘Ha, kind, hoe is het met jullie? Zijn jullie ook lekker even buiten geweest met de kindjes?’

‘Ja, mam,’ zei Jacob. ‘We waren even naar de speeltuin.’

Jacobs moeder begon een gesprek altijd met een vraag die leek alsof ze naar hem vroeg, maar het was onvermijdelijk bedoeld om een onderwerp te openen waar ze het zelf graag over wilde hebben. Iets waarvan ze vond dat hij er iets mee moest. Zo ook deze keer.

‘Ah, wat leuk, de speeltuin! Daar hadden mijn kleinkinders vast veel plezier van. Hé, en ik belde je even omdat ik op het nieuws had gehoord dat er iets was met teken in Drenthe. Heb je dat ook gehoord?’

‘Ja, heb ik gehoord.’

‘Okée. Dus je hebt de kinderen wel even gecontroleerd op teken hoop ik?’

‘Ja hoor, mam, komt goed.’

‘Komt goed? Wat betekent dat nou weer?’

‘We zorgen heus goed voor onze kinderen, dat is wat het betekent.’

‘Dat weet ik jongen. Maar dit is echt belangrijk, zo’n tekenbeet kan levensgevaarlijk zijn. Dus heb je de kinderen gecheckt of niet?’

Jacob was tijdens het bellen terug gelopen naar de eettafel en staaarde nu naar de etensresten die nog op de vloer lagen. Er lagen ook wat snippers papier van toen Olivier eerder die middag aan tafel had zitten knutselen. Jacob keek ernaar en had zin om alles wat nog op tafel lag ook in één beweging op de grond te vegen. Hij had zin om een nog grotere zoi te maken. Maar hij deed het niet, en gooide in plaats daarvan het schoonmaakdoekje waar hij eerder mee in de weer was geweest in de wasbak. Ach, dacht hij, morgen zit ik daar toch weer de vloer schoon te maken, dan ruim ik dat kleine grut dan wel op.

‘Ja mam, Caroline heeft de kinderen op teken gecheckt,’ zei hij tegen zijn moeder. Jacob liep naar de bank en ging daar zitten.

‘Nou, mooi, lieverd. En hoe is het verder?’

‘Ja, wel goed. Ik was nog bezig met de afwas. Het was een beetje onrustig hier, vanwege die tekencheck. Iedereen moe en met veel gedoe naar bed enzo.’

‘Oh? Nu nog bezig met de afwas? Ja en ik dacht: lukt dat wel met die kleine aapjes, om ze goed te controleren op teken? Want het is wel belangrijk dat je dat goed doet hè? Ik dacht nog namelijk: ik had

vroeger een trucje om jullie tanden te kunnen poetsen. Dan had ik een stopwatch en dan vroeg ik jullie om zo lang mogelijk je mond open te houden. Elke dag noteerden we dan hoelang het die keer gelukt was. Misschien zou je ook wel zoiets kunnen doen met Olivier en Noortje als ze stil moeten staan voor de tekencontrole? Want het is wel echt belangrijk om goed te controleren hoor.'

'Ja, dat klinkt ook als een goed idee, mam. Maar het is al gelukt.' Jacob vroeg zich af waarom zijn moeder hier nu over belde, op dit tijdstip. Had ze niet door dat de kinderen nu al in bed lagen en dat ze die tekencheck allang achter de rug hadden voor vandaag? Jacob had ineens het gevoel alsof hij zich al de hele avond aan het inhouden was, alsof er muren om hem heen stonden die hij niet kon zien en zelfs niet kon voelen als hij er tegenaan zou stoten, maar die hem er toch van weerhielden zich vrij te bewegen. Jacob was wel zat van het gepraat over die tekencheck, en dat terwijl hij hem niet eens had hoeven uitvoeren. Maar wat een belemmering. Wat een rigide gedoe. Al het fijne van buiten geweest zijn, dat soepele maar tegelijk zware gevoel maar dan op een fijne manier, dat werd meteen teniet gedaan door de truttigheid van een tekencheck. En waarom? Was het überhaupt nodig om die check te doen? Weer voelde hij de drang om iets te gooien, maar er was nu behalve zijn telefoon niets binnen handbereik. Hij had zin om een steen van de grond te pakken, een steen die ooit van een groot indrukwekkend rotsblok was afgebrokkeld, en daarmee de onzichtbare muren kapot te gooien.

Maar ach, dacht hij toen, je moet je ook niet alles aantrekken wat die oudere generatie zegt, je moet ze ook een beetje ruimte geven om bezorgd te zijn over hun kleinkinderen. Hij besloot nog maar even wat meer toelichting te geven om zijn moeder gerust te stellen. 'Caroline had er een soort auto-wasstraat van gemaakt waar de kindjes doorheen moesten komen kruipen zodat ze ze even kon controleren op teken als ze langskwamen. Dat werkte prima. Het was een beetje vermoeiend voor haar, dat was alles. En de kinderen waren er wat hyper van.'

'Oh, wat slim, lieverd! Maar dat klinkt ook wel erg vermoeiend inderdaad. Ook wel net iets voor jullie hè, om zo met de kinderen samen te werken voor zoiets. Mooi hoor, dat jullie dat zo doen. Bewonderenswaardig. Daar moet je wel echt de inzet voor hebben.'

'Hoe bedoel je?'

'Nou, laat ik het zo zeggen: als ik vroeger dingen voor elkaar moest krijgen bij jou en je broers, dan vroeg ik niet om jullie instemming. Dan deed ik dat gewoon, en dan wisten jullie dat jullie moesten gehoorzamen.'

Ah, dacht Jacob. Nu waren ze toch weer aan het bespreken hoe hij de dingen anders zou moeten doen. 'Ja, ik weet het nog goed, mam. Maar we vinden het belangrijk dat de kinderen niet alleen nu gehoorzamen omdat we nu nog het overwicht hebben. We willen graag dat ze met ons samenwerken zodat we dat kunnen volhouden, ook als ze groter en sterker zijn dan wij.'

'Ja, dat is ook zo, lieverd. Dat klinkt ook mooi. Ik hoop dat het je gaat helpen in de pubertijd, als de kinderen door krijgen dat ze hun eigen gang kunnen gaan. Poeh, ik weet nog goed hoe dat met jullie was.'

'Ja. Nou, maar mam, ik was dus nog bezig met de afwas.' Hoe kreeg zijn moeder het eigenlijk voor elkaar om altijd precies op het verkeerde moment te bellen, vroeg hij zich ineens af, terwijl hij opstond

van de bank om een pot thee te gaan zetten. Die afwas zou hij morgen wel afmaken.

‘Ohja. Nou, ik wou je nog even vertellen dat ik vandaag Annemieke tegen gekomen was.’

‘Annemieke? Wie is dat?’

‘Die vroeger op jullie opgepast heeft, weet je nog? Zij heeft nu zelf ook kinderen die al studeren. Beide kinderen zitten op de universiteit.’

‘Nou, wat mooi voor Annemieke. Maar nu ga ik echt weer even verder.’

‘Ohja. Nou, fijn om te horen dat je de boel onder controle hebt, kind. Goed blijven controleren op teken hè, altijd overal checken, ook tussen de teentjes en in de liezen enzo.’

‘Ja, mam.’

‘Goed, kind. Dag hoor!’

‘Dag mam.’

Toen Jacob en Caroline die avond in bed lagen, viel Jacob zoals altijd snel in een soort sluimertoestand. Zijn ledematen voelden heerlijk zwaar en hij gaf zich over aan de onlogische gedachten die in zijn hoofd omhoog borrelden. Het was toch leuk dat er een eekhoorntje op tafel had gezeten tijdens de avondmaaltijd, dacht hij. Maar waarom zat dat eekhoorntje eigenlijk bovenop de tafel? Zij zaten toch gewoon op stoelen. Volgende keer zou hij het eekhoorntje er even op aanspreken. Terwijl hij weer een beetje boven water kwam met zijn gedachten glimlachte hij om de vreemdheid van waar zijn hersenen toe in staat waren. Hij hoorde Caroline naast zich onrustig omdraaien. Dat had hem waarschijnlijk wat terug naar de oppervlakte van zijn gedachten gebracht. Hij gaf zich weer over aan de wonderbaarlijke dieptes en liet zich er in wegzakken. Uit bed opstaan, dat is toch iets dat we elke dag opnieuw doen, dachten zijn gedachten. Het lijkt ook elke keer vreselijk op elkaar. Hij zag voor zich hoe ze elke dag opnieuw dezelfde bewegingen maakten, alsof hij het spiegelbeeld van die handeling steeds herhaald zag in twee spiegels die elkaar reflecteerden. Steeds maar weer rechtop komen zitten, steeds maar weer die benen uit bed zwaaien. Hij draaide zich om, werd weer wat wakkerder, en zag dat Caroline op de rand van het bed zat. Zachtjes stond ze op en liep de kamer uit.

Nogmaals liet Jacob zich wegzakken in zijn sluimerstand, maar dit keer lukte het niet. Hij hoorde Caroline rommelen in de badkamer. Ze had het licht aangedaan en hij hoorde de deurtjes van het spiegelkastje boven de wasbak open en weer dicht gaan. Toen ze even later terug in bed kroop, vroeg hij:

‘Kon je niet slapen?’

‘Nee,’ fluisterde Caroline. ‘Maar nu ga ik het nog een keer proberen.’

‘Maar wat was je dan in de badkamer aan het doen?’

‘Oh, niks.’

‘Maar je maakte wel best wat lawaai.’

‘Ja,’ zei Caroline. ‘Nou ja, ik moest nog even een tekencheck doen. En dat ging niet zo makkelijk. Zelfs met een spiegel is het nog niet zo eenvoudig om goed achter je eigen oren te checken.’

‘Oh ja,’ zei Jacob. ‘Heb je ook tussen je tenen gecheckt?’

‘Tussen mijn tenen? Nee, moet dat?’

‘Dat zei mijn moeder. Die belde nog om te vragen of we een tekencheck bij de kinderen hadden gedaan.’

‘Oh, nou, ja dus. Ik had een tekencheck gedaan. Maar moet je echt tussen je tenen checken?’

‘Nee joh, je had toch schoenen aan?’

‘Ja, dat is zo.’ Caroline probeerde met haar rechervoet het dekbed weer netjes te positioneren, want het was aan het voeteneinde wat omhoog geschoven toen ze terug in bed was gestapt. Toen het met één voet niet lukte omdat ze geen grip had, probeerde ze het dekbed tussen twee voeten te vatten. Na verloop van tijd gaf ze het op, ging maar even rechtop zitten, en trok het dekbed met haar handen weer recht. Toen ze weer ging liggen, zei ze: ‘Maar je moeder vond het dus ook belangrijk dat we een tekencheck zouden doen?’

‘Ja, ze belde er speciaal over.’

‘Dus vind je het dan niet onzin dat ik dat had gedaan?’

‘Nee, natuurlijk niet,’ zei Jacob. ‘Ik was juist blij dat jij het al had gedaan. Het lijkt me een goeie voorzorgsmaatregel. Als het jou een gerust gevoel geeft. En mijn moeder.’ Hij lachte, en draaide zich op zijn zij. Binnen enkele minuten was hij alweer terug in zijn sluimerstand, en even later ademde hij loom en rustig van de diepe slaap waar hij in verkeerde.

‘Welterusten,’ fluisterde Caroline nog, en ze draaide zich op haar buik. Terwijl ze haar ogen sloot dacht ze nog even na over teken tussen tenen en in sokken. Ze voelde weer een klein spoortje van de gejaagdheid, van de onrust die ze eerder ook had gevoeld. Ze dacht dat ze die onrust keurig had kunnen wegstoppen, alsof ze het in een doosje had opgeborgen en er niet meer over na hoefde te denken. Maar er leek toch een barst in het doosje te ontstaan. Moest ze niet toch nog even uit bed gaan om tussen haar tenen te checken?

Bunkertje van karton

De volgende dag zocht Caroline alles wat ze maar kon vinden over het correct uitvoeren van een tekencheck. Ze zat op haar werk aan de computer en had nu rustig de tijd om een stuk tekst op een beeldscherm echt te lezen, en niet alleen vluchtig terwijl zich een huilend kind aan haar been klampte. Een tekencheck moest binnen 24 uur na de tekenbeet gebeuren, las ze. Tekenen kunnen trouwens niet uit bomen vallen, las ze. En een tekencheck hield in: het hele lichaamsoppervlak grondig controleren, maar in het bijzonder op de warme verstopplekjes waar teken graag zitten. Er stond niet expliciet of je ook tussen de tenen moest checken. Het zou waarschijnlijk wel een goed verstopplekje zijn, dacht Caroline, maar niet echt bereikbaar als je schoenen had gedragen. Terwijl ze een werkdocument opende op haar beeldscherm liep ze een kinderlijfje na op tekenverstopplekjes: achter de oortjes, onder de oksels, achter de knietjes. . .

Toen werd er op de deur geklopt. Caroline deelde een kantoor met drie anderen, maar in de praktijk was ze er vrijwel altijd alleen, omdat haar collega's vaak op pad waren voor hun werk. Caroline vond het heerlijk om dat kantoor voor zich alleen te hebben; in vergelijking met thuis was het zo fijn om in een omgeving te zijn waar ze niet ongevraagd allemaal geluiden op zich af kreeg. Ze schrok dan ook van de onverwachtse klop op de deur. Het was haar collega Henriette.

‘Hoe laat is onze meeting straks?’ vroeg die.

‘Eh, om 2 uur,’ antwoordde Caroline.

‘Moet ik nog iets voorbereiden?’

Caroline had eigenlijk op dit moment geen idee meer waar die afspraak ook alweer over zou gaan. Haar hoofd was nu gericht op kinderlijfjes en tekenverstopplekjes. Ze voelde zich even waanzinnig incompetent, maar dat ging eigenlijk gedeeltelijk ook over het gevoel dat ze geen grip had op die tekenchecks, dat ze niet volledig zeker was of ze alle tekenverstopplekjes wel goed in de smiezen had. Ze blufte zich door de vraag van haar collega heen. ‘Nee hoor,’ zei ze, ‘laat de voorbereiding maar aan mij over.’

Toen Henriette even later weg was, zat Caroline stompzinnig voor zich uit te staren. Nu had ze het idee dat ze én haar werk niet onder controle had, én haar gedachten over de tekencheck niet had kunnen afmaken. Haar brein voelde als blubber, een beetje zoals het ook had gevoeld tijdens haar twee zwangerschappen. Ze stond op om even naar de WC te gaan, ook al hoefde ze eigenlijk niet. Toen ze daarvan terug liep naar haar kantoor wist ze ineens weer waar de afspraak met haar collega over zou gaan. Ze had die gepland om van Henriette eens te horen over het project waar die nu aan werkte. Dat ze de voorbereiding daarvan wel aan Caroline kon overlaten was dus nogal een misplaatste bluf geweest. Maar ach, wat deed het er eigenlijk toe, in het grotere geheel van het leven?

Toen Caroline die middag naar huis fietste ging ze in gedachten alle verstopplekjes op een kinderlijfje

nog eens bij langs. Ze fietste de meest kaarsrechte route naar huis, over een breed fietspad dat gemaakt was voor forenzen. Voor haar strekte de weg zich nog een heel eind uit. Terwijl ze haar blik richtte op de brug verderop – waar ze nog zeker tien minuten naar zou kunnen kijken voordat ze er daadwerkelijk zou arriveren – probeerde ze de tekenchecks los te laten. Op dit moment was ze aan het fietsen. Tijdens het fietsen kwam ze niet bij teken in de buurt, ze hoefde nu niks met een tekencheck. Ze hoefde alleen maar rondjes te draaien met de trappers om tenslotte bij die brug uit te komen. Maar de tekencheck bleef maar als een soort zwarte vlek op haar netvlies zitten, zoals wanneer je een tijd in het licht hebt gekeken.

Caroline keek om zich heen naar het landschap waar ze doorheen fietste en probeerde daar gedachten over te hebben in plaats van over teken. Ze kwam langs weilanden vol met koeien. Ze kwam langs lege weilanden waar geen enkel dier in stond. En ze kwam langs gigantische windmolens. Toen ze vrij dicht langs de windmolens fietste hoorde ze de wieken zoeven en vroeg ze zich af of ze dit eigenlijk nog natuur konden noemen. Het was een boerenlandschap, eigenlijk bijna industrieel. Er waren dan nog wel dieren en planten te vinden, en gelukkig niet al te veel bestrating. Maar ondertussen trapte ze vooruit over de rechte lijn van het asfalt en concludeerde ze dat ze het liefst in een ander soort natuur zou zijn. Een stuk bos met allerlei verschillende vegetatie laag bij de grond. Of een weiland vol met wilde bloemen die tussen het hoge gras stonden. Het liefst zou ze met haar blote voeten door het gras rennen en de sprietten tussen haar tenen voelen kriebelen. Maarja, dat was – in een wereld waarin je voorzichtig moest zijn voor teken – wel zo ongeveer het meest onverstandige dat ze zou kunnen doen.

Toen Caroline tenslotte thuis kwam trof ze drie uitgetelde jonge honden op de bank: Jacob, Olivier en Noortje zaten op een hoopje in de hoek van de bank filmpjes te kijken op de tablet. Jacobs schoot zat vol met de twee kinderlijfjes die tegen hem aan hingen. Ze zagen er afgepeigerd uit; Jacob had ze vast weer eens flink laten rennen ergens buiten. Als hij een dag met de kinderen had, gingen ze altijd wel ergens heen om iets leuks te ondernemen. Carolines eerste gedachte toen ze ze zo zag, was: zou hij al een tekencheck hebben gedaan? Maar ze besloot de vraag niet te stellen. In plaats daarvan gaf ze ze alledrie een aai over hun bol en liep daarna naar de keuken, waar een dampend ovensgerecht zichzelf stond gaar te koken.

Aan de avondmaaltijd vertelde Olivier honderduit over hun avonturen van die dag.

‘We waren naar de Wildernis, mama, en we zagen de grote koeien!’

‘Boe!’ zei Noortje. Ze moesten er allemaal om lachen en Noortje keek tevreden naar de lachende gezichten om haar heen.

‘Mama, maar we zagen dus koeien!’

‘Ik hoorde het, jongen,’ zei Caroline. Ze zat lekker te eten van de ovenschotel terwijl Olivier zijn verhaal deed. Ook Jacob zat met grote toewijding te eten. Hij wist net zo goed als Caroline dat je de kans om even ongestoord te eten meteen moest aangrijpen.

‘We waren dus naar de Wildernis, en ik was héél hoog op de schommel. Wel zó hoog!’ Trots hield hij zijn armen hoog in de lucht, om aan te geven hoe hoog hij geschommeld had. Prompt deed Noortje ook haar armen omhoog en keek vrolijk van Caroline naar Jacob. Haar armen kwamen nauwelijks hoger dan het topje van haar hoofd, maar uit alles bleek in elk geval de intentie om zich zo lang mogelijk te

maken.

‘En mama,’ ging Olivier verder, ‘er was ook een kalfje in de speeltuin. Een kalfje van de grote koeien!’

Meteen verscheen het onderwerp tekencheck weer duidelijk op Carolines netvlies. Ze knipperde even intern met haar ogen om het weg te krijgen. Tot nu toe had ze het redelijk weten te negeren, maar nu kreeg het een steeds explicietere vorm. Zouden die koeien ook teken bij zich dragen?

‘Ja,’ zei Jacob, ‘er kwam een kalfje van de Schotse hooglanders zo onder het hekje door, de speeltuin in! En wat deed het kalfje, Olivier, weet je het nog?’

‘Het kalfje ging schommelen!’

‘Wat, ging het kalfje schommelen?’ riep Caroline uit. ‘Hoe dan?’

‘Zo!’ zei Olivier. En hij bewoog een beetje met zijn hoofd naar voren en naar achteren, waarbij hij als een kippetje zijn nek introk en weer uitstreekte. Caroline keek vragend naar Jacob.

‘Inderdaad, Olivier,’ zei die. ‘Het kalfje duwde met zijn kop tegen de schommel aan.’

‘Hé, Noortje, blijf maar even zitten op je billen!’ Dit keer was Caroline degene die ingreep. ‘We zijn nog lang niet klaar met eten. Okée, Noortje is klaar. Noortje, even nog je handen en je toet schoonmaken. Zo.’ Caroline veegde Noortje schoon met een doekje en tilde haar uit de stoel. Gauw ging Caroline weer op haar eigen stoel zitten, voordat Noortje zou proberen daar ook op te klimmen. Maar Noortje kroop onder de tafel en begon daar te experimenteren met het plasje water dat was ontstaan doordat ze eerder haar beker water over tafel had omgegooid. Ze sloeg met haar vlakke hand op het water en giechelde om de spetters die ze maakte.

‘Mama,’ zei Olivier. ‘We hadden nog veel meer gedaan in de speeltuin, hoor.’

‘Ja? Vertel.’

‘Nou, dat kalfje ging dus schommelen, en ik ging schommelen, en eh...’ Het was duidelijk dat Olivier graag aan het woord wilde blijven, maar dat hij eigenlijk niet wist wat hij nog verder moest vertellen.

‘Dat klinkt leuk, liefje. Neem je straks ook een hapje eten?’ zei Caroline. Hij had alleen nog maar een hoge berg van rijst gemaakt zodat hij daarnaast de ruimte had om de boontjes en de paprika op aparte hoopjes te sorteren.

‘Jahaaa.’

‘En hebben jullie eigenlijk ook al een tekencheck gedaan?’ Caroline keek naar Jacob, maar die keek net op dat moment geërgerd naar een mouw van zijn grof gebreide schipperstrui, die bijna in zijn eten terecht kwam. Hij was al de hele maaltijd lang bezig om de mouwen voortdurend omhoog te schuiven om te voorkomen dat die, slobberig als ze waren geworden, in zijn bord hingen. Telkens schoven de mouwen weer naar beneden. Misschien waren ze wel zo slobberig geworden juist omdat hij ze zo vaak omhoog schoof tot over zijn ellebogen.

Caroline keek naar Olivier, die net op een hap aan het kauwen was. Die schudde zijn hoofd.

‘Nee, geen tekencheck gedaan? Nou, dan moeten we dat vanavond nog maar even doen.’ Caroline probeerde ontspannen te klinken terwijl ze het zei. Of dat lukte, wist ze niet. Ze keek om zich heen en zag de rommel van het koken nog op het aanrecht liggen. Groenteschillen, plastic verpakkingsmateriaal; Jacob

legde het spul altijd maar lukraak ergens neer als hij bezig was met koken. Hij kon heerlijk koken, maar als hij kookte dan was hij ook echt alleen maar aan het koken. Alvast een beetje opruimen of minimaal netjes werken tijdens het koken was er niet bij. En dus kwam die taak, waarvan Caroline vond dat die eigenlijk onderdeel was van het koken, altijd bij de afwasser terecht. En dan gold natuurlijk ook nog eens: wie heeft gekookt hoeft niet af te wassen.

‘Oh ja,’ zei Jacob, ‘ik zal straks de tekencheck doen.’

Opgelucht liet Caroline haar schouders weer een beetje zakken en veegde ze de zwarte vlek die de tekencheck op haar netvlies had achtergelaten weg. Het hele onderwerp kon weer in een doosje worden opgeborgen: zolang ze netjes een tekencheck zouden doen, hoefde ze nergens bang voor te zijn. En hoefde ze alleen die enorme afwas nog weg te werken.

Maar na het eten bleek al gauw dat de kinderen zo vreselijk moe waren dat ze alleen nog maar puf hadden om hun pyjamaatjes aan te trekken en een verhaaltje te lezen. Dus zette Caroline de volgende ochtend na het ontbijt weer een stoel in de woonkamer om een blote-kindertjes-wasstraat te maken. De muziek ging aan en de kleertjes gingen uit, en even later kon ze uitgeput maar tevreden vaststellen dat er geen teken waren aangetroffen. Ze hoopte maar dat Jacob zichzelf nog had gecheckt. Daar zou ze hem vanavond nog even aan herinneren. Ze liet de muziek nog even aan staan en keek naar haar uitgelaten kroost, dat nog in hun blootje door de kamer danste. Olivier was druk bezig om op allerlei verschillende manieren op en over de bank heen te klauteren. Hij kwam keihard op de bank aanrennen en dook dan op de zitting; hij klom op de bank en op de zijleuning en sprong er dan weer vanaf; hij klom op de bank en probeerde zichzelf dan over de rugleuning van de bank heen te laten glijden zodat hij op het speelkleed daarachter terecht kwam. Bij al deze toeren vouwde zijn slungelige lange lijf zich handig in de juiste bochten. Noortje probeerde hem na te doen, maar dat lukte haar nog niet. De aanblik van dat kleine, mollige lijfje dat een been over de te hoge rugleuning van de bank probeerde te leggen, was aandoenlijk. Gelukkig vond Noortje het geen enkel bezwaar dat het haar niet lukte, want ze lachte vrolijk mee met Oliviers opperbste stemming. Ondertussen vroeg Caroline zich af of ze nog puf zou hebben om deze tekencheck vanmiddag nog een keer te doen. Ze zouden vast wel nog een keer naar buiten gaan op deze dag. Misschien moesten ze het maar bij een geasfalteerd rondje wandelen houden.

Terwijl de muziek nog aan stond en de kindertjes nog aan het dansen waren, liep Caroline even naar haar telefoon om naar het laatste nieuws te kijken. Ze scrolde door de koppen heen, maar registreerde er weinig van. Eigenlijk keek ze nergens naar, behalve naar eventueel nieuws over teken. En ja hoor: *Sterfgevallen door tekenbeten nu ook in Limburg en Brabant*. Caroline voelde haar schouders op een verkeerde hoogte verstijven terwijl ze naar het beeldscherm bleef staren. Limburg en Brabant, dat was veel verder van Drenthe af dan zij! Als die teken helemaal daar waren aangetroffen dan zouden ze echt met gemak in een Groningse speeltuin kunnen zitten! Was er misschien gisteren al iets op het nieuws geweest over Groningen? Had ze dat gewoon gemist? Ze had helemaal niet gekeken naar het nieuws. Ze klikte nu de kop aan om het artikel te lezen, en probeerde er snel even doorheen te scannen om te zien of er ook iets over andere plekken in Nederland stond. Maar haar gedachten sprongen heen en weer en ze

kon haar aandacht niet richten op de tekst, dus ze las eigenlijk niks. Ze probeerde zichzelf er weer bij te halen en nu gewoon van boven naar beneden te lezen, in plaats van door de tekst heen te springen, maar het lukte niet.

‘Mama!’ riep Olivier. Hij trok aan Carolines broekspijp.

‘Ja, wacht even Oliviertje,’ zei ze. Ze probeerde nog even verder te lezen.

‘Mama, kijk dan!’

‘Ja, ik zal zo kijken, jongen, wacht even.’

‘Maar mama, je moet kijken!’

‘Wacht nou even!’ schreeuwde ze geërgerd. Dat gebeurt er dus als je op je telefoon probeert te kijken terwijl er kinderen in de buurt zijn.

‘Ja maar mama, kijk nou, Noortje staat op tafel!’

‘Wat?’ Caroline keek naar de tafel en zag daar Noortje staan, helemaal in haar blootje, dansend op de tafel terwijl ze probeerde de lamp boven de tafel te grijpen. Caroline rende er naartoe en plukte haar van tafel. Vrolijk probeerde Noortje met een vingertje op Carolines neus te drukken terwijl die haar op de arm had. Toen keek Caroline naar de tafel en zag dat ze een plasje had gedaan, bovenop de tafel. Vlak naast een pot pindakaas.

‘Hè, jongens, ik zat even helemaal niet op te letten,’ zei Caroline. ‘Goed dat je het zei, Olivier.’ Ondertussen pakte ze een handdoek uit een keukenkastje en maakte een punt ervan nat om Noortje een beetje mee schoon te kunnen maken. Ze ging met haar op de bank zitten, maakte haar schoon en droog en kleedde haar weer helemaal aan. Caroline hielp Olivier om zich ook weer aan te kleden. Daarna maakte ze de tafel schoon en tenslotte plofte ze uitgeteld op de bank.

‘Wat gaan we vandaag doen, mama?’

‘Eh, weet ik niet, jongen. Ik ga eerst even zitten.’

‘Zullen we weer naar de Wildernis?’

Ach ja, zo ging het vaak op een dag nadat Jacob met de kinderen op pad was geweest. Dan had hij zoiets leuks met ze gedaan dat ze hoge verwachtingen hadden voor de volgende dag. En dat terwijl ze eigenlijk van plan was om gewoon thuis met ze te blijven vandaag. Of in ieder geval niet naar buiten te gaan. Of nou ja, wel naar buiten, maar niet echt naar buiten. Niet de natuur in. Alleen geasfalteerd naar buiten.

‘Ik wil liever niet naar de Wildernis, Oliviertje. Zullen we gewoon vanmiddag bedenken waar we dan zin in hebben?’

‘Is het nu vanmiddag?’ vroeg Olivier.

‘Het is nog niet vanmiddag. Maar we gaan straks even wat boodschappen halen en dan is het tijd voor lunch. Dus dan zien we daarna wel even waar we vanmiddag nog zin in hebben.’

‘Okée.’

Die middag nam Caroline de kinderen maar even mee naar de bieb. Daar was het in elk geval gegarandeerd tekenvrij, want nog een tekencheck had ze echt niet meer in zich. In de bieb konden ze zich altijd prima vermaken gelukkig. Olivier verzamelde eerst een grote stapel boeken en nestelde zich

daarmee in een stoel om ze rustig een voor een te kunnen bekijken. Caroline had er geen omkijken naar – al vond hij het wel belangrijk dat ze in de buurt bleef. Noortje ging juist alle kanten op. Ze pakte een boek uit een kast en legde die op een stoel, pakte dan weer ergens anders een boek en legde die op een andere stoel. Soms pakte ze ook gewoon een boek om dat vervolgens op een verkeerde plek in een andere kast weer terug te zetten. Caroline was voortdurend bezig om de chaos die ze had veroorzaakt weer tot orde te herstellen.

‘U bent zeker wel blij als ze ’s avonds slaapt,’ vroeg een oudere dame, die geamuseerd toe keek.

Caroline knikte, maar ze had geen tijd om te antwoorden want Noortje stapte alweer enthousiast ergens anders naartoe. Ze had de oudere dame wel willen antwoorden dat het nogal wat uitmaakt in welke omgeving je de dag met die kindjes doorbrengt. In een ordelijke omgeving zoals de bieb is het tamelijk vermoeiend om Noortje in het gareel te houden, terwijl het in de bekende en ietwat saaie omgeving van thuis juist moeilijk is om Olivier in het gareel te houden. Maar in de natuur vond ze de kinderen niet vermoeiend, daar voelde hun drukte niet als druk. Daar konden ze lekker hun gang gaan en was er altijd wel iets te beleven.

Toen de kinderen die avond in bed lagen vroeg Caroline aan Jacob of hij het nieuws had gelezen. Ze zaten ieder in een hoek van de bank, elk met een eigen dekentje over zich heen.

‘Ja, ik heb wat gezien over teken in Limburg en Brabant, bedoel je dat?’

‘Ja, dat inderdaad. En iedereen wordt nu ook geadviseerd om een tekencheck te doen na een bezoek aan de natuur.’

‘Ja, ik zag het.’

‘Maar wat nou als die teken ook hier in Groningen zitten?’

‘Tja, daarvoor doen we die tekencheck, toch?’

‘Ja, dat is ook zo.’ Caroline staarde even voor zich uit en nam een slokje thee. Wat ze zag terwijl ze in de leegte staarde was een bunker, een stevige bunker waar ze zich in kon verschuilen. Ze had braaf opgezocht hoe ze goed een tekencheck moest doen en had daarmee veilige muurtjes om zichzelf heen opgetrokken. Het had haar een veilige bescherming geboden. Maar ineens verbrokkelde het beeld voor haar ogen, en zag ze voor zich dat wat een veilige bescherming had geleken eigenlijk een kartonnen doos was die met wat regen of wind gemakkelijk tot pulp zou vergaan. Wat nu als haar toevluchtsoord waardeloos bleek te zijn?

‘Maar wat nou als we die tekencheck niet goed genoeg doen?’ vroeg ze aan Jacob, die inmiddels weer zijn boek had opgepakt. Het was een boek van groot formaat met veel illustraties – weer één of ander boek over kunst of architectuur. ‘Wat als we toch een keer een teek missen? Hoe weet ik nou of ik die check wel goed doe?’

‘Ja, dat weet ik ook niet.’ Vluchtig keek hij op van zijn boek. ‘Maar ik heb er wel vertrouwen in dat jij die check goed doet.’

‘Daarom liet je ’m zeker ook graag aan mij over vandaag?’ Caroline probeerde het plagerig te zeggen maar ze was zo moe dat er toch wat venijn in doorklonk.

‘Inderdaad. Jij bent chef tekencheck.’ Met een brede glimlach keek hij haar nu recht aan.

‘Ah nee zeg, dat moet je niet zeggen! Ik wil niet chef tekencheck zijn. Dan ben ik helemaal alleen verantwoordelijk!’

‘Nee, ik zal natuurlijk ook checken op teken, wees maar niet bang. Maar ik was wel onder de indruk dat je dat zo inventief had aangepakt.’

‘Ja?’ Caroline vond het best fijn om te horen dat hij vond dat ze het handig had aangepakt.

‘Ja, zeker, de kinderen hadden er plezier van, en je hebt er iets leuks van gemaakt voor jezelf.’

‘Nou, leuk... ik vond het maar veel werk hoor.’

‘Oh, dat wist ik niet. Okée, nou ik zal zorgen dat ik ook mee help met teken checken.’

‘Fijn.’ Caroline nam nog een slokje thee, terwijl Jacob zich weer over zijn boek boog. Daarna stond ze op om een reep chocola uit de keuken te pakken. Nu de kinderen in bed lagen konden de ouders eindelijk even ongemerkt snoepen. Ze brak een stukje voor Jacob af en legde het op een schoteltje dat ze naast hem neerzette. Toen ze weer was gaan zitten begon ze toch te twijfelen. Haar gedachten gingen een oneerlijk argument aan met zichzelf, ze probeerden haar ervan te overtuigen dat de tekencheck een goed idee was, terwijl steeds tussendoor het beeld voor ogen flitste van de kartonnen bunker die door de weersinvloeden tot pulp verging. Even was ze verstandig en waren de bedachte gedachten dominant; dan zag ze een stevige bunker waar ze veilig in kon wegduiken. Dan kreeg haar onderhuidse gevoel weer de overhand en verregende de hele bunker tot zompige kartonpulp. Terwijl ze heen en weer bleef denken voelde ze wat druk op haar borst, alsof er een zwaar gewicht op haar leunde. Een gewicht dat ze kon verlichten door de juiste strategie te kiezen. Ze concentreerde zich op de stevige bunker, van beton in plaats van karton, en metselde er nog even een extra stevige muur omheen.

‘Jacob,’ zei ze na een tijdje. ‘Zou het niet toch veiliger zijn om een tijdje niet de natuur in te gaan? Dan weten we zeker dat de kinderen geen teken mee naar huis nemen.’

‘Ja, dat zou wel het veiligst zijn misschien,’ zei Jacob. Hij legde zijn boek weg en zag nu pas de thee en chocola die Caroline voor hem had neergezet. ‘Maar dan mis je wel de natuur. Dat is toch jammer?’

‘Ja, dat is jammer.’

‘Dat vinden de kinderen ook heel jammer, dat weet ik zeker,’ zei Jacob.

‘Ja, dat is ook zo.’

‘En hoeveel mensen zijn er nu eigenlijk overleden?’ vroeg Jacob. ‘Volgens mij valt het best mee met de kans.’

‘Is dat zo? Hoe weet je dat?’ Caroline voelde zich er op de een of andere manier een beetje zenuwachtig over.

‘Nou, het gaat maar om een paar sterfgevallen in Drenthe dacht ik.’

Caroline voelde weer de fladderigheid van de avond tevoren, alsof ze geen grip kon krijgen op de wereld. De rechthoekige vorm van het doosje waar ze alles in had opgeborgen veranderde in iets vaags, iets ongrijpbaars. Ze had zich eigenlijk nooit afgevraagd hoeveel sterfgevallen er precies waren geweest. Jacob had er een keer iets over gezegd aan tafel, toen had hij een paar incidentele gevallen als voorbeeld genoemd. En daarna had ze een krantenkop gelezen over de gevallen in Limburg en Brabant. Maar

hoeveel waren het er nou in totaal? Ze had geen idee. Maar elk sterfgeval was er een teveel, toch? Ze kneep met haar ene hand in haar andere hand en voelde de zweterigheid van haar klamme handen. Ze had het gevoel dat ze helemaal niet kon overzien wat de situatie precies was. Ze kende de getallen niet, zou het niet handig zijn om de getallen precies te weten? Hoeveel mensen waren er dood? Hoeveel teken waren er in totaal? Waar zaten die teken, zaten ze ook in speeltuinen? Waren er eigenlijk ook al kinderen overleden? Als ze die informatie precies zou weten, dan zou ze misschien een verantwoorde afweging kunnen maken tussen buiten spelen met tekenchecks of binnen blijven. Maar nu had ze gewoon geen idee.

‘Waar ben jij met je gedachten?’ vroeg Jacob.

‘Oh, ik dacht even na over wat je zei. Over dat het maar een kleine kans was. Maar ik weet niet precies hoe klein. En ik vind het gewoon eng.’

‘Ja?’ zei Jacob. ‘Wat vind je eng dan?’

‘Dat er mensen dood gaan.’

‘Ja, dat snap ik wel. Maar er gaan elke dag mensen dood. Door auto-ongelukken, door ziektes, door allerlei redenen.’

‘Is dit geruststellend bedoeld?’

Jacob moest lachen. ‘Een beetje wel, ja. Want de natuur steekt nu eenmaal zo in elkaar dat we een keer dood gaan. Maar de natuur steekt ook zo in elkaar dat ze ons allerlei mooie dingen te bieden heeft. En als je helemaal niet meer naar buiten wilt gaan omdat je bang bent voor een kleine kans op een tekenbeet, wat moet je dan nog in het leven?’

‘Ja, dat weet ik ook niet. Binnenzitten, denk ik.’ Caroline probeerde er een grapje van te maken, maar ze wist oprecht niet wat een mens moest in het leven. Een beetje prettig de dag doorkomen, dacht ze.

Pieken en dalen

Die zaterdag zaten Caroline en Jacob met de kinderen in de tuin van Mark en zijn vrouw Selma, waar Kasper vrolijk tussen iedereen door liep met lege speelgoedbordjes vol chocoladetaart en sinaasappelcake. In de lente en zomer had Kasper met grote regelmaat zin om zijn verjaardag te vieren. Dan nodigde hij zoveel mogelijk vrienden en kennissen uit en serveerde zogenaamd allemaal lekkere taartjes op speelgoedbordjes uit zijn speelgoedkeukentje. Jacob en Caroline hadden het even besproken, of ze wel naar buiten konden gezien de huidige omstandigheden. Caroline had nog opgezocht hoeveel sterfgevallen er nou precies waren geweest, en dat leek, als je er verstandig over nadacht, inderdaad wel wat mee te vallen. Maar eigenlijk had ze het liefst willen opzoeken hoe groot de kans op een dodelijke tekenbeet in de tuin van Mark precies was. Maar dat kon het internet haar natuurlijk niet vertellen. Ach, had Jacob gezegd, hoe gevaarlijk kan het nou helemaal zijn in de tuin van Mark?

En dus zaten ze nu in de tuin voor Kasper's feestje. Het was een langgerekte tuin met een smal paadje dat langs het terras slingerde, daarna de rand volgde van de border waar in de zomer bloemen zouden staan, om tenslotte te verdwijnen achter een bosje struikgewas midden in de tuin. Deze smalle tuin grensde aan de achterkant en aan de zijkant aan een tuin van de achterburen, waar een aantal hoge bomen stond. Als je achterin de tuin van Mark en Selma ging zitten dan voelde het dus haast alsof je in het bos zat: om je heen waren hoge bomen en het huis was door de struiken midden in de tuin niet meer te zien. Een clubje kinderen had een picknickkleedje daar achterin de tuin gelegd en zat nu verstopt achter een slordige forsythia, wiens takken vol gele bloemetjes lukraak alle kanten uit staken en de kinderen grotendeels aan het gezicht ontnamen.

De volwassenen zaten aan een tuintafel op het terras en lieten de kinderen zoveel mogelijk met rust. Op tafel stond het cadeautje dat Olivier voor Kasper had meegenomen: een houten gereedschapskistje met boor, hamer en schroevendraaier. Aangezien Kasper meerdere keren per jaar zijn verjaardag vierde, kreeg hij natuurlijk niet elke keer een echt cadeautje. Maar ze namen wel altijd iets mee, meestal een stuk speelgoed waar Olivier en Noortje op uitgekeken waren. Daar speelde Kasper dan een tijdje mee en dan kregen ze het later wel weer een keer terug. Het deed dus eigenlijk dubbel dienst als cadeautje: Kasper kon er even plezier van hebben en een tijd later voelden Olivier en Noortje weer hernieuwd enthousiasme als ze het terug kregen.

Na de taartjes van Kasper deelde Mark nog echte koekjes uit, als toetje. En toen riep Kasper ineens: 'Ik wil naar de speeltuin! Ik ben jarig, dus ik mag het zeggen!'

Oh, dacht Caroline. De speeltuin? Ze keek naar Jacob om zijn blik te vangen, maar die bekeek net heel aandachtig een geel bloemetje dat Noortje hem voorhield. Caroline zag Jacob en ze zag Noortje

en ze zag het bloemetje waar die twee zo gebiologeerd naar keken. Maar ze zag ook de blaadjes in de boom verderop in de andere achtertuin, en het leek wel alsof ze elk blaadje afzonderlijk zag fladderen in de wind. De boom als geheel leek misschien rustig wat te ritselen in het zachte lentebriesje dat er stond, maar Caroline had heus wel door dat elk afzonderlijke blaadje eigenlijk voortdurend een wilde werveling doormaakte. Caroline probeerde haar aandacht uit die wilde werveling te halen door het op iets anders te vestigen, iets rustigers. Ze luisterde geconcentreerd of ze misschien iets van een vogelgeluid kon onderscheiden. Maar ze hoorde alleen maar gekwebbel van kindjes. Wel voelde ze een zacht briesje langs haar wang strijken. De speeltuin, dat leek haar niet een groter risico dan Marks achtertuin, probeerde ze bewust te bedenken. Het is niet alsof teken niet op privéterrein durven te komen alleen maar omdat het kadaster toevallig had vastgelegd dat het van Mark was.

‘Nou, wacht even Kasper,’ zei Mark. ‘Dat gaan we alleen doen als iedereen er zin in heeft. Wie heeft er zin om naar de speeltuin te gaan?’ Het lukte Mark weer perfect om iedereen te vriend te houden. In plaats van dat Kasper als een drammerig kindje zijn zin doordreef, had Mark het nu omgevormd naar iets dat een gezamenlijk plan kon zijn – een plan waar iedereen waarschijnlijk wel zin in had.

‘Jaaaaa!’ Alle kinderen hadden natuurlijk zin om naar de speeltuin te gaan. Ach, daar kon Caroline toch moeilijk iets tegenin brengen. Ze zag ook dat Jacob al opstond om Noortje haar laarzen aan te trekken. Caroline maakte nu ook aanstalten om op te staan. Met de cijfers die ze eerder had opgezocht bouwde ze een veilig muurtje om zichzelf heen. Het viel immers wel mee met het risico. Het aantal doden was relatief laag. En ze hadden ook de tekencheck nog. Dus in dat bunkertje zat ze veilig.

Terwijl Mark en de andere ouders met een troep peuters naar de speeltuin gingen, bleef Jacob een stukje achter de groep met Noortje. Noortje bekeek op haar dooie gemakje alles wat er onderweg te zien was. Ze vond kleine steentjes langs de kant van de weg en wees ze allemaal aan. ‘Ik zie het, Noortje,’ zei Jacob bij elk steentje. Heerlijk vond hij dit, dat doelloze gekeutel waarbij rustig de tijd was om alles te bekijken. Het was ook perfect weer, de lucht was fris maar de zon had net genoeg kracht om Jacob comfortabel te verwarmen. Met open mond bleef Noortje een tijd staan staren naar een mevrouw in een rolstoel die voorbij kwam. Die vond het gelukkig niet erg dat er zo naar haar gekeken werd.

‘Het is eigenlijk net een kinderwagen voor grote mensen, hè?’ zei ze tegen Noortje. Maar die bleef alleen maar staan kijken zonder iets te zeggen. ‘Wat een snoesje,’ zei de mevrouw tegen Jacob.

Jacob glimlachte. ‘Ja, dat vind ik nou ook.’

Tenslotte stonden ze een tijd te kijken naar een vogeltje dat in de heg heen en weer hipte. Gebiologeerd bleef Noortje staan kijken. Af en toe wees ze even en keek dan naar Jacob. Dan knikte die. ‘Ja, een vogeltje.’ Noortje knikte ook, waardoor haar blonde krulletjes op en neer deinden, niet in staat om de fanatieke bewegingen van haar hoofd bij te houden.

Toen ze eindelijk in de speeltuin aankwamen, zag Jacob een paar kleine aapjes op een futuristisch klimrek klauteren. Zat Olivier er ook tussen? Jacob zag hem niet. De andere ouders zag hij ook niet trouwens, dus waarschijnlijk was er nog een clubje kinderen ergens anders in de speeltuin.

‘Waar is Olivier?’ vroeg Jacob aan Noortje. Hij hield zijn handen met de handpalmen omhoog, om

aan te geven dat ze Olivier zochten. Noortje ging meteen fanatiek zoeken. Ze stapte door de speeltuin heen, keek onder de glijbaan, in het speelhuisje, achter de boom... Ze gebaarde ook naar Jacob met haar handpalmen omhoog, de vingertjes overdreven gespreid.

‘Nee,’ zei Jacob, ‘Ik weet het ook niet.’

Toen zag Jacob Mark en Caroline, bij de vijver. Wie bedenkt nou dat het leuk is om een vijver naast een speeltuin te maken? Ja, leuk voor de kinderen wel, maar niet leuk voor de ouders. Jacob begreep waarom ze daarbij stonden, en niet bij de spelende kinderen op het klimrek. Met een vijver in de buurt moest je constant opletten. Aan een kant van de vijver was een stuk waar de oever steil afliep. Daar lag Olivier op zijn buik in het gras, dicht bij de waterkant, zodat hij met zijn handen in het water kon voelen. Ineens voelde Jacob iets. Het schoot fel door hem heen, wat het ook was. Het was dun en langgerekt, als een strak gespannen draadje. Iets dat scherp was en sneed. Jacob probeerde te ademen, maar het enige dat lukte om binnen te krijgen was een soort dun sliertje ijle lucht. Alsof hij door een rietje ademde. Even duizelde het hem. Meteen daarna pakte hij Noortje op en rende hij naar Olivier toe. Noortje begon te huilen, waarschijnlijk vanwege de schrik van zijn plotselinge bewegingen.

‘Olivier!’ riep Jacob. ‘Ga weg daar bij de waterkant!’

Olivier keek verschrikt om en probeerde op te staan. Maar dat ging maar onhandig, omdat hij op zo’n schuin stuk gras lag. Hij viel van schrik juist bijna voorover het water in. Mark stond naast hem en greep hem bij zijn mouw. Toen Jacob aankwam begon Olivier ook te huilen. Verbaasd keken Mark en Caroline naar Jacob.

‘Schrok je ergens van?’ vroeg Caroline. ‘We deden heel voorzichtig hoor.’

‘Ik kan me wel voorstellen dat je schrikt als je ineens je kind aan de waterkant ziet,’ zei Mark.

‘Ja, ik schrok,’ zei Jacob. ‘En jij bent weer van mij geschrokken, hè Olivier.’ Olivier knikte en snikte nog steeds. Jacob sloeg zijn armen om hem heen.

‘Ik weet eigenlijk niet waarom ik zo schrok,’ bekende Jacob. ‘Het zag er inderdaad uit alsof jullie heel voorzichtig deden. Maar ik kon je eerst niet vinden, Olivier. Ik dacht dat je in de speeltuin zou zijn, en toen zag ik je ineens hier, zo vlak bij het water. En, nou ja, ik weet niet waarom dat zo erg was. Ik was gewoon geschrokken.’

Jacob voelde het beeld van zichzelf vervagen, alsof zijn normaal zo rustige innerlijke landschap verstoord was. De angst die hij had gevoeld was groot en zeer aanwezig, als een onhandelbaar, puntig ding dat langzaam maar zeker alles om zich heen aan de kant drukte. Dat mocht nu wel weer wegwezen, die angst.

Op de terugweg op de fiets zei Caroline: ‘Het lijkt me heel vervelend om zo’n paniek te voelen.’

‘Ja,’ zei Jacob. ‘Inderdaad. Ik moet er nog van bijkomen.’ Hij richtte zijn blik op zijn voorwiel, waar een blaadje tegen de band geplakt zat en bij elke omwenteling opnieuw tegen het spatbord aankwam. Hij probeerde te voorspellen wanneer het blaadje weer in de buurt van het spatbord zou zijn, maar steeds opnieuw merkte hij het blaadje pas op het allerlaatste moment op.

‘Maar daarnet deed Olivier wel gewoon heel voorzichtig hè. En Mark en ik stonden er ook nog bij,

immers?’

‘Ja, klopt.’

‘Was je bang dat Olivier er in zou vallen?’ Jacob zag nu dat Caroline hem met haar rationele blik aankeek, met kaarsrechte rug op haar mamafiets gezeten.

‘Hmm. Nee, misschien wel niet. Hij viel er juist bijna in doordat ik hem aan het schrikken maakte.’ Jacob voelde een raar soort schuldgevoel als hij dacht aan hoe hij daar zelf misschien de oorzaak van had kunnen zijn. Gek hoe je als ouder zoveel hoog oplopende emoties kon ervaren om hypothetische scenario’s die helemaal niet daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Hij zag het beeld helder voor zich, van Olivier die in het water tuimelde vanwege de schrik die Jacob had veroorzaakt. Mark probeerde hem nog net bij zijn mouw te grijpen maar greep in Jacobs voorstelling net mis, en Olivier struikelde en probeerde nog zijn voet neer te zetten op een stuk van de oever dat een beetje zacht was en onder hem wegzakte... Jacob zag levendig voor zich hoe dat had kunnen gebeuren. Maar hij realiseerde zich ook dat dat niet het zorgwekkende scenario was dat hij vanmiddag voor ogen had gehad. Hij was vanmiddag geschrokken omdat Olivier op zijn buik in het gras lag. Tussen de teken.

‘We moeten trouwens ook straks maar even een tekencheck doen hè,’ zei hij tegen Caroline. Hij probeerde het ontspannen te laten klinken, terwijl hij ondertussen stevig doortrapte. Ze reden nu vlak langs een stukje Wildernis, ze waren bijna thuis. Voor zijn wiel schoot een vogel weg die op straat iets had zitten pikken.

‘En met ’we’ bedoel je zeker dat ik de check moet doen?’ zei Caroline.

‘Nou, nee, dat niet persé, ik wil ’m ook wel doen. Maar jij weet hoe het moet, jij kunt dat vast veel beter dan ik.’

‘Wat een onzin,’ zei Caroline, ‘ik leg het je wel uit en dan kun jij het ook prima doen.’

Caroline reed nu voor Jacob uit de oprit op, waardoor het gesprek stil viel. Alleen draaide ze zich nog even om om over haar schouder te roepen: ‘Jij zou immers ook helpen met de tekenchecks, had je gezegd!’

Die avond zat Jacob in de schommelstoel op de kamer van Olivier en Noortje, gewapend met twee tandenborstels en twee pyjama’s. De kinderen renden af en aan naar Jacob en weer weg; ze speelden dat ze door de tandenborstels belaagd werden en renden dan giechelend weer weg. Er was weinig voor nodig om ze bang te maken met een tandenborstel: het enige dat Jacob hoefde te doen was als Olivier of Noortje in zijn buurt kwam even een tandenborstel in hun richting bewegen. Jacob rekende er op dat ze na verloop van tijd wel moe zouden worden en dat ze dan vanzelf wel bij hem zouden komen.

In zijn achterhoofd was Jacob ondertussen aan het afwegen of hij het beste voor of na het tandenpoetsen de tekencheck kon doen. Meestal poetsten ze eerst de tanden en deden ze daarna de pyjama’s aan. Dat zou dus een logisch moment zijn, bij het omkleden naar pyjama’s. Maar zou de tekencheck niet ook weer voor heel veel onrust zorgen? Misschien was het niet echt handig om dat dan zo vlak voor het slapen gaan te doen. Beter voor het tandenpoetsen dan maar? En wat had Caroline ook alweer gezegd? Het ging vooral om de warme verstopplekjes. Dus hij moest vooral tussen haren kijken, onder de oksels, dat soort

plekken.

Jacob keek naar de tandenborstels, hij had er in elke hand één, zodat hij makkelijk de juiste tandenborstel kon uitsteken naar een kind dat bij hem in de buurt waagde te komen. Maar waar waren Olivier en Noortje nu eigenlijk? Hij had al een tijdje niet meer met een tandenborstel hoeven zwaaien. In de gang hoorde hij een onderdrukt gegiechel. Hij stond op om te kijken, en trof daar twee kindertjes aan die heel bewust stoute dingen aan het doen waren. Met twee guitige snoetjes keken ze hem aan. Ze waren bezig om al hun kleding uit de kast te trekken en over het traphekje naar beneden op de trap te gooien.

‘Olivier! Noortje! Wat zijn jullie hier aan het doen?’ Jacob zei het met een strenge stem, maar tegelijk een beetje speels. Alsof hij de rol van de boze vader speelde.

Olivier moest ontzettend lachen. Noortje keek naar hem en begon ook te lachen.

‘We gooien onze kleren op de trap!’ zei Olivier. Blij keek hij naar Jacob terwijl hij armen vol met keurig opgevouwen schone kleren uit de kast pakte die daar in de gang stond. Die kast, een oud eikenhouten meubel dat de vader van Caroline nog had gebruikt om zijn manuscripten in keurige stapeltjes in op te bergen, stond daar omdat ze graag Olivier en Noortje samen op een kamer wilden laten slapen. Maar met twee bedden in één kamer was er geen plek meer voor een mooie ouderwetse kast. De meeste huizen zijn nu eenmaal gebouwd met het individualistische idee dat elk kind een eigen kamer heeft waar dus één bed en één kast in past.

‘Hé, jongens, maar dat is niet de bedoeling, hè, die kleding moeten we straks allemaal weer netjes opvouwen en terug in de kast leggen. Dat is best een klus.’ Hij keek naar de berg kleding die al op de trap lag. ‘Dus houden jullie nu op alsjeblieft?’

‘Nee!’ Olivier gooide vrolijk de berg kleding uit zijn armen over het traphekje heen en wilde alweer naar de kast lopen om meer te pakken.

Jacob was hem voor en deed de kastdeuren dicht. Olivier trok meteen weer een deur open en haalde er een berg kleding uit. Noortje trok een los shirt uit de kast en liep achter Olivier aan naar het traphekje.

‘Hé, jongens, ik vroeg jullie om dat niet te doen!’ Jacob sloeg de kastdeuren weer dicht, net iets te hard. Hij had stiekem zin om dat te doen als er net een kinderhandje tussen zat, maar dat zou hij natuurlijk nooit doen. Waar kwam die gedachte nou weer vandaan?

‘Aan de kant papa!’ Nu kwam er daadwerkelijk een kinderhandje, dat van Olivier, dat zich tussen de deuren van de kast wurmde om die weer open te maken. Jacob stond er vlak naast en stelde zich voor wat er zou gebeuren als hij nu met zijn hele gewicht tegen die kastdeur aan zou leunen, gewoon om hem dicht te houden, zogenaamd zonder dat hij door had dat Oliviers hand er ook nog tussen zat. Dat was natuurlijk een heel slecht idee.

Jacob zuchtte en stapte aan de kant. Olivier deed de deur van de kast open, waardoor Jacob kon zien hoe weinig kleding er nog in lag. Ach, dacht hij, ik moet toch straks ook weer die berg van de trap vissen en opruimen. Die drie kledingstukken die nu nog in de kast liggen kunnen er ook wel bij. En hij liep weer naar de schommelstoel in Olivier en Noortjes kamer, waar hij alles liet voor wat het was. De tandenborstels lagen werkeloos op het nachtkastje, en de pyjama’s hingen loom over de rand van de schommelstoel te wachten tot iemand ze nodig had.

Even later kwamen Olivier en Noortje luidruchtig hun kamer in. Ze zagen er verhit uit, met rode koontjes op Noortjes bleke wangen en Oliviers gezicht volledig rood gekleurd van alle opwinding. Er klonk onrustig gegiechel, verstoord door onrustige ademhalingen omdat ze allebei een beetje hijgden van het drukke heen en weer rennen in de gang.

‘Ik heb dorst, papa!’ riep Olivier uit. Hij plofte op zijn bed en bleef daar bewegingsloos zitten. Noortje plofte naast hem.

‘Dat snap ik, jullie waren ook heel druk in de weer. Maar nu is het tijd voor tandenpoetsen en slapen,’ zei Jacob, ook tamelijk bewegingsloos vanuit de schommelstoel. Hij moest zich nog even motiveren om nu weer actie te ondernemen.

‘Maar ik moet echt wat drinken hebben! Bij het eten heb ik ook helemaal geen water gehad!’

‘Waarom nou weer niet dan?’ Maar terwijl hij het zei stond Jacob al op om een glas water te halen voor Olivier.

Jacob pakte een glas met een rietje dat nog in de vensterbank stond van de avond tevoren, toen Olivier óók al was vergeten om bij het avondeten wat te drinken. Toen hij met het glas in de badkamer stond om het te vullen, hoorde hij gedempt gegiechel van Noortje en Olivier. Er renden kleine kindervoetjes weg door de gang, en toen Jacob weer uit de badkamer kwam was het weer doodstil. Hij liep met het glas naar de kamer van de kinderen en gaf het aan Olivier. De kinderen zaten nog op dezelfde plek op bed als eerder. Nadat Olivier gedronken had pakte Jacob het glas weer aan en poetste ieders tanden. Daarna draaide hij zich naar de schommelstoel om de pyjama’s te pakken, maar die lagen er niet meer.

‘Waar zijn jullie pyjama’s?’

Olivier giechelde.

‘Wat hebben jullie met de pyjama’s gedaan?’

‘Die hebben we op de trap gegooid!’

Verbouwereerd bleef Jacob naar Olivier kijken. Waren zijn kinderen echt zo stout dat ze dat expres hadden gedaan? ‘Ach,’ zei hij toen, ‘dan moeten we maar even schone pakken.’ Hij liep naar de kast maar die was natuurlijk leeg. Hij keek op de trap en zag daar een onbegaanbare berg kleren liggen, met de pyjama’s op de één na onderste trede van de trap. Hij draaide zich weer om en liep terug naar de kamer van de kinderen.

‘Vanavond moeten jullie maar in je kleren gaan slapen, ik heb geen zin om de pyjama’s te pakken.’

‘Wat?’ riep Olivier verontwaardigd, ‘maar dat kan toch helemaal niet?’

‘Ja hoor, dat kan best. Hadden jullie maar niet alles op de trap moeten gooien.’ Jacob zei het zo humeurig dat Olivier niet meer verder protesteerde.

Ze lazen nog een boekje in de schommelstoel en daarna legde Jacob de kinderen zonder al te veel woorden ieder in hun bed. Hij ging er naast liggen op de matras en liet alles vallen. Hij liet zijn boosheid vallen. Hij liet zijn verbazing over zijn ongehoorzame kinderen vallen. En hij liet al die kleding maar gewoon vallen, hij liet het nu voor wat het was. Hij wachtte tot iedereen sliep en sloop toen zacht de kamer uit, langs de bergen kleding op de trap naar beneden.

Daar zat Caroline op de bank, en die vroeg: ‘Is het gelukt met de tekencheck?’

‘Nee,’ zei Jacob. ‘Morgenochtend maar?’

Hutje in het bos

‘Mama!’ riep Olivier de volgende ochtend vroeg – onwenselijk vroeg voor de zondagochtend.

‘We komen er zo aan!’ riep Jacob terug.

Caroline draaide zich nog eens om en trok de dekens wat verder over zich heen. Ze was al vroeg wakker geweest en had eerder nog overwogen om alvast op te staan. Maar nu verging haar alle energie. Ze staarde naar het fort dat Jacob en Olivier een paar weken daarvoor hadden gebouwd in de hoek van de slaapkamer. Het fundament van het fort was een commode. Die stond er nog van toen Noortje als kleine baby bij hen op de slaapkamer had geslapen. Door de bovenste la open te trekken en er babydekens overheen te hangen was een klein fort ontstaan waar je perfect kon schuilen voor fantasiemonsters. Caroline keek er naar en glimlachte bij de gedachte aan Olivier, veilig in het fort, strijdend tegen onzichtbare krachten. Maar meteen daarna dacht ze: het is toch ook wel eens tijd om dat fort weer op te ruimen, ze hebben er al in geen tijden meer mee gespeeld. En misschien moesten we die hele commode en alle inhoud maar eens opdoeken.

‘Ik wil mama!’ riep Olivier. ‘Mama moet hier komen knuffelen!’

Caroline verstopte zich nog even wat verder onder de dekens. Knuffelen op commando sprak haar nooit zo erg aan.

‘Ik kom straks, Olivier,’ riep ze terug.

‘Ama ama mamama!’ Nu was het Noortje, die ook probeerde iets in de trant van mama te roepen. Aan haar kon je moeilijk uitleggen dat ze nog even geduld moest hebben.

‘Mama komt er zo aan, Noortje,’ zei Olivier.

Caroline zuchtte en stapte toen toch maar uit bed. In de kamer van Olivier en Noortje zag ze dat Olivier op de extra matras op de grond was gaan liggen, naast Noortjes bed. Zij zat op haar hurken in haar bedje en probeerde hem met haar hand aan te raken.

‘Mama, je moet hier komen liggen!’ riep Olivier. Caroline kroop bij hem onder de dekens en knuffelde hem even grondig.

Noortje begon te huilen, ze wilde er ook bij. Caroline stond weer op en tilde Noortje uit bed en ritste haar uit haar slaapzakje. Vervolgens liep Noortje meteen weg, stapte met haar stevige beentjes een rondje door de kamer, en stortte zich daarna bovenop Caroline en Olivier. Even was het heel knus met twee kinderlijfjes die half over Caroline heen lagen. En toen probeerde Noortje in Oliviers oog te prikken. ‘Niet doen!’ riep Olivier. Hij gaf haar een duw. Doordat ze al een beetje onhandig zat rolde ze nu achterover van de matras af en bonkte met haar achterhoofd op de grond.

‘Hè, Olivier, wat jammer,’ zei Caroline, terwijl ze Noortje oppakte en bij zich nam. Ze probeerde haar

te troosten maar Noortje liep huilend en wel weer weg. Olivier sprong op en ging achter haar aan. Hij sloeg zijn armpjes om haar heen maar trok haar daardoor omver, zodat ze op haar billen viel. Daardoor moest ze nog harder huilen.

‘Ik probeerde haar te knuffelen!’ zei Olivier.

‘Ja, ik zag het,’ zei Caroline met een zucht. ‘Kom jongens, we gaan opstaan.’

Caroline ging naar de badkamer om zichzelf aan te kleden, terwijl Noortje en Olivier achter haar aan drementelden als twee kleine eendjes. Op de een of andere manier was de badkamer heel interessant voor de kleintjes, dus Caroline had er even geen omkijken naar. Olivier en Noortje renden in en uit het douchegedeelte, hingen over de rand van het bad en keken naar de vage spiegeling van hun gezichten in de niet zo heel glimmerige kraan. Ondertussen keek Caroline in de spiegel naar haar vermoeide gezicht. Ze had nog geen grijze haren, maar vreesde dat dat binnenkort wel zou komen. En toen herinnerde ze zich ineens dat ze vanochtend een tekencheck zouden doen. Weer bleef die tekencheck op haar netvlies gegrift als een zwarte vlek die ze maar niet weg kon knippen. Ze zou kunnen wachten op Jacob. Maar ze wilde het weg hebben, die zwarte vlek. Ze besloot de tekencheck nu maar gewoon te doen.

Ze draaide zich om om Noortje te pakken en zag dat die met een vingertje in het doucheputje zat te prikken.

‘Hè bah, dat is niet zo fris, Noortje. Kom, dan wassen we je handen even.’ Caroline tilde haar op en hield haar op de arm bij de kraan om haar hand af te spoelen. Toen ze Noortje weer op de grond had gezet trok ze haar trui over haar hoofd uit. Noortje giechelde toen haar hoofd weer tevoorschijn kwam. Daarna trok Caroline haar broekje naar beneden. ‘Kom, jongens, we doen nu even de tekencheck!’

‘Wat, hier?’ riep Olivier verontwaardigd. ‘Dat hoort altijd beneden, bij de stoel! En met muziek!’

‘Ja, dat deden we zo, hè. Maar nu doen we het even hier. Ik begin wel met Noortje.’

Noortje was alweer weg gedrenteld in haar romper. Met haar mollige beentjes onder zich gevouwen zat ze gehurkt bij het doucheputje. Weer stak ze een vingertje in het afvoerputje.

‘Ah, bah, Noortje!’ Caroline verhief haar stem een beetje, en Noortje keek verschrikt op. Caroline herpakte zichzelf en besloot het beste van de situatie te maken. ‘Kom, dan doen we hier je romper wel even uit.’ Terwijl Noortje bij het doucheputje zat te prutsen kleepte Caroline haar uit en had rustig de tijd om haar op teken te controleren. Daarna was het de beurt aan Olivier.

‘Tijd voor de tekencheck!’

‘Nee, ik wil beneden!’ riep Olivier. Maar hij rende niet weg. Hij wist dat Caroline die tekencheck belangrijk vond. Caroline trok zijn shirt over Oliviers hoofd. ‘Nee, ik wil niet!’ riep Olivier uit. Hij klampte zich vast aan zijn shirt. Maar hij bleef wel staan. Caroline tilde hem op en zette hem bovenop de WC, met de klep dicht natuurlijk. Ze wist dat hij zo in de spiegel kon kijken.

‘Kijk jij even onder je oksel?’ zei Caroline tegen Olivier. Meteen liet hij zijn shirt los en deed zijn arm omhoog. In de spiegel keek hij naar zijn eigen oksel. Hij trok een gek gezicht erbij – wat natuurlijk nog veel leuker was om naar te kijken. Ondertussen trok Caroline zijn broek uit en had ze rustig de tijd om zijn hele lijfje na te lopen. Toen ze tevreden had vastgesteld dat de kinderen allebei geen teken hadden, pakte ze Noortje bij het doucheputje vandaan en waste opnieuw haar handen af. Nu moest iedereen nog

aangekleed worden, en even later zat Caroline uitgeput met twee kinderen aan het ontbijt. Het voelde alsof al haar energie voor de hele dag al op was.

‘Mama, kun je mijn boterham smeren?’ vroeg Olivier toen ze aan de ontbijttafel zaten.

‘Ja, ga ik zo doen.’ Caroline was bezig om Noortje in haar stoeltje te zetten en een slabbetje om te doen. Die probeerde er meteen weer uit te klimmen. ‘Ah, Noortje, doe nou even niet. We gaan nu ontbijten, lieverd.’ Maar ze bleef maar proberen om te gaan staan.

‘Mama! Ik heb honger!’ riep Olivier.

‘Ja, ik kom zo bij je.’

‘Nee nu!’

Noortje was weer gaan staan. Geërgerd tilde Caroline haar uit haar stoel en zette haar op de grond. Zelf ging ze op haar stoel zitten en staarde even in stilte voor zich uit.

‘Ma-ma!’ riep Olivier.

‘Nu even niet! Laat me met rust!’ Caroline sloeg met haar hand op tafel terwijl ze ondertussen opstond. Ze voelde een diepe drang om van zich af te slaan, om iets kapot te maken, maar dat deed ze natuurlijk niet. Ze wist dat ze haar grens had bereikt en probeerde zichzelf een veilig toevluchtsoord te geven. Ze liep naar de bank en plofte er uitgeput neer. Vanaf daar ging ze naar een klein hutje in het bos waar ze even niks hoefde. Maar het voelde niet veilig, ze voelde nog steeds te veel wildheid. Het hutje in het bos voelde juist beklemmend.

Olivier was huilend achter Caroline aan gekomen naar de bank. ‘Mamaaaa, wat doe je!’

‘Ik kan even niet meer.’ Het voelde gortdroog aan, alsof ze niet meer zelf iets kon zeggen maar alleen kale, droge woorden naar buiten kon gooien om nog iets van minimale informatie over te brengen. Huilend legde Olivier zijn hoofd op haar schoot. Zo bleven ze even zitten, terwijl Noortje door de kamer drentelde. Olivier snikte hartgrondig.

‘Ik heb zo’n honger, mama.’

‘Ik weet het, jongen. Ik heb ook honger. Ik ga zo wat ontbijt maken.’

‘Okée,’ zei Olivier. ‘Wanneer dan?’

Weer voelde Caroline de agressie opkomen. ‘Straks! Nu nog even niet.’

‘Okée,’ zei Olivier huilend.

Even later kwam Jacob de trap af. De berg kleding lag er niet meer; die had hij de vorige avond op weg naar boven in een wasmand verzameld en ergens in de gang gezet om later nog op te ruimen. Jacob stak zijn hoofd om de hoek van de kamerdeur. ‘Papaaaaa!’ Olivier rende uitgelaten op hem af. Bezorgd keek Jacob naar Caroline.

‘Hoe gaat het hier?’ vroeg hij.

‘Nou, niet geweldig,’ zei Caroline. ‘Het was me even een beetje teveel.’ Maar ze kon het alweer wat normaler zeggen. Ze was alweer correct opgebouwd tot een keurig mens, en de agressie die ze eerder had gevoeld was weer in het bos verloren gegaan terwijl ze veilig in haar imaginaire boshutje zat.

‘Ja, dat snap ik wel. Ik hoorde dat je ook nog een tekencheck deed boven.’

‘Ja, klopt.’

‘Nou, wel fijn dat je dat al gedaan hebt, maar we zouden het toch samen doen?’

Caroline knikte. ‘Dat is ook zo. Maar ik was bang dat we het zouden vergeten.’

‘Kom, jongens, we gaan even ontbijten.’ Jacob nam de kinderen mee naar de tafel en smeerde hun boterhammen. Toen iedereen rustig zat te eten kwam Caroline er bij zitten en maakte voor zichzelf wat te eten. Even was het stil en zat iedereen in alle rust te kauwen. Caroline keek naar haar gezin dat gewoon aan tafel zat als elk ander normaal gezin op de zondagochtend; Noortje veegde net vol overgave een hand vol appelstroop aan haar trui af. Caroline besloot er nu maar even niks van te zeggen. Ze was blij dat ze zich door het hutje in het bos weer veilig en robuust voelde, maar nu was er weer een nieuw rottig gevoel dat maar bleef knagen. Ze baalde dat ze eerder zo uitgebarsten was, ze begreep nu niet meer waar dat vandaan was gekomen en waarom ze zichzelf niet onder controle had kunnen houden. Ze nam zich voor om dat imaginaire hutje nog eens gezellig aan te kleden voor zichzelf, zodat het een fijne plek zou worden om in gedachten naartoe te gaan. Zodat ze zichzelf eerder veilig kon afschermen als het erop leek dat ze de boel even niet meer onder controle had.

Toen ging er een telefoon.

‘Met Caroline.’

‘Ik heb een teek gevonden bij Celine!’ Het was Mirjam, ze klonk paniekerig.

‘Oh?’ zei Caroline.

‘Ja, we deden vanochtend de tekencheck, nadat we gisteren in de speeltuin waren geweest, weet je wel!’

Caroline knikte. ‘Ja,’ zei ze.

‘En nu heb ik een teek gevonden!’

‘Wat vervelend!’

‘Ja, maar ik weet ook helemaal niet wat ik nu moet doen?’ zei Mirjam vragend.

‘Nou, de teek weghalen, toch. En dan is er als het goed is niks aan de hand. Je hebt gelukkig op tijd een check gedaan en dan kun je die op tijd weghalen.’

‘Maar ik weet helemaal niet hoe dat moet!’ zei Mirjam.

‘Oh. Met een tekenpincet, heb je die?’

‘Nee, dat heb ik helemaal niet, moet ik dat hebben?’ Mirjam klonk erg zenuwachtig.

‘Weet je wat, ik heb er wel één, ik kom zo wel even naar je toe.’

‘Oh, wat fijn, dankjewel! Ja, dat zou super zijn. Kom je snel?’

‘Ja, ik kom snel. Even mijn ontbijt opeten en dan kom ik.’

‘Fijn!’

Caroline hing op en ging weer aan tafel zitten. Jacob schoof haar een hete kop thee toe. ‘Ook even tijd nemen om rustig je thee te drinken, hè.’ zei hij. Caroline knikte en pakte de thee om haar handen en haar ziel even aan te warmen.

Even later stapte ze op de fiets met een tekenpincet op zak. Mirjam woonde in een nieuwer gedeelte van het dorp, dat in de loop der jaren was aangebouwd langs de lange zijde van de Wildernis. De fietstocht

naar Mirjam leidde dus meestal dwars door de Wildernis, via een fietspad over de wildroosters, langs de Schotse hooglanders en langs het speeltuintje bij de nieuwe wijk in de buurt. Maar dit keer koos Caroline een pad dat wat dichterbij het dorp bleef, met aan de ene kant een beschaafd rijtje kastanjabomen en aan de andere kant de bloementuin met het gietijzeren hekje. In de bloementuin waren nog maar weinig bloemen – alleen een paar lentebloeiers zo her en der. Maar onder de kastanjabomen lag een vol tapijt van geel speenkruid. In Carolines broekzak zat de tekenpincet, een instrument waarmee ze tenminste wat grip op dit hele gebeuren kon krijgen. Ze begon zich weer wat overzichtelijker te voelen. Geen rommelige gevoelens, maar gewoon een mens met een missie. Ze fietste door en kwam tenslotte bij het speeltuintje uit en stak daar de wijk in waar Mirjam woonde.

Toen Mirjam de deur open deed viel Caroline meteen op hoe smal en ongegrond Mirjam er uit zag. Normaal was haar ronde gezicht met de halflange blonde krullen een soort zonnige verschijning, die waar ze maar kwam positiviteit bracht. Maar nu leek haar gezicht een beetje uitgehold. Alsof het in één nacht van zon naar halve maan was veranderd. Ze troonde Caroline gehaast mee naar de woonkamer, zonder haar de kans te geven om haar jas uit te doen. Dat deed Caroline dus maar toen ze voor de bank stond; ze legde hem netjes op een armleuning. Op de bank zat Celine, onder een dekentje waar haar blote schouders nog net onder vandaan staken. Celines ogen waren helder blauw zoals altijd, terwijl de rest van haar gezicht nu eerder grauw dan bleek oogde.

‘Hoi, Celine,’ zei Caroline.

‘Hoi,’ zei ze zachtjes.

‘Mama zei dat je een teek had.’

‘Ja.’ Celine volgde haar met haar ogen maar zat verder muissstil.

‘Mag je je nu niet meer bewegen?’ Caroline zei het een beetje lachend, maar zag ineens voor zich dat het misschien wel echt zo voelde voor haar.

‘Nee, dat zei mama,’ zei Celine.

‘Natuurlijk mag je wel bewegen, lieverd,’ zei Mirjam. Ze keek een beetje verontschuldigend naar Caroline. ‘Ik had alleen gezegd dat je niet te wild moest bewegen. Want het is belangrijk dat we de teek netjes in z’n geheel er uit halen. Dat is toch zo, Caroline?’ Ze draaide zich naar Caroline.

‘Ja, dat klopt,’ zei die, ‘maar je mag je wel bewegen hoor, Celine. Laat eens zien, waar zit die teek?’

Celine wees naar haar voorhoofd. Caroline boog zich voorover om de teek te kunnen zien. Precies op de haarlijn zag ze iets zitten, het leek nog het meest op een soort opgedroogd druppeltje bloed. Rustig bestudeerde ze het even voordat ze weer rechtop kwam staan. Ze zag dat Celine met grote ogen haar bewegingen volgde terwijl ze uit de tas een tekenpincet pakte. Caroline liet haar even zien hoe het ding werkte: door op een knopje achterop te drukken gingen er een soort grijpertjes open, en door het knopje weer los te laten zouden die zich om de teek vastzetten. Caroline legde aan Celine uit dat het haar verder niet pijn zou doen. Die knikte stilletjes en leek toen even te schrikken van haar eigen beweging. Daarna hield ze haar hoofd weer muissstil.

‘Okée, Celine, ik houd je hoofd even vast zodat ik er zelf goed bij kan. Kijk ondertussen maar naar mama.’ Mirjam ging een beetje schuin achter Caroline staan zodat Celine haar kon zien. Caroline drukte

de tekenpincet open, klaar om de teek te grijpen. Toen bedacht ze zich en ging weer rechtop staan. ‘Moest ik nou juist wel of niet draaien als ik de teek er uit trek?’ vroeg ze aan Mirjam.

‘Weet ik het!’ zei Mirjam. ‘Wacht, ik zoek het even op!’ Ze liep haastig naar de keuken. ‘Waar is mijn telefoon nou weer?’ Ze kwam weer teruglopen met haastige, afgemeten passen. ‘Heb jij mijn telefoon gezien, Celine?’

Celine wees naar Mirjams hand.

‘Oh!’ zei Mirjam, ‘ik had mijn telefoon al vast!’

Ze lachte een nerveus lachje en keek op haar scherm om op te zoeken hoe het nou precies zat met teken verwijderen. Even later kwam ze met het antwoord: rustig trekken, niet draaien. Caroline boog zich weer over Celine, Mirjam ging weer ter geruststelling schuin achter haar staan, en even later had Caroline de teek vast in de tekenpincet. Rustig trok ze hem er uit.

‘Wat nu?’ zei Mirjam.

‘Niks. Nou ja, geef me maar even een papiertje ofzo, dan kunnen we de teek nog even bekijken.’

Gezamenlijk bogen ze zich even later over het papiertje met de teek erop. Nog steeds leek het op een soort bloedzakje, maar dan met minuscule pootjes eraan. Het zag er maar onschuldig uit. Maar Celine dacht daar anders over. Ze lag bleekjes onder het dekentje op de bank en wilde het beestje niet van dichtbij bekijken.

‘Ga ik nu dood, mama?’ vroeg ze.

‘Nee, lieverd. Nee, toch, Caroline?’ vroeg Mirjam.

Caroline ging naast Celine op de bank zitten en klopte haar op haar been.

‘Nee, juist niet, Celine. Gelukkig hebben we de teek weg gehaald. Maar goed dat jullie hem gevonden hadden! En met een tekenpincet hebben we alles weer goed gemaakt.’

Caroline bleef nog even zitten terwijl Mirjam een kop koffie voor haar maakte. Celine zat stilletjes op de bank, nog steeds vrijwel bloot onder een dekentje, terwijl Mirjam en Caroline over wat andere dingen spraken. Af en toe wreef Caroline even geruststellend over Celines been. Ze genoot van de tevredenheid die ze voelde omdat ze iets nuttigs had kunnen doen. En ze genoot van de zekerheid die het haar gaf, dat het dus gewoon zo simpel kon zijn om een teek te verwijderen met een eenvoudig stuk gereedschap. Caroline dronk rustig haar koffie op en had het gevoel dat ze haar hutje in het bos tijdelijk had geüpgrade naar een kasteel. Het had stevige muren en een degelijke constructie. Ze kon zich er veilig voelen en het had een duidelijk afgebakende vorm. Ze had een tekenpincet als houvast en ze had het gevoel dat ze weer even de hele wereld overzag.

Zilvergrijze bliksemschichten

‘Ik vrees dat we niet kunnen gaan, jongens,’ zei Caroline, terwijl ze opkeek van haar telefoon. Het gezin was net klaar met ontbijten en zou die middag naar een feestje van Celine gaan, in het park. Dit zou een echt feestje zijn, want Celine was echt jarig. Elk jaar vierde ze haar verjaardag in het park, en tot nu toe hadden ze al feestjes in de sneeuw en in de stralende lentezon gehad. Maar zulk mooi weer als vandaag was het nog niet eerder geweest op Celines verjaardagsfeestje.

Olivier en Noortje zaten aan tafel al een tekening voor Celine te maken. Dat wil zeggen, Olivier zat te tekenen, en Noortje vermaakte zich door alle potloden in hun doos te leggen en ze er daarna weer allemaal uit te halen.

‘Hè wat, kunnen we niet gaan?’ vroeg Jacob. ‘Waarom niet?’

‘Ik wil wel naar Celine’s verjaardag! Ik wil wel taart eten vandaag!’ zei Olivier meteen boos. Zijn zwarte ogen priemden beschuldigend in Carolines richting. ‘Anders ga ik ook geen tekening meer maken!’ Uit protest legde hij zijn potlood neer op tafel.

‘Het kan helaas niet, Oliviertje,’ zei Caroline.

‘Nou, waarom niet dan?’ zei Jacob. ‘Waarom zeg je dat zo ineens? We zouden toch gaan?’

‘Wacht nou even, jongens, jullie gaan veel te snel. Je weet nog niet eens wat er is!’

‘Nou, ik ga niet meer tekenen,’ zei Olivier. Boos richtte hij zijn smalle lijfje op, waardoor zijn hele houding nu mee deed aan het beschuldigende priemen van zijn blik. Hij stampte naar de bank. Noortje ging staan op haar stoel. Caroline tilde haar op en zette haar op de grond. Ze ging meteen Olivier achterna.

‘Wat is er dan?’ vroeg Jacob.

‘Kijk maar.’

Caroline liet hem haar beeldscherm zien.

‘Jeetje,’ zei Jacob. ‘Shit.’

‘Mamaaa!’ riep Olivier vanaf de bank.

‘Wacht even! Ik kom er zo aan!’ zei Caroline.

‘Mamaaa! Noortje pakt steeds mijn boeken af!’

‘Ik kom er zo aan!’ riep Caroline, net iets te hard.

Nu was Noortje al aan het huilen. Caroline liep gehaast naar de bank, ze voelde zich een beetje slordig in haar bewegingen. Ze slalomde met moeite tussen het speelgoed door dat op de grond lag, en zag toen dat Olivier en Noortje boos aan hetzelfde boek trokken.

‘Gaan we nu niet meer naar Celine’s verjaardag mama?’ zei Olivier.

‘Weet ik veel!’ riep Caroline. ‘Als jullie er zo doorheen praten kunnen papa en ik toch niet nadenken!’

Caroline pakte het boek vast zodat ze het niet meer zo wild heen en weer zouden trekken, maar het effect was dat nu zes handen tegelijk het boek vasthielden en niemand los liet. Niet echt behulpzaam.

Jacob kwam nu ook naar de bank lopen. ‘Kunnen we niet toch gaan?’ zei hij tegen Caroline. ‘Dan doen we gewoon meteen als we thuis komen een tekencheck. Of we doen heel goed bedekkende kleding aan. We hadden immers bedacht dat de kans op een tekenbeet wel wat meeviel! En we doen keurig die tekencheck. Jij had het allemaal netjes uitgezocht!’

‘Ja, dat had ik allemaal uitgezocht. Maar toen wisten we dit nog niet! De kans om een teek op te lopen lijkt me nog steeds best klein. Maar het effect is nu heel anders dan we eerst dachten. We dachten dat alles wel okée zou zijn als we maar een tekencheck zouden doen, maar nu blijkt dat die tekencheck te laat kan zijn. Nu blijkt dat als je zo’n teek met het dodelijke virus oploopt, dat je gewoon ook echt dood gaat. En snel ook. Dus dan kan die kans wel klein zijn, maar dit is toch wel iets om te mijden. Stel je voor, dan zijn we in de Wildernis en loopt een van ons een teek op. En dan is er gewoon niks meer aan te doen! Dat moeten we echt absoluut voorkomen, toch? Ook al is de kans maar klein, het is te erg. Als een van de kinderen dood zou gaan. Of jij. Of ik.’

‘Ja, dat is ook zo,’ zei Jacob. Wat een vreselijk idee. Het was een scenario dat inderdaad absoluut vermeden moest worden. Maar toch was hij tegelijk ontzettend in de war. Het viel toch mee met het aantal sterfgevallen? En zelfs toen de aantallen gestaag bleven stijgen, hadden ze immers nog de tekenchecks? Maar hadden ze die nu allemaal voor niets gedaan? Eigenlijk had hij dat al die tijd al wel geweten. Hij had immers al zo’n weerzin gevoeld tegen dat rigide gedoe van die tekenchecks. Het gaf maar een soort schijnbescherming, dat bleek nu wel.

Toen schrok het hele gezin op door een notificatie van een telefoon. Het klonk Jacob in de oren als een brandalarm in zijn huidige staat van verwarring. Ook Caroline schrok op; haar toestand was er een van extreme alertheid. Ze keek op haar beeldscherm en zag een bericht van Mirjam.

‘Er is net op het nieuws dat die tekenbeten hartstikke snel kunnen werken. Dat een tekencheck niet veilig genoeg is. Laten we het feestje van Celine maar afblazen. We plannen wel iets nieuws als we meer weten.’

Goed, dacht Caroline, dat maakt de beslissing in elk geval simpel. Er was nu niks aan te veranderen, ze hoefden er niet over te beslissen want het hele feestje ging toch niet meer door. Haar taak was nu om Olivier te troosten.

‘Het feestje gaat sowieso niet meer door, jongens,’ zei Caroline.

‘Wat!’ Olivier sprong op en ging verontwaardigd boven op de bank staan. ‘Maar ik wou naar het park! Ik wou taart! Ik wou zo graag!’ Hij liet zich op zijn billen op de bank vallen en begon te huilen. Noortje keek naar hem en begon ook te huilen.

Caroline ging op de bank zitten en trok ieder kind op een knie. ‘Ja, dat is echt balen hè Olivier. Je had zoveel zin. Ik had ook zin om te gaan. Maar het kan nu echt niet.’

Olivier snikte een tijdje tegen haar aan. ‘Zullen we even een boek lezen, jongens?’ Noortje schoof zichzelf van haar schoot af om een boek te pakken en even later zat Caroline met twee gezellige bundeltjes

tegen zich aan te lezen. Noortje zat links naast haar op de bank, met haar beentjes opgetrokken en haar armen er omheen geslagen. Olivier zat nog op schoot en hing sloom tegen Caroline aan. Toen ze opkeek naar Jacob zag ze hem moeilijk kijken naar zijn telefoon. Hij was inmiddels ook op de bank gaan zitten. Naast hem lag een bergje speelgoed dat hij terzijde had geschoven om plek te maken.

‘Gaan we dan niks doen vandaag, mama?’ zei Olivier toen ze vijf boeken verder waren.

‘Natuurlijk wel, lieverd. We hebben toch boeken gelezen, en er zijn hier gelukkig nog veel meer leuke dingen te doen.’

‘Ja,’ zei Olivier. ‘Maar ik wou iets leuks doen.’

‘Vond je de boeken niet leuk?’

‘Jawel...’ Hij klonk intens verveeld. ‘Maar ik bedoel, gewoon iets dóen.’

‘Hm. Bedoel jij soms dat je ergens naartoe wilt?’

‘Ja!’ riep Olivier blij.

‘Maar het feestje van Celine gaat niet meer door, hè. Celine is nu ook gewoon thuis. En Kasper. Iedereen is thuis.’

‘Maar zullen we dan gewoon zelf naar het park gaan ofzo?’ Olivier hield zijn hoofd een beetje scheef toen hij het zei.

‘Nee, dat kan niet jongen, we gaan nu niet naar buiten.’

Teleurgesteld wendde Olivier zijn ogen af. Caroline zag zijn treurige gezicht, en ook al leken Olivier en Jacob niet erg op elkaar qua uiterlijk, het was toch duidelijk een weerspiegeling van elkaar. Allebei zaten ze met een beetje een moedeloze houding op de bank. Nog steeds zat Jacob wat in zijn telefoon te kijken, maar Caroline vermoedde wel dat hij alleen maar wat hersenloos aan het scrollen was. Toen keek Jacob op. Geërgerd legde hij de stapel boeken die ze zojuist hadden gelezen op de grond en schoof ze onder de bank. Daarna liet hij zich nog wat verder onderuit zakken en keek weer naar zijn telefoon. Ondertussen was Noortje in het geheel niet aangedaan, die was gewoon vrolijk aan het rondlopen door de kamer met een hondje dat ze aan een touwtje achter zich aantrok. Voor haar bestond de wereld gewoon alleen uit het hier en nu, en als het hier en nu toevallig buiten in een leuke speeltuin was had ze daar veel plezier in, maar als het op dit moment binnen was vond ze het ook wel prima.

‘Wil je dan nog een boek voor me lezen, mama?’ vroeg Olivier.

Caroline zuchtte. Ze dacht even na. ‘Weet je wat,’ zei ze toen, ‘we kunnen wel even koekjes bakken.’ Oh jee, nu ze het gezegd had konden ze natuurlijk niet meer terug. Maar was dit nou wel een handig idee?

‘Jaaaaa!’ riep Olivier.

Even later stonden ze aan het aanrecht, met Olivier op een stoel zodat hij kon meekijken. Noortje stapte nog steeds rond met haar hondje achter zich aan, terwijl Jacob op de bank zat. Caroline woog de bloem af.

‘Kieper jij dit even in de kom?’ zei ze tegen Olivier. Hij knikte fanatiek. Terwijl hij het kommetje van de weegschaal omdraaide boven de grote kom stak er een minuscuul puntje van zijn tong tussen zijn

lippen. Toen hij klaar was woog Caroline de suiker af en gaf hem weer het bakje om om te kieperen.

‘Mag ik een lepeltje?’ vroeg Olivier.

Caroline pakte voor hem een theelepeltje en hij begon schepjes suiker van het bakje in de grote kom te lepelen. Weer verscheen het puntje van zijn tong vanwege de grote concentratie. Dit ging nog wel even duren, dacht Caroline. Ze pakte vast de boter uit de koelkast en sneed er een blok vanaf. Dat kon vast een beetje opwarmen.

Stap, stap, stap, daar kwam Noortje aan. Ze slaakte een vrolijk gilletje toen ze Caroline en Olivier in de keuken zag staan. Meteen liep ze naar de stoel waar Olivier op stond bij het aanrecht, en probeerde ze er op te klimmen. Olivier keek geërgerd naar zijn zusje. Caroline keek de situatie even aan, want het leek erop dat Noortje toch niet genoeg ruimte had om echt op die stoel te klimmen. Gelukkig maar, want op een stoel aan het aanrecht staan was niet echt geschikt voor een kleine dreumes. Er lagen ook messen binnen handbereik.

Met een boel gewurm lukte het Noortje wel om zich met haar bovenlijf op de stoel te trekken.

‘Niet doehoen!’ riep Olivier, en hij gaf zijn zusje een duw met zijn voet. Ze viel niet, maar gleed wel weer een beetje van de stoel af en begon te huilen.

‘Jacob,’ riep Caroline, terwijl ze Noortje optilde, ‘kun jij even iets met Noortje doen? Het gaat wat onhandig hier in de keuken.’

Terwijl ze het zei liep ze met Noortje richting de bank. Jacob keek geërgerd op van zijn telefoon en stond op. Hij slofte naar de boekenkast om zijn telefoon daar veilig buiten bereik te leggen, en pakte een boek voor Noortje.

Even later was Noortje van Jacobs schoot af gewiebel en stapte ze weer naar de keuken. Daar was Caroline net met haar handen diep in de vettigheid van de boter die ze door het beslag heen kneedde. Met een brede grijns koerste Noortje af op de stoel waar Olivier op stond.

‘Jacob!’ riep Caroline. ‘Kun jij Noortje even pakken?’

‘Ja, ik kom er aan,’ zei Jacob. ‘Maar ze loopt steeds weer jullie kant op, daar kan ik weinig tegen beginnen.’ Hij kwam de keuken in sloffen en tilde Noortje op.

Even later stond Noortje alweer in de keuken. Caroline zuchtte. Het was wel ongeveer klaar met het kneden, dacht ze. Dus ze waste haar handen af en tilde Noortje op voordat die op de stoel kon klimmen. Terwijl Caroline haar op de arm had dacht ze even na. Ze moesten ook nog koekvormpjes uitsteken en alles op de bakplaat leggen. Of misschien konden ze balletjes rollen en plat drukken tot koekjes? Dan kon Noortje ook mee doen. Misschien konden ze even aan tafel zitten. Caroline zette de kinderen allebei aan tafel en gaf ze elk een klein hompje deeg. Noortje keek verbaasd naar het deeg. Gelukkig wilde ze altijd het liefst alles nadoen wat de anderen deden, dus toen Olivier en Caroline balletjes begonnen te rollen probeerde Noortje het ook. Dat lukte nog niet zo goed. Haar kleine hand met de korte, mollige vingertjes schoot al gauw naast het hompje deeg, waardoor er weinig gebeurde om er een bolletje van te vormen. Maar zodra Olivier begon om een balletje plat te slaan, lichtten haar oogjes op. Ze sloeg ook op het deeg dat voor haar lag en maakte er een heel aardig koekje ervan. Daarna maakte Caroline balletjes en schoof die naar Noortje om ze plat te slaan. Dat werkte prima.

Maar na een minuut of vijf was ze er wel klaar mee. Ze ging staan op haar stoel. ‘Noortje, ga maar weer zitten,’ zei Caroline. Ze ging weer zitten. Maar meteen daarna ging ze weer staan. ‘Noortje, zitten,’ zei Caroline weer. Nu deed ze het niet. ‘Okée, Noortje is klaar.’ Nu ging ze toch weer zitten.

Caroline keek naar Olivier en zag dat hij nog maar een paar balletjes had gemaakt en een dikke homp deeg had liggen. Caroline pakte er wat van en begon balletjes te maken.

‘Nee! Dat is van mij!’ zei Olivier.

‘Oh. Maar dan moet je wel even een beetje sneller balletjes maken, Olivier. Want we zitten hier al wel lang, Noortje houdt het niet zo lang vol.’ Boos keek Olivier naar Caroline en ging weer verder met balletjes maken. Eindeloos rolde hij een balletje heen en weer, heen en weer. Toen hij het balletje even los liet gaf Caroline er gauw een klap op.

‘Hé, niet doen!’ riep hij boos.

‘Ja maar het moet echt iets sneller, jongen.’

Noortje ging weer staan. Caroline maakte haar handen schoon en tilde haar uit de stoel. Meteen liep ze om de tafel heen naar Carolines stoel en probeerde er op te klimmen. Die zuchtte en tilde haar op, om met haar op schoot weer te kunnen gaan zitten. Caroline pakte nog een klein stukje van Oliviers homp deeg zodat Noortje er mee kon spelen. Boos keek Olivier op, maar hij tolereerde het wel.

Toen eindelijk de koekjes in de oven stonden, kwamen Caroline en de kinderen weer in de woonkamer. Daar troffen ze Jacob op de bank, nog steeds diep in zijn telefoon. Terwijl Caroline vermoeid naast hem op de bank ging zitten, schoot er een stroompje van het een of ander door haar heen. Wat het precies was, dat wist ze niet. Het schoot van haar kruin naar haar romp en van daar richting haar ledematen. Het voelde als een elektrische lading die zijn weg naar de aarde zocht. Noortje nestelde zich op Carolines schoot terwijl ze in een boekje bladerde. Ze was gewoon moe, dacht Caroline bij zichzelf. Ze was moe van het koekjes bakken. Waar zit dat toch in, was het nou zo vermoeiend om bloem af te meten, deeg te kneden, balletjes te rollen?

‘Mag ik ook bij jullie zitten?’ vroeg Olivier.

‘Nee, even niet, jongen. Ik wil even gewoon zitten.’

‘Maar Noortje zit wel op schoot!’

‘Ja, dat is ook zo.’ Weer schoot er iets door Caroline heen. Het was als een korte, felle, bliksemschicht, die ook zo weer verdwenen was. Ze wist wel waarom ze zo moe was. Het was doodvermoeiend om je aandacht te moeten verdelen. Een activiteit doen kost wat energie, dat is logisch. Een activiteit doen met een kind erbij kost meer energie, want alles gaat een beetje onhandig en ingewikkeld. Maar een ding doen met twee kinderen erbij, terwijl het ene kind heel lang over dat ding wil doen en het andere kind juist niet zo lang mee kan doen, dat is slopend. En waarom had Jacob niet even Noortje afgeleid, vroeg Caroline zich ineens af. Het had natuurlijk geleken alsof ze een heel gezellige activiteit aan het doen waren. Het had geleken alsof Caroline alles onder controle had gehad. Het was een klein beetje structuur op deze lange, kale dag geweest. Maar nu was dat weer weg en moesten ze de rest van de tijd ook nog wat.

‘Mama, wat zullen we nu doen?’ vroeg Olivier.

Caroline zuchtte. Wat deden ze eigenlijk normaal op een dag? Ze kon zich niet herinneren hoe ze

anders de dagen vulden. Normaal gingen ze even iets doen en dan daarna weer even niet iets doen. Dan waren ze even buiten geweest en konden de ouders daarna gewoon rustig even op de bank gaan zitten omdat iedereen voldaan was. Caroline stootte Jacob aan. ‘Kun jij niet even wat met ze doen? Ik ben moe van alles in de keuken.’

Op het moment dat ze hem aanstootte, had Jacob ineens een visioen voor ogen. Hij zag voor zich wat ze allemaal zouden kunnen doen met de kinderen als ze toch maar gewoon naar buiten mochten, de natuur in. Lekker klungelen in de modder. Lekker vies worden zonder duidelijke oorzaak, gewoon van het buiten zijn. Lekker rennen en ravotten omdat het nu eenmaal zo fijn voelt om te rennen en te ravotten in de buitenlucht. Maar hoe kun je nou binnen lekker vies worden of rennen of ravotten?

‘Papa, ik wil iets doen!’ zei Olivier, terwijl hij naar Jacob toe liep. Maar Jacob staaarde wezenloos voor zich uit. Hij was verdwaald geraakt in zijn eigen visioen en hoorde niet dat zijn kind iets van hem nodig had.

Olivier probeerde het nog een keer. ‘Ik wil iets leuks doen!’ Jacob bleef in de leegte staren. Toen draaide Olivier zich naar Caroline. ‘Mama wat gaan we doen?’ Hij liep weer naar Caroline toe, en leunde tegen haar heen. Hij liet zich er tegenaan hangen met zijn volle gewicht, alsof hij een beetje hangerig in een bushokje stond te leunen, wachtend op de bus die al eeuwig op zich liet wachten. Met zijn smalle lichaamsbouw leek hij net op een slungelige puber, maar dan in het klein. Caroline voelde zich in het nauw gedrukt, ze had het gevoel alsof alles wat er moest gebeuren op haar leunde.

‘Mama!’ zei Olivier nog een keer. ‘Zullen we iets doen?’

‘Ach, laat me toch even met rust man!’ Caroline duwde hem van zich weg. Ineens irriteerde het haar mateloos dat Olivier zo dicht bij haar stond rond te hangen. Olivier stribbelde tegen maar liet zich daarna overdreven op de grond vallen en begon te huilen.

Caroline baalde van zichzelf, dat ze was uitgebarsten. Ze zag Noortje ook met een stil gezichtje naar haar opkijken. En Jacob, die staaarde nog steeds wezenloos in de leegte. Misschien had ze niet voldoende duidelijk gemaakt dat ze zijn inzet ook even nodig had? Ach, dacht ze, zij kon ook wel even wat met de kinderen doen. Het hoefde niet al te groot te zijn.

‘Weet je wat, jullie kunnen wel even boven spelen,’ zei ze tegen Olivier.

‘Dan moet jij ook mee!’ zei Olivier.

Caroline knikte en stond op om met ze naar boven te gaan. Boven was altijd even afleiding, er was genoeg voor ze te doen. Alleen was er voor haar niet zoveel te doen. Maar dat wou ze toch juist ook, even niks? Op weg naar boven zag ze in de gang de regenpakken van de kinderen hangen. Ze voelde dat een zilvergrijze bliksemschicht zich roerde in de diepte, een stroompje dat klaar stond om door haar heen te schieten. Gauw keek ze weg. Boven ging ze in de schommelstoel zitten op Olivier en Noortjes kamer. Die zat niet echt lekker. Ze keek naar Olivier en Noortje terwijl die op Oliviers bed stuiterden. Olivier rende naar de gang en rende dan weer terug de kamer in, om zich op zijn bed te storten. Noortje probeerde ook mee te doen, zo snel als haar beentjes haar dragen konden. Ze rende niet echt, maar kon zich wel heel overtuigend op het bed storten. Caroline keek toe en zag dat ze lekker aan het spelen waren. Toch had ze nog steeds het gevoel dat ze geen rust had. Haar lijf voelde nog alsof het in een soort stand van alertheid

stond, alsof ze elk moment weer Olivier zou kunnen horen die vroeg: ‘mama, wat zullen we nu doen?’ Ze probeerde het los te laten, ze probeerde zich bewust te worden van dit moment, dat ze hier nu zat. Maar het lukte niet. Haar gedachten vlogen heen en weer, van haar vormeloze gedrag van eerder, toen ze even was uitgebarsten tegen Olivier, naar de kaalheid van deze wereld waarin je niet naar buiten kon met de kinderen. Wat zouden ze in godsnaam de rest van de week moeten doen?

Ondertussen stonden de koekjes in de oven en was iedereen ze vergeten. Caroline had vergeten om een timer te zetten, en Jacob staarde nog steeds naar iets in een andere wereld. Maar na verloop van tijd begon het wat aangebrand te ruiken. Nog iets later verspreidde de aangebrande geur zich ook naar boven. En iets daarna sprong Caroline op van de schommelstoel omdat ze het rook. Ze ging naar beneden, haalde de koekjes uit de oven, en zag dat ze zwart waren geworden.

Vlak

‘Papa, mag ik iets snoepen?’ vroeg Olivier. Het was 8 uur ’s ochtends en Caroline was kort daarvoor naar haar werk vertrokken. Jacob zou de hele dag alleen met de kinderen thuis zijn, en die dag beloofde nu al een lange te worden.

‘Nee, we hebben nog maar pas ontbeten, jongen.’

‘Okée. Zullen we dan een spelletje doen, papa?’

‘Straks misschien, ik ga nu eerst even een kop thee drinken. Want dat had ik nog helemaal niet gedaan na het ontbijt.’

‘Okée. Wat gaan we dan doen vandaag?’

‘Niks,’ zei Jacob. Hij liep naar de keuken om een kop thee te halen. Moeiteloos negeerde hij al het speelgoed dat die ochtend alweer overal op de grond was komen te slingeren.

‘Papa, wil je nu dan een spelletje doen?’ vroeg Olivier toen Jacob weer terug bij de bank kwam. Noortje was ondertussen bezig om alle boeken één voor één terug te brengen naar de boekenbak. Gek hoe het fluctueerde met de leeftijd hoe goed een kind zichzelf kon vermaken. Het leek logisch dat een kleine baby het meest vermoeiend en het meest intensief zou zijn, en dat het daarna lineair steeds wat makkelijker zou worden. Maar daar bleek niks van waar, op elke leeftijd was er wel weer iets anders dat de ouders weer een nieuwe uitdaging gaf. Op de ene leeftijd ging het over slapen, later over klimmen en klauteren op alles en weer wat later over constant contact zoeken en aandacht vragen.

‘Ik drink nog even mijn thee op, Oliviertje.’

Olivier keek over het randje van Jacobs theekop. Hij ging weer zitten en pakte een boek op schoot. Daar bladerde hij doorheen. Toen hij aan het einde kwam legde hij het weer weg en keek opnieuw over het randje van Jacobs theekop.

‘Heb je je thee al op, papa?’

‘Nee, nog niet.’

Olivier wierp zichzelf achterover op de bank en bleef lamlendig liggen wachten. Toen Jacobs thee eindelijk op was, sprong Olivier op en begon een stapel te maken van alle spelletjes die Jacob met hem moest gaan spelen.

Nadat ze een paar potjes de-boer-met-de-kippen hadden gespeeld kwam Noortje bij de bank staan en begon wat te snikken. Jacob aaide over haar hoofd en trok haar op schoot. Ondertussen probeerde hij het spelletje met Olivier af te maken – maar elke keer als hij naar voren bewoog om een kaartje te leggen zette Noortje zich schrap en duwde hem weer naar achteren. Jacob maakte aan Olivier duidelijk dat dit voorlopig het laatste spelletje zou zijn, en haalde opgelucht adem toen het spelletje af was.

‘Maar wat gaan we dan nu doen, papa?’

‘Niks, jongen. Lekker luieren.’

‘Ik hou niet van luieren,’ zei Olivier. ‘Wordt het weer net zoals gisteren? Ik vond het gisteren stom.’

‘Misschien kun je hier in huis iets vinden dat je leuk vindt om te doen. Dan kunnen Noortje en ik luieren, terwijl jij zelf niet hoeft te luieren. Zou dat niet een idee zijn?’

‘Wat dan?’ vroeg Olivier.

‘Tja, dat kan ik niet voor je bedenken.’

Olivier stond op van de bank en schuifelde door de kamer, op weg naar zijn speelgoed. Hij pakte een knuffel en gooide die achteloos schuin naar achteren op de grond. Daarna pakte hij nog een knuffel en gooide die ook op de grond. Daarna pakte hij een bak met houten eten dat bij zijn speelgoedkeukentje hoorde, en begon één voor één alle spullen op dezelfde achteloze wijze weg te gooien. Noortje schoof van Jacobs schoot af en liep achter Olivier langs. Bijna kreeg ze een hamburger op haar voeten.

‘Ophouden, Olivier!’ barstte Jacob ineens uit. ‘Nu stoppen daarmee, wat is dit voor belachelijks!’

Jacob stond op, maar Olivier was al opgehouden en maakte zich overdreven klein in de hoek van de kamer, vlak naast de spelletjeskast. Zijn korte zwarte haar dat normaal zo keurig steil viel stak nu een beetje rommelig omhoog. Hij keek timide en erg afwachtend naar Jacob, die maar weer op de bank ging zitten. Toen begon Olivier wat spullen van de grond op te rapen en op te ruimen. Maar hij gaf het opruimen al gauw weer op en kwam bij Jacob bij de bank staan.

‘Mag ik op schoot?’

‘Ja hoor, jongen.’ Noortje kwam ook naar de bank, en wilde erbij op schoot, maar Olivier duwde haar aan de kant. Noortje begon te huilen.

Jacob dacht even na. In alle kale leegte van de wereld waarin je met kinderen niet de natuur in kon probeerde hij iets te verzinnen dat ze deze dag konden doen. De bieb was nog dicht, zijn vrienden waren allemaal aan het werk. Maar ze konden toch best even naar buiten, zolang ze maar niet echt in de natuur of in het gras kwamen? ‘Kom,’ zei hij, ‘dan gaan we even naar buiten, gewoon even op straat.’

Olivier keek hem bedenkelijk aan.

‘Misschien kunnen we langs alle huizen lopen en kijken of er mensen televisies aan hebben?’ Olivier knikte.

Even later stonden ze buiten. Ze liepen langs de huizen in de straat en probeerden overal naar binnen te gluren. Bij de burens zagen ze natuurlijk de televisie aan staan, dat was bijna altijd wel zo. Noortje had intussen meer interesse in de eenden in de sloot. Voorover buigend leek het wel of haar kleine mollige lijfje onmogelijk in balans zou kunnen blijven op die korte beentjes. Gauw rende Jacob er naartoe en greep haar bij haar capuchon. Achter hem riep Olivier dat hij nog een televisie had gezien, een paar huizen verderop. Jacob tilde Noortje op en nam haar mee naar waar Olivier stond. Ze spartelde in zijn armen en toen ze weer bij Olivier kwamen zette hij haar neer. En toen kwamen ze langs de speeltuin. De speeltuin, die was Jacob even vergeten. Hij zag Oliviers ogen oplichten.

‘Papa! De speeltuin! Mag ik even op de glijbaan?’

‘Nee, dat kan dus niet Olivier, we moeten op de straat blijven.’

Wat stom, dacht Jacob bij zichzelf. Wat super stom om op de straat te moeten blijven als je een kind bent dat zin heeft in spelen. Noortje had de speeltuin nu ook gezien en liep er al naartoe. Jacob liep achter haar aan om haar op te pakken, maar natuurlijk volgde Olivier nu ook.

‘Ah, papa, alsjeblieft?’ Olivier keek hem smekend aan.

‘Nee, jongen, dat kan nu echt niet. We mogen even niet in het gras spelen voorlopig, en in de speeltuin is gras. Kom, dan gaan we weer naar huis.’ Jacob had Noortje inmiddels opgepakt en greep nu ook Olivier bij zijn mouw.

‘Nee!’ riep Olivier boos. Hij rukte zijn mouw weer los en rende naar de speeltuin. Daar klom hij op de glijbaan.

‘Olivier!!’ Jacob rende achter hem aan en hoorde zijn stem overslaan terwijl hij hem riep. Hij had het gevoel alsof hij zijn benen niet goed kon coördineren om te kunnen rennen. Alles voelde zwaar, alsof hij door een dikke blubber moest bewegen terwijl hij juist zo’n haast had. ‘Olivier!!’ riep hij nog een keer. ‘Nu hier komen!’ Hij voelde zich net een hysterisch kind, zijn stem klonk drie octaven hoger dan normaal en hij had het idee dat zijn hoofd zou ontploffen van alle energie die hij in dat roepen probeerde te leggen.

Toen Jacob bij de glijbaan kwam pakte hij Olivier ruw bij zijn pols. Noortje had hij nog steeds op de arm, ze was aan het wurmen om los te komen maar hij kneep haar stevig tegen zich aan. ‘Mee komen, Olivier!’

‘Au, papa, je doet me pijn!’ gilte Olivier.

‘Kan me niks schelen!’ brulde Jacob.

Olivier schopte tegen zijn been. Noortje was inmiddels aan het huilen en nog steeds aan het wurmen om los te komen.

‘Au! Rotkind, waarom schop je me!’ Jacob gaf een ruk aan Oliviers arm om hem mee te trekken, waardoor hij bijna omviel. Shit, hij moet niet ook nog in het gras vallen. Maar ze moesten hier nu wegwezen! Weg uit het gras! Uiteindelijk begon Olivier luid te huilen maar gaf hij zijn verzet wel op.

Jacob sleepte de twee kinderen mee naar huis. Op straat zagen ze de buurman nieuwsgierig kijken. Jacob begroette hem kort en trok zich verder zo min mogelijk aan van het oordeel dat mogelijk in zijn blik lag. Toen ze eenmaal de voordeur achter zich dicht hadden, ging Jacob zitten op de onderste trede van de trap. Hij boog zijn bovenlijf naar voren en sloeg zijn armen over zijn hoofd. Hij had zijn kind een rotkind genoemd. Wat vreselijk. En dat ook nog buiten, waar mensen het hadden kunnen horen. Maar het ergste was natuurlijk dat Olivier het had kunnen horen. Jacob voelde zich diep zwart van binnen. Wat een narigheid, hoe kon hij hier nog voorbij komen? Hij had zin om keihard te schreeuwen, om iets te roepen waardoor de wereld zich zou realiseren dat alles weer even normaal moest worden. Maar wie zou er luisteren? En wat had het voor zin? Hij voelde zich vlak en leeg worden, alsof hij uit voorzorg om ernstiger uitspattingen te voorkomen al zijn emoties over de hele breedte had gedempt.

Olivier en Noortje waren allebei nog steeds aan het huilen, het was een soort hysterisch huilen op een hogere frequentie dan normaal. Grote uithalen en snikken maakten het een wilde optelsom van heel erg veel volume. Terwijl Jacob op de trap zat had hij het gevoel alsof het geluid hem aan alle kanten omhulde,

terwijl hij er tegelijkertijd haast doof voor was. Alsof het hem niks meer kon doen omdat al zijn zintuigen toch al aan hun maximum zaten.

Tenslotte nam de intensiteit af. Het gehuil van de kinderen werd minder, het narige gevoel in Jacob werd minder en alles werd weer iets normaler. Jacob hielp de kinderen uit hun jassen en schoenen en nam ze mee naar de woonkamer. Daar zette hij ze op de bank met elk een koekje. Hij liep naar boven om zijn gezicht even op te frissen in de badkamer. Daarna nam hij plaats naast Olivier op de bank, voorbereid om weer een heleboel spelletjes te doen en boeken te lezen.

Die middag zat Jacob boven in de schommelstoel, terwijl de kinderen zichzelf vermaakten. Dit was gelukkig een goede strategie voor gegarandeerd speelplezier. Noortje kwam de kamer binnenlopen terwijl ze een wasmand voor zich uit schoof. Triomfantelijk keek ze Jacob aan. Nu kwam Olivier ook aanrennen met de andere wasmand. Die zette hij naast Noortjes wasmand en hij ging er in zitten. Noortje ging ook in haar wasmand zitten en moest ontzettend giechelen. Jacob keek naar ze, en keek daarna naar buiten. Ze hoefden nu niks, de kinderen waren tevreden. Maar hij vond het toch jammer dat ze niets buiten konden doen.

Met weemoed dacht hij terug aan vakanties die Caroline en hij hadden gehad voordat ze kinderen kregen. Dan reden ze met een tentje achterin de auto naar Zwitserland of Oostenrijk en vulden hun dagen met wandelen en lezen. Ze waren er altijd omgeven door natuur, zodat zelfs de simpele dagelijkse dingen bijzonder werden. Nog steeds had Jacob bij buiten ontbijten het ultieme vakantiegevoel, gewoon omdat dat iets was dat je normaal binnen deed. En dan, op vakantie voor je tentje, ging je ineens gewoon met een jas aan buiten zitten ontbijten ondanks dat het in de ochtend eigenlijk vaak nog best fris was. Jacob herinnerde zich nog een specifieke camping in Zwitserland waar ze op zijn verjaardag naartoe waren gereden. Toen ze eenmaal goed en wel aangekomen waren, de tent hadden opgezet en ze in hun kampeerstoelen ervoor zaten, leek het wel alsof ze ergens terecht gekomen waren waar de rest van de wereld niks vanaf wist. Vlak naast de camping rees een steile, rotsige berghelling omhoog, met her en der toefjes sneeuw die nooit door de zon verwarmd werden. De berghelling was zo rotsig, zo steil en zo hoog dat Jacob niet begreep hoe het kon dat daar pal naast een groen veldje kon liggen waar mensen hun tentjes opzetten. Deze camping stond zo dicht bij al dat moois dat het haast niet waar kon zijn. Maar aan het eind van de middag werd ook wel duidelijk dat die berghelling aan de overkant een nadeel had: de zon verdween er al vroeg achter en liet de camping in kille schaduw achter. De ruige rotsige helling leek dan ineens een stuk dreigender, zo pal naast de camping. Een dag later klommen ze die helling op en ontdekten ze dat de andere kant vol was met leven. Er groeide lage begroeiing in allerlei verschillende groentinten met her en der heide-achtige bloemetjes er tussendoor. Het was de noordkant van de helling waar ze vanaf de camping op uit hadden gekeken.

Terwijl Jacob bewust zijn best moest doen om stil te blijven zitten in de schommelstoel, dacht hij terug aan hoe makkelijk hij het had gevonden om rustig te blijven zitten in een kampeerstoeltje voor de tent. Was dat omdat er zoveel groots in zijn nabijheid was om naar te kijken? Of was het omdat hij lekker moe was geworden van het wandelen, waardoor hij rust in zijn lijf had? Ach, hij wou dat hij dat fijne rustige

gevoel nu hier had. Hij had wel zin in zo'n dag waarop je moe en voldaan terugkomt bij de tent en 's avonds fris gedoucht vroeg in je slaapzak gaat liggen. Maar het was natuurlijk niet alleen door de teken dat dat nu niet de realiteit was. Het kwam ook doordat ze kleine kinderen hadden. Kamperen met kinderen leek Jacob heel gezellig, maar met heel jonge kinderen zag hij het nog niet zo gauw gebeuren. Hij stelde zich al voor wat Noortje zou doen als ze op een camping aan kwamen. Ze zou meteen alles willen bekijken en overal lukraak naartoe lopen. Jacob en Caroline zouden met veel moeite de tent opzetten terwijl ze ondertussen met de ogen in het achterhoofd ook Noortje nog in de gaten zouden moeten houden.

Jacob wiebelde wat met de schommelstoel en keek om zich heen. Olivier en Noortje waren nog steeds druk in de weer met twee wasmanden. Ze klommen er in en er uit en giechelden van de pret. Jacob keek naar het bed van Olivier, met zijn kleurige beddengoed er op. Het stond vol met grote, veelkleurige bloemen met aan één en dezelfde bloem bladeren van paars, blauw en fel groen. Zulke bloemen waren er in de natuur nergens te vinden. Jacob vond het veel te expressief, dat dekbed met veel te veel kleur. Het paste niet, het klopte niet met deze wereld. Want de wereld was grijs en grijs. Het landschap was vlak, er was geen hoog en laag maar alleen maar overal hetzelfde. Jacob voelde zich vlak omdat het zinloos was om nog te praten, te klagen, te schreeuwen, boos te zijn dat ze niet naar buiten konden. Het was zinloos om ergens op te hopen, zinloos om iets te willen. En dus zat hij maar hier, in deze schommelstoel, terwijl hij de tijd liet passeren.

'Niet doen!' klonk het ineens. Jacob zag dat Olivier zijn zusje een duw gaf.

Noortje zat nog steeds in de wasmand, maar door de duw van Olivier was die nu omgevallen, met Noortje en al. Ze lag erbij als een rommelig hoopje en begon te huilen, met grote uithalen.

'Olivier, wat is dat nou!' riep Jacob boos. Toen bedacht hij zich dat het voor Noortje niet echt fijn was dat hij zo boos schreeuwde terwijl zij juist troost nodig had. Hij pakte haar op en nam haar op schoot op de schommelstoel.

Ondertussen klom Olivier uit zijn wasmand en pakte die op. Boos gooide hij de wasmand Jacobs kant op.

'Olivier, ophouden daarmee! Wat is dit nou! Niet met dingen gooien!'

Noortje begon door Jacobs geschreeuw nog harder te huilen. Olivier stampte boos de gang in. Daar hoorde Jacob hem rammelen aan het traphekje. 'Ik wil naar beneden! Ik wil een spelletje doen beneden!'

Jacob voelde een drang om boos tegen hem aan te schreeuwen, het maakte nauwelijks uit wat hij dan zou schreeuwen. Jacob had zin om hem te vertellen dat hij moest ophouden met dit gedoe, dat hij gewoon maar eens zelf moest gaan spelen, dat hij echt geen zin had om een spelletje met hem te doen. En zeker niet nu, nu hij net zijn zusje een duw had gegeven. In plaats daarvan besloot hij iets verstandigers te zeggen.

'Hé Olivier, je bent boos. Dat snap ik wel. Maar weet je, dat gaat ook weer voorbij. We blijven gewoon even boven, ik zit even met Noortje op schoot op de schommelstoel, en dan kun jij even boos zijn. Dan blijf ik gewoon bij je.' Jacob pakte Oliviers hand en begeleidde hem rustig terug naar zijn kamer. Olivier liet het toe. Jacob zette hem op de rand van zijn bed, en ging zelf met Noortje weer in de schommelstoel zitten.

Olivier bleef een hele tijd sikkeneurig voor zich uit staren. Maar hij zei niks, hij gooide nergens mee en hij keek ook niet vragend naar Jacob. Die bleef ondertussen rustig zitten met Noortje. Maar van binnen was hij niet rustig. Hij had zin om dat hysterische dekbed van Olivier helemaal plat te slaan, om alle kleur er uit te knuppelen. Hij had zin om alles dat leek alsof het leuk was uit het raam te gooien, of dan toch tenminste helemaal plat te stampen. Zo plat en vlak als het hoorde te zijn in deze wereld. Maar Jacob bleef zitten, met Noortje op schoot.

Na een lange tijd stond Olivier op en pakte hij wat van zijn kleren uit de kast. Hij legde ze verspreid op de grond en ging zitten op een van zijn t-shirts. Noortje schoof van Jacobs schoot af en liep er nieuwsgierig naartoe.

‘Ik speel dat we gaan picknicken,’ zei Olivier. ‘Doen jullie mee? Kijk dan moet je hier op gaan zitten, Noortje.’

Dichtgetimmerd

‘Wat doen jullie zoal deze dagen?’ Caroline was op haar vrije woensdagochtend bij Mirjam op bezoek, waar de kinderen nu op de grond zaten te spelen zodat de volwassenen even konden praten.

‘Tja, niet zoveel,’ zei Mirjam. ‘We kunnen niet echt naar buiten met Celine, dus dan blijven we maar binnen.’

‘Dus jullie gaan ook helemaal niet naar buiten?’

‘Nee, eigenlijk helemaal niet,’ zei Mirjam. ‘Het is gewoon simpeler om maar binnen te blijven, als alles wat voor Celine leuk is toch niet mag buiten. Want ik zou het nu echt doodeng vinden als ze in de speeltuin zou willen spelen. Of überhaupt al in de berm van de weg ofzo. Laat staan in de tuin.’

Caroline knikte. Ze keek naar Olivier, die samen met Celine werkte aan een puzzel. Celine lag ontspannen op de grond terwijl Olivier er druk omheen scharrelde en stapeltjes maakte van hoekstukjes, randstukjes en middenstukjes. Geleidelijk veranderde de berg stukjes zoals die uit de doos gekieperd was in ordelijke torentjes, gesorteerd naar categorie.

‘En binnen dan, vermaken jullie je een beetje?’

‘Ja hoor,’ zei Mirjam. ‘We gaan lekker knutselen, koekjes bakken, dat soort dingen. En Celine heeft voldoende speelgoed!’ Ze gebaarde naar de kastenmuur waar onderin plastic bakken vol met speelgoed waren geschoven. Langs de rand voor de boeken hoger in de kast stonden bovendien her en der nog fel roze en fluoriserend groene knuffels en poppetjes.

Caroline voelde een steek van jaloezie. Niet om dat knalkleurige speelgoed, maar omdat Mirjam haar handen vrij had om te knutselen en koekjes te bakken. Die had maar één kind, dat oud genoeg was om niet steeds op stoelen te klimmen, en oud genoeg om gewoon een tijdje met een activiteit bezig te zijn. Met Olivier en Noortje samen was het lang niet zo simpel om binnen afleiding te vinden die voor hen allebei leuk was.

‘En jullie dan?’ vroeg Mirjam.

‘Tja, wij hebben ook wel koekjes gebakken,’ zei Caroline. ‘Maar dat ging niet zo best met twee kinderen die een verschillend tempo hadden.’

‘Oh ja, dat kan ik me voorstellen.’

Caroline keek naar Olivier en Celine, die nu naast elkaar op hun buik voor de puzzel lagen. Waar was Noortje eigenlijk? Ze zat een stukje verderop op haar hurken, met haar vingertjes iets van de grond te pakken dat te klein was om te zien. Even later kwam ze naar Caroline toe met een onzichtbaar pluisje dat ze blijkbaar op de grond had gevonden.

‘Weet je,’ zei Caroline tegen Mirjam terwijl ze het onzichtbare pluisje van Noortje aanpakte, ‘ik heb

eigenlijk het idee dat de kinderen zich bij Jacob veel beter zelf vermaken dan bij mij. En dan ga ik maar weer een of andere activiteit met ze doen, zoals koekjes bakken, waar we dan een half uurtje mee bezig zijn maar waar we allemaal helemaal niet blijer van weg komen. Dan ben ik moe en zijn we er vooral haastig mee bezig geweest, en dan is er nog een eindeloze dag om verder door te komen. Terwijl Jacob gewoon zegt: ga zelf maar iets doen. En dat gaan ze dan gewoon doen. Toen ik gisteren thuis kwam zat Jacob op de bank terwijl de kinderen speelden dat ze aan het picknicken waren.'

Mirjam knikte.

'Maar zodra ik in de buurt ben,' ging Caroline verder, 'willen ze meteen weer iets doen, dan moet ik iets leuks voor ze bedenken. En dan werkt het ook niet meer als Jacob gewoon weer zegt: ga maar iets voor jezelf doen.'

Mirjam knikte weer.

'Maar hoe komt dat dan?' vroeg Caroline.

'Hoe komt wat?'

'Nou, hoe komt het dat de kinderen bij Jacob wel zelf ergens toe komen? Heeft hij ze eerst gewoon zo lang in hun eigen sop laten gaarkoken dat ze zich uiteindelijk zo vreselijk vervelen dat ze zelf iets gaan doen?'

'Misschien,' zei Mirjam. 'Of misschien weten ze gewoon wel dat ze van Jacob niks hoeven te verwachten, en geven ze het bij hem sneller op.'

'Ja, dat zal wel inderdaad.'

Caroline bleef even stil. Noortje was weer op zoek gegaan naar nieuwe pluisjes in de kamer en kwam nu weer haar kant op lopen. Caroline hield haar hand open zodat Noortje er een pluisje in kon leggen, maar die schudde met haar hoofd. In plaats daarvan kroop ze bij Caroline op schoot.

'Misschien dat ik zelf ook gewoon niet zo goed ben in niks doen,' zei Caroline. 'Ik wil zelf ook graag een activiteit. Ik wil iets doen, ergens mee bezig zijn. Naar buiten, koekjes bakken, iets waarbij we weten waar we aan toe zijn. Ik kan zelf niet wat Jacob wel kan: stil zitten op de bank terwijl de kinderen picknicken.'

'Maar Jacob gaat toch ook graag met de kinderen naar buiten?'

'Ja, dat wel. Maar dat doet hij gewoon omdat hij er zelf veel plezier aan beleeft. Op een regenachtige dag heeft hij er echt geen enkele moeite mee om helemaal niks te doen de hele dag.'

'En jij wel?'

'Ja, ik wel! Ik vind het vooral fijn om stil te zitten als we daarvoor iets gedaan hebben. Als we buiten zijn geweest en daarna thuis komen. En dat de kinderen zich dan even lekker zelf vermaken. Dat lijkt me fijn.'

Mirjam knikte. 'Lukt het?' vroeg ze aan Olivier, die probeerde om een nieuwe puzzel uit de kast te pakken. Olivier antwoordde niet, maar bleef trekken aan de onderste doos van een stapel puzzels in de kast. Energiek stond Mirjam op en liep naar de kast, waarbij ze gelijk even de puzzel die Celine en Olivier net af hadden voorzichtig optilde en in de doos legde, om hem in de kast op te bergen.

'Ja, dat is fijn,' zei Mirjam toen ze weer op de bank kwam zitten, 'als je iets gedaan hebt en dat je dan

daarna weer even rust hebt. Dat vind ik ook. En het is ook gewoon leuk om ergens mee bezig te zijn, zodat je weet dat iedereen daar mee bezig is en niet ineens aan je hoofd gaat zeuren over andere dingen.’ Mirjam lachte terwijl ze het zei. Caroline vond het maar een beetje lomp zoals ze het zei, maar ze had wel gelijk. Want als Caroline niks aan het doen was, was ze alleen maar een mikpunt voor verzoekjes tot aandacht. Ergens gezamenlijk mee bezig zijn was een stuk fijner.

‘En als je hier zit dan,’ vroeg Mirjam, ‘voelt het dan alsof je ergens mee bezig bent?’

‘Ja, dan ben ik met jou aan het praten, toch. En dat vind ik wel fijn.’ Caroline lachte. ‘Maar even serieus: hier is het fijn want hier heeft iedereen iets te doen. En hier hoef ik niet lijdzaam af te wachten welke emoties er op een willekeurig moment ineens zullen opkomen.’ Ze wreef over de rug van Noortje, die nog steeds op haar schoot zat. Die wiebelde wat heen en weer met haar beentjes en keek geïntrigeerd naar het effect.

‘Ja, het is soms best moeilijk om de emoties van die kleintjes over je heen te laten komen, hè,’ zei Mirjam.

‘Ja, inderdaad,’ zei Caroline. ‘En toen Noortje er nog niet was, waren het in totaal ook gewoon minder emoties. Het is nu soms zo dat alle emoties van twee kindjes bij elkaar opgeteld wel heel veel zijn om allemaal te verdragen. Ik zou ze het liefst in een doosje stoppen en onder mijn bed schuiven ofzo.’

Mirjam lachte. ‘Ja, ideaal. En je eigen emoties dan, heb je die ook onder je bed geschoven?’

Caroline schudde haar hoofd maar het lukte haar niet om er woorden bij te zeggen. Haar emoties had ze wel in een doosje gestopt. Of in een stevig bouwseltje met muren waar op geschreven stond: die teken zijn wel een beetje eng maar zolang we niet buiten komen is er niks aan de hand. Echt niet. Caroline knuffelde even met Noortje, die nog steeds lekker op haar schoot genesteld zat.

‘Weet je,’ zei Mirjam, ‘ik zei net wel dat wij ons wel vermaakten hier in huis, met knutselen, koekjes bakken, dat soort dingen. Dat is ook wel zo. Maar we balen ook, hoor. Dat is toch ook heel normaal? Ik zou ook wel met Celine naar buiten willen. En haar feestje kon niet eens door gaan! Ik voel me daar ook treurig over, dat de wereld nu zo is.’

Caroline knikte maar zei niets meer terug. Ze was bezig om Noortje te knuffelen en haar emoties in een doosje te stoppen. Noortjes nekje voelde warm en zacht, hoe kon het eigenlijk tegelijk zo mollig en toch slank aanvoelen? Caroline verstopte haar gezicht in dat nekje. Ze durfde niet aan Mirjam te vertellen dat treurigheid bij haar niet het probleem was. Zoals Mirjam het zei klonk ze nog steeds als een mens dat op de juiste manier samengesteld was, een keurig bouwseltje dat misschien een beetje donkergroen kleurde wanneer het treurig was. Terwijl in Carolines geval soms ineens een onooglijk, vormeloos beest de kop op stak als ze niet uitkeek. Een beest dat haar deed blokkeren als ze moe was na het koekjes bakken, een beest dat haar had doen schreeuwen na de zoveelste tekencheck.

Die middag maakte Caroline een fietstochtje met de kinderen. Het was de perfecte manier om kinderen door de natuur te verplaatsen: hoog boven de grond vastgezet in fietsstoeltjes, ver van alle mogelijke teken in het gras. Olivier had in eerste instantie een beetje tegengesputterd. Het concept dat ze nergens naartoe zouden gaan, niet naar de speeltuin, niet naar de Wildernis, niet bij andere kinderen op bezoek, dat was

hem nog vreemd. Uiteindelijk had Caroline voorgesteld dat ze wel naar de paarden konden fietsen, dan konden de kinderen daar even naar kijken vanaf de fiets en zouden ze daarna weer terug gaan.

Noortje vond het fietsen fantastisch. Ze wees voortdurend dingen aan en zei dan 'uh!'. Ze wees voornamelijk naar bewegende dingen: auto's, fietsen, honden, kinderen. Caroline benoemde alles wat Noortje aanwees. Ondertussen zat Olivier achter op de fiets druk te babbelen.

'Kijk, mama,' zei hij, 'daar zie ik een hond en een kindje samen heel hard rennen! Zou de hond ontsnapt zijn? Ik denk dat de hond ontsnapt is en dat het kindje er achteraan rent om de hond weer aan de lijn te doen. Gelukkig zit ik hoog op de fiets en kan de hond niet bij mij komen!'

'Maar Oliviertje, de hond zit toch al aan de lijn? Volgens mij zijn de hond en het kindje samen aan het rennen.'

'Wat?' riep Olivier van achter op de fiets. Maar zijn aandacht ging alweer naar iets anders. 'Kijk, mama! Een heel grote vrachtauto! Waaaaauw! Wat zou er in zitten? Misschien wel aardbeien! Of nee, koekjes! Of misschien wel een hele berg geld?' Ze werden ingehaald door de vrachtauto, waardoor er even een wervelwind ontstond die hen verder de weg op leek te zuigen. Caroline trapte stug door en overwoog of ze Olivier zou vertellen wat er echt in de vrachtauto zat. Op de zijkant stond heel groot 'boter, goed voor elke dag'. Dat zou natuurlijk nogal een deceptie zijn voor Olivier. Die was inmiddels ook alweer met iets anders bezig trouwens.

'Kijk, mama daar zijn de paarden al! Hier moet je oversteken. Even goed kijken of er iets aan komt...'

Toen ze weer terug kwamen van het fietsen vroeg Olivier of hij nog even op zijn eigen fiets mocht fietsen.

'Nee,' zei Caroline terwijl ze hem uit de fiets tilde. 'We gaan naar binnen.' Ze keek op haar horloge. 'Het is ook al bijna tijd om te koken.'

'Ahhhh, maar ik wil alleen even een paar rondjes op de oprit fietsen dan! Dat kan toch wel?'

'Nee, Olivier, dat kan niet, want ik wil nu graag naar binnen. Noortje moet ook niet te lang buiten blijven, want dan gaat ze weer in het gras rondlopen en we moeten oppassen voor teken nu.'

'Ahhh, maar dan kan Noortje misschien iets anders doen? Noortje en ik kunnen wel samen stoepkrijten!' Terwijl hij het zei pakte hij al de doos met stoepkrijt. Noortje hobbelde vrolijk achter hem aan, de oprit op. 'Dat kan toch wel, mama, even stoepkrijten op de oprit?' Hij hield zijn hoofd een beetje schuin terwijl hij Caroline aankeek, alsof hij echt de tijd wilde nemen om nu goed naar haar mening in deze te luisteren.

Caroline zuchtte. Ja, dat kon eigenlijk best. Er zaten op de oprit geen teken, en Noortje en Olivier waren nu al allebei druk bezig met stoepkrijten. Ze kon geen echt bezwaar verzinnen. Ze hadden ook best nog even tijd voordat ze moest gaan koken.

'Ja, dat kan wel even, Olivier. Maar ik ga over tien minuten naar binnen!'

'Okée! Dan ga ik ook meteen mee!'

Caroline leunde met haar rug tegen de muur en keek om zich heen. Her en der in de oprit staken allerlei kleine sprietjes van gras of ander onkruid tussen de stenen door. Daar zou ze eigenlijk echt eens iets aan

moeten doen. Ze had wel eens een overbuurvrouw op haar knieën met een aardappelschilmesje op de oprit zien werken. Om de kieren tussen de stenen weer netjes te maken. Maar er bestond vast ook wel een stuk gereedschap dat daar speciaal voor gemaakt was? Het leek haar een nogal ondankbaar klusje. Je zou denken dat een auto van een paarhonderd kilo dat onkruid ook wel goed plat zou rijden. Maar ja, die auto stond vooral ongebruikt op steeds dezelfde plek. Ze keek onder de auto om te inspecteren of daar dan toch tenminste geen onkruid was gegroeid. En inderdaad, daar waren de kieren tussen de stenen nog heel netjes. Maar dat zag dan weer niemand.

Olivier was ondertussen druk bezig om een soort route van pijlen over de hele oprit te tekenen. Toen hij klaar was begon hij over de pijlen heen te lopen, die hem kris kras van de ene kant van de oprit naar de andere leidden. De pijlen leidden hem om de auto heen, waar hij elke keer een sprongetje maakte als hij weer tevoorschijn kwam, om naar de volgende pijl over te stappen. Noortje tekende ondertussen een heleboel streepjes op de bakstenen van de muur van het huis. Hoe kwam het eigenlijk dat er wel onkruid tussen de stenen van de oprit groeide, maar niet in de voegen van het huis? Gelukkig maar dat dat zo was, want Caroline moest er niet aan denken dat ze daar ook nog een klusje van zou hebben. Ze maakte aanstalten om naar binnen te gaan en even gauw een oud aardappelschilmesje te pakken voor die kieren in de oprit, nu ze hier toch waren kon ze dat klusje net zo goed meteen even doen. Maar Noortje was nu net uitgekeken op het zetten van streepjes met stoepkrijt en legde haar stoepkrijtje op de grond. Ze liep richting de achtertuin. Caroline liep achter haar aan. In de tuin keek Noortje even om zich heen en liep toen vastberaden op het grasveldje af.

‘Kom, Noortje, je mag nu niet in het gras.’ Voorzichtig leidde Caroline haar weer terug naar de oprit. ‘Kom maar, zullen we samen nog even stoepkrijten?’

Caroline tekende met stoepkrijt een varkentje op de oprit en legde het krijtje ernaast. Noortje knorde als een varkentje en keek Caroline vrolijk aan. Toen pakte ze het stoepkrijtje op en gaf het weer aan haar. ‘Boe!’ zei ze erbij. Gehoorzaam tekende Caroline een koe. Maar toen de koe klaar was, zag ze dat Noortje alweer om zich heen stond te kijken naar andere dingen.

‘Kijk, Noortje, ik heb een koe voor je getekend. Boe! Wat zal ik nu tekenen?’

Maar Noortje was al op weg naar de achtertuin. Ze zette haar stappen alsof ze wilde demonstreren hoe een mens hoort te lopen: met een actieve houding en de armen zwaaiend langs het lichaam. Caroline liep achter haar aan en begeleidde haar weer terug. Maar terug op de oprit draaide ze zich meteen weer om en liep monter weer naar de tuin. Terwijl Caroline achter haar aan liep zei ze over haar schouder:

‘Olivier, we gaan zo naar binnen! De tien minuten zijn voorbij.’

‘Okée!’ zei Olivier. Maar toen Caroline even later met Noortje op de arm terug op de oprit kwam zag ze dat Olivier nog druk aan het tekenen was. Met Noortje op de arm raapte ze het stoepkrijt bij elkaar en borg het op in de schuur.

‘Mama!’ riep Olivier. ‘Ik heb nog een stoepkrijtje!’ Hij rende achter haar de schuur in en legde het stoepkrijtje bij de rest. Toen pakte hij zijn fiets en liep ermee naar de oprit.

‘Nee, Olivier, we gaan nu naar binnen! Je kunt nu niet meer fietsen!’

Olivier was ondertussen al druk bezig om rondjes om de auto te fietsen. Caroline ging naar de voordeur

en stapte met Noortje nog steeds op de arm naar binnen. Die was al erg onrustig aan het wurmen om los te komen, dus Caroline deed gauw de voordeur achter zich dicht.

‘Nee, mama, wacht op mij!’ Olivier klonk alsof hij zwaar in paniek was dat ze hem zomaar had achtergelaten. Met zijn fiets rende hij weer naar de schuur. Caroline was ondertussen bezig om Noortje te helpen met haar jas en haar laarzen. Toen ze eenmaal klaar waren met handen wassen, was Olivier nog steeds niet binnen gekomen. Caroline keek door het raampje van de voordeur, maar zag hem ook niet op de oprit. Waar zou hij zijn? Ze luisterde even met de deur op een kier en hoorde een heftig gehuil uit de schuur komen. Caroline zuchtte en deed gauw de voordeur dicht zodat Noortje er niet doorheen zou glippen.

Op dat moment kwam Jacob de oprit op lopen. Eenmaal binnen zei hij:

‘Wat is hier aan de hand? Ik hoorde allemaal gehuil uit de schuur komen.’

‘Ja, dat is Olivier. Blijf jij even bij Noortje? Dan haal ik Olivier op.’ Jacob knikte.

Buiten was een dramatische combinatie te horen van huilen met grote uithalen en daar tussendoor een zielig stemmetje dat af en toe iets onverstaanbaars zei. In de schuur trof Caroline Olivier liggend op de grond aan. Ze keek het even aan en ging bij zichzelf na of ze iets gedaan had dat dit had veroorzaakt. Natuurlijk was er iets waar Olivier zich over opwond, dat was duidelijk. Onvermijdelijk was dat ook nog eens door haar toedoen. Maar was er iets dat ze zelf liever anders had gedaan? Iets dat ze hem nog moest uitleggen, iets dat tot een misverstand had geleid? Ze had hem duidelijk gewaarschuwd dat ze naar binnen zouden gaan. Ze had hem ook duidelijk gezegd dat hij niet meer kon fietsen op de oprit. Ze had hem ook duidelijk gezegd dat ze met Noortje naar binnen ging. Was het voor hem misschien niet duidelijk geweest waarom ze de voordeur dicht had gedaan? Dat dat was omdat Noortje even binnen moest blijven? Caroline wist het niet. Misschien was ze ook wel wat minder geduldig geweest dan anders doordat ze bang was dat Noortje het gras in zou rennen als ze te lang buiten zouden blijven. Maar daar kon ze nu weinig aan veranderen. In gedachten beschermde ze zichzelf en timmerde ze alle twijfels over haar eigen aandeel hierin dicht. Ze besloot dat het belangrijkste nu was om Olivier ongeschonden naar binnen te krijgen, op wat voor manier dan ook. Daarna zouden ze wel verder zien. Dus ze zei:

‘Ik pak even je fiets, die zet ik in de schuur, en daarna ga ik zelf naar binnen. Dan is het misschien handig als jij ook mee naar binnen gaat.’

Weer klonk een heel dramatische huilstem die iets probeerde te zeggen, maar Caroline kon het niet verstaan. ‘Wat zeg je?’

‘Iemand moet me dragen!’

‘Nee, ik ga je niet dragen, Olivier. Ik ruim je fiets op, daarna ga ik naar binnen, en als je wilt kan ik je hand vasthouden zodat je ook mee naar binnen kunt lopen.’

Olivier barstte weer in huilen uit. Caroline stapte resoluut naar buiten om zijn fiets te halen en zette die even later in de schuur. Toen stak ze haar hand uit naar Olivier. Nog steeds heftig huilend pakte hij haar hand en liep mee naar de voordeur. Zijn hand voelde warm en klammig aan. Caroline hielp hem met zijn jas en laarzen, en toen ze eenmaal bij het handenwassen aangekomen waren, was hij volledig gekalmeerd en vroeg hij of hij iets te eten mocht. Caroline gaf hem een soepstengel en legde nog een dekentje over

zijn benen toen hij met soepstengel en al op de bank was genesteld.

Noortje was ondertussen al die tijd rustig zelf aan het rondstappen door de kamer. Ze legde een lange rij duplo steentjes van de woonkamer naar de keuken. Jacob zat aan tafel een tijdschrift te lezen. Caroline legde haar hand op Jacobs wang en zei: ‘Fijn dat je net op tijd was om de boel hier binnen even waar te nemen.’ Hij knikte en las verder in zijn tijdschrift terwijl Caroline ondertussen begon om het eten op het vuur te zetten. Ze moesten het maar even simpel houden want er was al heel wat tijd verloren gegaan aan al het gedoe dat nodig was geweest om binnen te komen.

Even later kwam Olivier de keuken in en vroeg om een tweede soepstengel. ‘De laatste!’ zei Caroline, terwijl ze die aan hem gaf. Maar natuurlijk kwam hij kort daarna om een derde vragen. ‘Nee,’ legde Caroline uit, ‘het eten is bijna klaar.’ Ze zag het protest in zijn ogen alweer aanwakkeren. ‘Wil je vast even helpen met de tafel dekken?’ voegde ze gauw toe. Olivier knikte.

Even later was Olivier druk in de weer om één voor één borden op tafel te zetten. Jacob zat nog steeds aan tafel te lezen en schoof zijn tijdschrift aan de kant zodat Olivier erbij kon. Jacob had nog steeds niet gevraagd wat er nou precies aan de hand was geweest buiten, waarom Olivier zo in tranen was geweest. Hij had zelfs niet eens gevraagd hoe de middag was geweest. Caroline had hem trouwens ook niet gevraagd hoe zijn middag was geweest. Maar ja, hij zat ook alsmaar met zijn neus in dat tijdschrift.

Noortje kwam inmiddels ook nieuwsgierig aanstappen en pakte een bord dat Olivier net had neergezet weer van de tafel.

‘Neehee!’ riep Olivier. Boos pakte hij het bord vast en begon er aan te trekken. Jacob las ondertussen onverstoord verder, dus Caroline liep naar de kinderen toe en hurkte naast ze op de grond.

‘Kom, jongens, dan zetten ze het bord weer even neer.’ Met zes handen tegelijk zetten ze het bord op tafel. ‘Noortje, wil jij het bestek doen?’ Caroline gaf haar wat bestek. Noortje legde alle messen bij Jacob, alle vorken bij Carolines bord en al het kinderbestedek op een grote hoop vlakbij Oliviers bord.

‘Neehee!’ riep Olivier. ‘Zo moet dat niet!’ Hij corrigeerde het werk van zijn zusje, terwijl ze een beetje beteuterd stond toe te kijken. Ondertussen zette Caroline het eten op tafel en vroeg Jacob om zijn tijdschrift weg te leggen. Hij stond op met zijn ogen nog aan het tijdschrift gekluisterd. Al lezend liep hij met het tijdschrift naar de kast, waar hij nog even zo bleef staan. Pas toen Caroline al klaar was met opscheppen en zelf haar eerste hap eten nam, legde Jacob het tijdschrift echt weg en kwam aan tafel zitten.

‘Zo, hoe was je dag?’ vroeg Caroline hem, toen ze even later allemaal zaten te eten en het zowaar even stil was. Olivier was druk bezig om alle maiskorreltjes uit de saus te vissen, omdat hij die het lekkerst vond. Noortje deed ongeveer hetzelfde maar maakte er een potje van omdat ze met haar kleine vingertjes de mais nog niet zo goed kon pakken. Dus soms schoot er een maiskorrel bedekt met tomatensaus over de tafel.

‘Prima,’ zei Jacob.

‘Okée, fijn. Je was best vroeg thuis, of niet?’

‘Klopt.’

‘Mama, mag ik nog wat water?’

‘Tuurlijk, Olivier. Ik zal het straks even pakken.’

‘Nee, nu!’

‘Nee, wacht even, lieverd, ik was nu even met papa aan het praten.’ Caroline draaide zich weer naar Jacob. ‘Wou je nog meer vertellen over je werkdag?’

‘Nee hoor,’ zei Jacob, en hij keek weer naar zijn bord.

Caroline stond ondertussen op om voor Olivier een glas water te pakken. Waarom was Jacob zo in zichzelf gekeerd vandaag? Was er iets aan de hand? Had ze iets gezegd? Vond Jacob het misschien vervelend dat ze hem meteen toen hij thuis kwam had gevraagd om te helpen met Noortje? Maar zo veel werk was dat nou ook weer niet geweest. Toen ze binnen kwam zat hij immers gewoon rustig te lezen terwijl Noortje zichzelf vermaakte. En Caroline had hem ook bedankt. Was Jacob niet eigenlijk vanochtend ook nogal stil geweest? Ja, hij was vanochtend ook al vrij stil geweest, en misschien had dat helemaal niks met Caroline en de kinderen te maken. Misschien was er iets anders.

‘Zit je ergens mee?’ vroeg Caroline hem toen ze weer was gaan zitten en het glas water voor Olivier had neergezet.

‘Nee hoor,’ zei Jacob. ‘Niks specifiek.’ Maar na een hele tijd gaf hij toch nog vrijwillig iets meer informatie prijs. ‘Ik baal dat we niet lekker naar buiten konden deze week.’

‘Ohja,’ zei Caroline, ‘dat is ook zo.’ Ze nam nog een hap van haar eten. ‘Wat hadden jullie eigenlijk gedaan eerder deze week, toen ik aan het werk was? Toen ik thuis kwam zag het er wel relaxed uit, alsof jullie lekker binnen waren geweest de hele dag.’

‘Nou, dat was dus niet helemaal zoals het ging,’ zei Jacob. Hij schoof de zoutmolen een stukje van zijn bord weg, naar het midden van de tafel.

‘We waren naar de speeltuin geweest, mama!’ riep Olivier.

‘Naar de speeltuin? Maar dat kon toch juist niet?’ Onderzoekend keek Caroline naar Jacob. Op de schouder van zijn t-shirt zat een vlek, zo’n vlek die achterblijft nadat je een huilend of snotterend kind hebt opgetild, een vlek die je dan zelf precies net niet kunt zien.

‘Nou, we wilden dus juist niet naar de speeltuin,’ zei Jacob, ‘we gingen even buiten op straat lopen, en toen was daar ook de speeltuin. Daar had ik even niet aan gedacht. En, nou ja, Olivier en ik waren het niet helemaal eens over of we daar wel of niet naartoe konden.’ Hij boog zich over de tafel om een hapje voor Noortje te maken, waardoor hij Carolines blik ontweek. Onderweg in zijn beweging schoof hij geërgerd de zoutmolen nog een stukje verder van zich af.

‘Oh,’ zei Caroline. ‘Aha.’ En nu begreep ze ook waarom Jacob zo stil was, waarom er zo weinig beweging in hem zat. Ze kende hem goed en wist hoe graag hij buiten kwam met de kinderen, en het deed hem ongetwijfeld pijn om daar nu nee op te moeten zeggen. Maar het lag dus in elk geval niet aan haar, dat hij vandaag zo stil was. Die gedachte kon ze weer even weg timmeren.

Astronautenpakken

Op zaterdagochtend voelde Jacob zich loodzwaar toen hij wakker werd. Hij voelde zich als een leeggelopen ballonnetje, waar geen enkele zin tot leven meer in zat. Mochten ze niet gewoon even vrij hebben van het leven, nu hij had laten zien dat hij er een tijd in geslaagd was om de kinderen binnenshuis te vermaken? Hij keek om zich heen en zag dat Caroline het fort dat hij eerder met Olivier had gebouwd had opgedoekt. Het was nu weer een vreselijk saaie witte commode, of eigenlijk gewoon een karakterloze ladekast op een geschikte hoogte voor het verschonen van luiers. De babydekens waren weer netjes opgevouwen en lagen opgeborgen in de lades, te wachten totdat er weer eens iemand met wat fantasie in de buurt zou komen om ze te gebruiken. Maar het was eigenlijk maar goed dat Caroline de boel weer had opgeborgen. Want fantasie, daar ontbrak het nu aan bij Jacob. Mechanisch kwam hij rechtop zitten in bed en zette één voet op de vloer. Even later stond de andere er keurig in het gelid naast. Maar waarom zou hij zijn voeten op de grond neerzetten, als hij ze toch niet kon gebruiken om een eind te wandelen of te rennen in de buitenlucht?

In de loop van de ochtend belde Jacobs moeder. Jacob was net bezig om de was van de lijn te halen op zolder, en hij zette de telefoon op speaker zodat hij daar nog even mee verder kon gaan.

‘Ha kind!’ zei zijn moeder enthousiast.

‘Hoi mam, hoe is het?’ Jacob haalde een minuscuul truitje van Noortje van de lijn.

‘Ja, goed, goed. Ik heb vandaag met Berendine in de stad afgesproken. We gaan lekker winkelen en een kopje koffie drinken bij Muntendijk, weet je die nog?’

‘Ja, ik weet het nog, mam. Dat klinkt fijn.’

‘Ja, dat denk ik ook. En jullie? Wat gaan jullie vandaag doen?’

‘Weet ik nog niet.’ Jacob trok de wasknijpers van Oliviers blauwe tractorshirt. De vlek van de tomatensaus van vorige week zat er nog in, maar dat zag Jacob niet. Hij gooide het shirt in de wasmand.

‘Okée.’ Het was even stil.

‘We kunnen niet zoveel buiten doen, hè, vanwege de teken,’ lichtte Jacob toe.

‘Ach, ja dat is ook zo. Maar er zijn natuurlijk allerlei andere dingen te doen. Ben je al eens met de kinderen naar de film geweest?’

‘Nee,’ zei Jacob. Hij vroeg zich af wat voor voorstelling zijn moeder zich daarvan maakte. Naar de film met Noortje? Die zou toch helemaal niet stil kunnen zitten. Ze zou alleen maar proberen om naar het witte doek toe te lopen en alles te pakken wat daar te zien was. Of ze zou misschien wel even stil zitten aan het begin, vanwege de nieuwigheid ervan. Maar dan zou ze waarschijnlijk ook luid ‘uh’ roepen en alles aanwijzen, en ‘boe’ bij elke koe roepen, mocht er een koe in de film zitten. Gek hoe mensen soms zo

weinig besef hadden van wat geschikt was voor kinderen van een bepaalde leeftijd. ‘Nee,’ zei Jacob nog maar een keer, ‘daar zijn ze nog een beetje te jong voor.’

‘Ohja, dat is ook zo. En gewoon op een verstandige manier naar buiten met de kinderen, dat moet toch kunnen? Ik bedoel, ik kan ook gewoon naar buiten, ik kan gewoon over straat lopen, daar is het veilig.’

Jacob trok een grimas terwijl hij terugdacht aan zijn poging om met de kinderen naar de speeltuin te gaan. Ondertussen haalde hij Noortjes roze balletpakje van de lijn. Dat had ze onlangs van Jacobs moeder gekregen, tot teleurstelling van Jacob en Caroline, die graag genderneutrale spullen aanboden aan de kinderen. Maar ze hadden het ook zo sneu gevonden om het weer van Noortje af te nemen, hoe lelijk het ook mocht zijn.

Jacobs moeder ging nog even verder terwijl Jacob de schone, droge was in een slordige berg in de wasmand verzamelde.

‘Of wat nou als je naar buiten gaat en je zorgt gewoon dat je goed ingepakt bent? Dat er geen teek in de buurt kan komen?’

‘Ja, dat zou misschien kunnen,’ gaf Jacob schoorvoetend toe. ‘Maar dat lijkt me dus echt helemaal niet leuk.’

‘En fietsen dan, dat kan toch prima? De kinderen in een zitje op de fiets, en je komt geen teek tegen, toch?’

‘Klopt, mam, dat kan inderdaad.’ Jacob had er altijd al een hekel aan gehad als zijn moeder zo op zoek ging naar oplossingen voor zijn problemen. Dan had hij het gevoel alsof hij zich aan alle kanten moest verdedigen en verantwoorden waarom hij ondanks al die goeie ideeën eigenlijk gewoon helemaal geen zin had om te fietsen. Dat de zin om ook maar iets te doen hem nu even ontgaan was. Dat er geen lol aan was om te bedenken hoe je de dag kon opvullen als dat wat je gewoon spontaan wilde ondernemen niet kon.

‘Lijkt je dat niet leuk? Je bent zo stil, kind, wat is er?’

‘Ben ik stil? Oh, nou ja, Caroline was gisteren met de kinderen gaan fietsen, en dat was geloof ik wel leuk, maar het thuiskomen niet zo. Olivier wou niet mee naar binnen, hij wou nog stoepkrijten en op de oprit fietsen met zijn eigen fiets. En nouja, het eindigde met Olivier huilend en krijsend op de vloer van de schuur.’

‘Oh, goh,’ zei Jacobs moeder, duidelijk minder onder de indruk dan Jacob. ‘Tja, dat is gewoon grenzen opzoeken, wat Olivier daar doet. Kijken wat wel en niet kan. Dat weet je toch wel, hè?’

‘Ja, ik weet dat mensen dat zo noemen. Maar ik hou niet zo van de term grenzen opzoeken.’ Hij gooide een rompertje dat nooit meer echt wit werd bovenop de berg in de wasmand.

‘Nee?’

‘Nee, ik zou het liever anders noemen. Ik denk niet dat Olivier bewust grenzen opzoekt. Ik denk dat hij baalt dat hij niet lekker buiten mag spelen en dat zo’n klein jongetje dat alleen kan uiten door alsmaar te roepen dat hij iets wil wat eigenlijk niet kan. En dan op de grond te gaan liggen huilen. Iets willen dat niet kan is dan als het ware zijn emotionele toestand op dat moment. Maar grenzen opzoeken, nee, dat zou ik zo niet zeggen.’

‘Okée,’ zei Jacobs moeder. ‘Nou ja, het klinkt in elk geval wel heel normaal.’

‘Ja, dat is het waarschijnlijk ook wel. Maar wel vervelend voor mij en Caroline.’ Er belandde nog een niet wit rompertje in de wasmand. ‘En eigenlijk voel ik me zelf ook een beetje in een vergelijkbare toestand. Ik baal dat we niet gewoon spontaan naar buiten kunnen gaan. Ik heb ook zin om grenzen op te zoeken denk ik.’ Terwijl Jacob het zei vroeg hij zich af waarom hij dit allemaal aan zijn moeder vertelde. Normaal deelde hij niet zoveel met haar, en het soort opvoedadviezen dat ging over ‘grenzen stellen’ en ‘gewoon laten huilen’ hoefde hij meestal liever niet te horen.

‘Ach, je moet emoties soms ook gewoon laten voor wat ze zijn, zeg ik altijd maar.’

‘Emoties laten voor wat ze zijn?’

‘Ja, als jij baalt dan is dat zo. Als Olivier baalt dan is dat zo. En dan moet je soms toch gewoon maar even wat ondernemen, ook al heb je er dan misschien geen zin in. Dan moet je accepteren dat je geen zin hebt en het toch doen.’

‘Moet dat? Van wie moet dat?’ Jacob voelde weer even extra duidelijk hoeveel zin hij had om die grenzen op te zoeken, net als Olivier dat had gedaan. Hij had zin om die hele wasmand uit het zolderraam te kieperen. Hij had eigenlijk ook wel zin om gewoon buiten in zijn blootje in het gras te gaan rollen, om maar lekker veel teken op te lopen. Waar hij in elk geval géén zin in had, was beschaafd in een fietszitje gesnoerd naar buiten gaan, of beschaafd met bedekkende kleding aan naar buiten. Hoewel het best zinnig klonk, dat moest hij toegeven. Maar hij voelde zich even Olivier, of misschien zelfs wel Noortje: een klein kind dat lekker wilde doen waar het zin in had, zonder allerlei van die beschaafde belemmeringen.

‘Nou, het hoeft niet, maar het kan wel, dat bedoelde ik. Je hoeft natuurlijk niet iets te ondernemen, van mij zeker niet. Maar je zou het natuurlijk best gewoon kunnen doen, ook al heb je geen zin.’

‘Okée, mam, ik begrijp het. Soms even de emoties laten voor wat ze zijn.’

‘Inderdaad, lieve kind. Nou, sterkte hoor. Tot later!’

Ze hingen op en even bleef Jacob verslagen voor zich uit staren. Vervolgens kieperde hij de hele rommelige wasmand bovenop de wasmachine om, zodat er een hoge berg van kreukelige kinderkleertjes kwam te liggen. Terwijl hij ze tot keurig gevouwen pakketjes maakte en in de wasmand legde, had hij eigenlijk zin om alle kleine rompertjes, broekjes en truitjes één voor één in een hoek van de zolder te smijten. Ga toch weg met je stomme fietszitje! dacht hij, terwijl hij twee kleine sokjes tot een bol rolde en in de wasmand gooide. En wat nou bedekkende kleding! Hij smeed een opgevouwen broekje in de wasmand. Beknellende kleding, dat was dichterbij de waarheid. Hij schoof de mouwen van zijn trui omhoog want hij had het warm gekregen. Maar na verloop van tijd begonnen de elastische boorden van de mouwen te knellen en schoof hij die weer terug naar zijn polsen. Tenslotte trok hij zijn trui uit en gooide die slordig bovenop de wasmand met keurig opgevouwen kinderkleertjes. Even later liep hij met de volle wasmand naar beneden en zette hem ergens in de gang op de eerste verdieping, min of meer in de buurt van de kledingkast waar de kleertjes in opgeborgen moesten worden.

Toen ze met z’n vieren aan de lunch zaten, zat Jacob in stilte zijn gedachten te herkauwen. En toen verraste hij zichzelf en zijn gezin ineens door te zeggen:

‘Zullen we vanmiddag maar weer eens naar de Wildernis gaan, jongens?’

Toen hij Carolines verbaasde gezicht zag, lichtte hij zijn plan verder toe:

‘Ik dacht: we moeten wel voorzichtig zijn met teken enzo, maar toen kreeg ik ineens een goed idee, namelijk: astronautenpakken!’

Terwijl Caroline zocht naar de juiste woorden om hier verheldering over te vragen, sprong Olivier van zijn stoel en begon door de kamer te dansen.

‘Jaaaa, astronautenpakken! Ik wil naar de Wildernis! Ik wil naar de Wildernis! Dan gaan we naar de schommel, en de koeien, en naar alle bomen kijken, en . . .’ Met elk woord dat hij zei nam het volume en de intensiteit toe.

‘Olivier, kun je even stil zijn alsjeblieft? Ik ben wel benieuwd wat een astronautenpak is, jij ook?’ Olivier was direct stil.

‘Nou,’ begon Jacob, ‘ik dacht ineens: kunnen we ons niet gewoon heel dik aankleden ofzo, met goed bedekkende kleding. Zodat er geen teken onder kunnen komen. En dat kan natuurlijk best, lijkt me. Dus dat is een astronautenpak.’ Nu wendde hij zich tot Olivier. ‘Dan doen we dikke kleren aan, met onze sokken over onze broek en handschoenen die over onze mouwen gaan. Misschien moeten we nog een elastiekje om de pols hebben om de boel bij elkaar te houden, wat denk jij?’

Olivier knikte fanatiek en sprong van zijn stoel om naar de keukenla met elastiekjes te gaan. Daar begon hij druk in te rommelen.

‘Vind je het goed als ik ze zo meeneem naar de Wildernis, Caroline?’

Caroline aarzelde even. ‘Maar waarom vind je dat nu wel ineens een goed idee dan, van die beschermende kleding? We hebben net een hele week binnen gezeten.’

‘Tja,’ zei Jacob. ‘Ik had er eerder nog niet zo over nagedacht. Ik vond het denk ik wel makkelijk om gewoon binnen te blijven. Dikke pakken aan doen leek me veel werk. Maar nu ben ik wel zat van binnen zitten.’

Caroline knikte. Zij was ook wel zat van binnen zitten. ‘Prima,’ zei ze. ‘Het lijkt me een goed idee.’

Even later vertrok de troep astronauten dik ingepakt op de fiets, onderweg naar de mooiste uithoek van de Wildernis. Olivier had speciaal verzocht om naar de speeltuin met het klimtoestel en de glijbaan te gaan, naast het stukje wild gras voor de Schotse hooglanders. Terwijl ze de straat uit fietsten zagen ze natuurlijk ook gewoon allerlei anderen op straat, want als volwassene kon je prima buiten zijn en op een bestrate ondergrond blijven. Jacob ademde diep in en voelde hoe fijn het was om lucht te voelen, frisse, koele lucht die er gewoon was, overal om hem heen. Even voelde het alsof hij gewoon hier was en zichzelf kon zijn. Alsof hij zich nu niet druk hoefde te maken over voorzichtigheid, over belemmeringen. Hij kon actief zijn, hij kon iets doen en hij kon dat gewoon doen wanneer hij spontaan voelde dat hij daar zin in had. En nu hij buiten was, had hij ook zin om actief te zijn en iets te doen. Hij voelde een sprankje energie en stuurde het richting zijn benen, die stevig doortrapten.

Caroline had ondertussen lekker even het rijk voor zich alleen; ze zette een verse pot thee en ging op de bank zitten. Ze las wat berichten op haar telefoon en eindigde op de website van een krant. Daar zag ze de koppen over teken en sterfgevallen. Prominent bovenaan stond het laatste nieuws van vandaag:

wetenschappers weten steeds meer, stond er. Gelukkig maar, dacht ze. Het zou eens niet zo moeten zijn. Ze klikte erop en las dat wetenschappers inmiddels hadden ontdekt dat het virus dat door de teken werd overgedragen een effect op de longen had. Wat precies, dat was nog niet duidelijk. Maar wel was duidelijk dat er iets in de longen gebeurde waardoor zuurstof niet meer goed werd opgenomen. En dat dat heel snel kon gaan.

Terwijl ze het las schoot er een koude golf van paniek door haar heen. Het was te concreet, te helder wat er precies zou kunnen gebeuren als Jacob, Olivier en Noortje toch teken zouden oplopen in de Wildernis: het virus zou de longen bereiken en direct zouden ze niet meer in staat zijn om te ademen. Ze zouden ter plekke dood neervallen, terwijl zij hier gemoedelijk op de bank zat. Caroline voelde de koude paniek groter en groter worden. Het verkilde haar hele lichaam, waardoor alles star en strak werd, haar longen konden niet meer goed uitzetten om adem te halen, maar bleven in plaats daarvan klein en samengebald op hun plek zitten. Ze stond op om de spanning kwijt te raken, ze schudde met haar benen en armen om ze los te maken en hoopte maar dat haar longen zich ook weer vrij zouden schudden van de paniek. Ze hielp zichzelf weer om te bedenken dat Jacob en de kinderen hun dikke astronautenpakken aan hadden, dat ze veilig bedekt waren en geen teken zouden oplopen. En wat veranderde deze nieuwe informatie nou helemaal met betrekking tot het risico dat ze liepen? Het risico was nu hetzelfde als vanochtend. Het enige verschil was dat ze nu door dit nieuwsartikel een levendiger beeld had van de exacte wijze waarop ze hun tragische dood zouden vinden. Hun dood. Het was een gedachte die te verschrikkelijk was om in haar hoofd te houden. Het lukte haar niet om zichzelf nog terug te brengen in de bescherming van de astronautenpakken.

De rest van de tijd liep ze als een kip zonder kop door het huis. Ze ruimde de vaatwasser uit, besloot om een la in de keuken eens even opnieuw te organiseren en zocht daarna een stapel tekeningen uit van Olivier en Noortje. De mooiste tekeningen borg ze op in een speciaal daarvoor bestemde archiefdoos, en de rommelige krastekeningen gingen direct bij het oud papier. Als Olivier thuis was lukte het nooit om de tekeningen op te ruimen, want dan wilde Olivier altijd perse alles bewaren. Maar nu, alleen thuis, kon ze eindelijk eens wat weg doen. Ze zette de archiefdoos klaar op de trap, om die later boven netjes op te bergen. De tekeningen die weg gingen stopte ze voor de zekerheid onderin de doos met oud papier.

Jacob, Olivier en Noortje waren ondertussen in de Wildernis druk bezig om verstandig te spelen. Zodra hij de kinderen uit de fietsstoeltjes had gehaald was het Jacob al wel duidelijk geworden dat dit een slecht idee was geweest. Het eerste wat er gebeurde nadat Jacob Noortje uit haar stoeltje had getild en op de grond had gezet, was dat ze struikelde en viel. Jacob hielp haar gauw weer overeind. ‘Pas op, Noortje, dat je niet valt. Je moet zorgen dat je nu even niet met je gezicht in het gras komt,’ zei hij. Maar hij wist hoe zinloos dat was.

Olivier was al richting het stuk hoge gras gerend. Tot zijn knieën stond hij er al in.

‘Olivier, je wilde toch naar de speeltuin?’ vroeg Jacob.

Olivier schudde zijn hoofd. ‘Ik heb zin om door het gras te rennen en met mijn handen tegen de pluimen te slaan!’

Er stonden hoge sprietten vol graszaadjes tussen het toch al hoge gras. Olivier begon er doorheen te rennen en met zijn handen tegen de hoge sprietten te slaan. Noortje rende vrolijk het hoge gras in om hem na te doen. Echt rennen kon ze nog niet; ze tilde vooral haar voeten hoog op tijdens het lopen. Gelaten bleef Jacob even toekijken, niet wetende of en hoe hij moest ingrijpen. De elastiekjes om zijn polsen knelden. Hij stak een vinger van zijn gehandschoende linkerhand onder het elastiekje om zijn rechterpols om het wat te herpositioneren. Dat ging best moeizaam met die handschoen aan, en zodra hij het elastiekje los liet schoot het natuurlijk meteen weer terug op zijn plaats.

‘Noortje, pas op dat je niet valt!’ Jacob zag Noortje onhandig rennen door het hoge gras omdat ze zo graag Olivier na wilde doen. Even later struikelde ze inderdaad, ze helde met haar hele gewicht een tijdje voorover terwijl haar benen probeerden dat gewicht bij te houden, maar ze viel niet. Jacob liep naar haar toe en tilde haar op. ‘Kom jongens,’ zei hij, ‘we gaan even in het speeltuintje.’

Olivier liep gelukkig mee naar het omheinde stukje speeltuin. Jacob zette Noortje neer in het midden van de speeltuin. Ze zou wel even zoet zijn met het verkennen van wat er allemaal aan kleurige speelobjecten te zien was. Zelf ging Jacob op een bankje zitten. Hij keek naar zijn spelende kinderen, maar al gauw was zijn aandacht weer volledig opgeslokt door de knellende elastiekjes om zijn polsen. Hij keek er naar zonder iets te doen. De elastiekjes waren bedoeld om teken buiten te houden, maar het voelde nu vooral alsof ze Jacob binnen hielden. En toen, op een moment dat Olivier en Noortje druk bezig waren, deed hij gauw de elastiekjes af en stopte ze in zijn broekzak. Deze stiekeme baldadigheid bracht hem wat voldoening. Hij had die elastiekjes toch ook helemaal niet nodig, hij kon toch prima zorgen dat hij niet met zijn handen in het gras zou komen. Hij keek om zich heen en zag verderop de Schotse hooglanders met een klein kalfje erbij. Even vormde zich een glimlach op zijn gezicht.

Toen werd hij opgeschrikt doordat Olivier riep: ‘Papa! Kun je me helpen om hier op te komen?’

Olivier stond bij het klimtoestel, hulpeloos vanwege zijn dikke handschoenen. Het klimtoestel was een ongedefinieerd ding, met verschillende kanten waar je op verschillende manieren op kon klimmen. Er waren handgreepjes als op een klimmuur, er was een soort ladder en er waren uitstekende staafjes waar je je voet op kon zetten. ‘Heb je de andere kant al geprobeerd?’ vroeg Jacob.

Olivier liep om het toestel heen maar kwam even later moedeloos op Jacob aflopen. ‘Het lukt niet, papa,’ zei hij.

Jacob stond op van het bankje. Hij voelde de zwaarte over hem neerdalen, hij voelde de enorme tegenzin van beschaafd moeten spelen. Hij tilde Olivier een keer op de glijbaan, want daar was het natuurlijk om te doen. Daarna liep hij naar Noortje, die probeerde onder het hekje van de speeltuin door te klimmen om bij het wilde, hoge gras aan de andere kant te komen. Jacob tilde Noortje op en liep met haar naar de fiets.

‘Kom, jongens, we gaan weer naar huis,’ zei hij. Hij zette een tegenspartelende Noortje in het fietsstoeltje en voelde zich van binnen vlak worden. Alles werd weer eentonig, donker, en leeg. Hij had al wel geweten dat het zinloos was om toch maar iets te ondernemen. Met al die overdreven bescherming was er geen lol aan. Hij had niet naar zijn moeder moeten luisteren.

Toen ze thuis kwamen deed Caroline de deur open, en zag al de stuurse blikken op de gezichten van Olivier en Jacob. Ze hielp de kinderen uit hun jassen en schoenen en omhelsde Jacob even stevig. ‘Ik ben

blij dat jullie weer thuis zijn.’

Toen Jacob daarna alleen in de gang achterbleef zag hij de zwarte archiefdoos op de trap staan. Hij wist dat Caroline daar altijd de mooiste tekeningen en knutselwerkjes van de kinderen in opborg. Maar hij werd er diep triest van. Het was een zwart, rechthoekig ding, waar alleen de mooiste dingen in terecht kwamen. Hij had nog zo geprobeerd aan Caroline uit te leggen dat álles mooi was. Dat het voor kinderen belangrijk was om elke tekening te waarderen als een geweldig kunstwerk, om elk knutselwerkje te bewaren alsof het uniek was. Want voor kinderen was elk knutselwerkje en elke tekening belangrijk. Ze hadden er namelijk hun creativiteit in gelegd, en dan deed het er niet toe of het mooi was volgens de maatstaven van de volwassenen. Hij vond verdorie dat ze elke tekening aan de koelkast moesten ophangen, ook als dat ding dan overvol hing met krastekeningen en bijna lege witte velletjes waar maar één streepje op stond.

Nieuwe flarden

Tekenbeet op het strand. Branding blijkt redding, was de kop. Jacob hield Caroline zijn telefoon voor en toonde haar het nieuwsbericht dat er bij hoorde. Het ging over een man die aan het strand door een teek gebeten was, niet meer kon ademen door het effect van het virus op de longen, en toen in de branding was gevallen. Daar werd hij even later door omstanders gevonden, verrassend genoeg nog in leven. Want onder water bleken zijn longen nog te functioneren. De man lag inmiddels thuis in zijn badkuip, volledig ondergedompeld.

Caroline lachte. ‘Dit is een hoax, toch?’

‘Weet ik niet,’ zei Jacob. ‘Klinkt wel ongeloofwaardig, hè?’

Jacob keek nog eens naar het artikel, terwijl Caroline opstond om voor iedereen thee in te schenken. Het was een moment van relatieve rust: de kinderen hadden elk een koekje waar ze even zoet mee waren. Op de grond lag een enorme lading speelgoed in allerlei verschijningsvormen: de bewijsstukken van weer een dag met veel binnen zijn. Olivier schepte er bijzonder plezier in om niet alleen al het speelgoed uit de kast te trekken, maar ook nog eens alles door elkaar heen te gebruiken. Dan speelde hij dat hij aan het koken was, of op reis ging, of boodschappen deed, en dan moest hij daarvoor persé zowel de duplo als de houten blokjes in dezelfde tas of pan door elkaar gooien.

Jacob zei nog: ‘Het lijkt me eigenlijk wel echt hoor.’ Maar Caroline stond al in de keuken en hoorde hem niet.

‘Wat zei je?’ vroeg Caroline toen ze weer terug de woonkamer in kwam.

‘Nou, dat het toch wel echt lijkt, hoor.’ Jacob liet haar zijn beeldscherm nog eens zien, nu met een ander artikel van dezelfde strekking.

‘Ja maar wat voor nieuwsbronnen zijn dit? Schrijft de NRC er ook iets over, of de Volkskrant?’

Jacob boog zich weer over zijn telefoon en tikte nog wat dingen in.

‘Mama!’ riep Olivier. ‘Mag ik nog een koekje?’

‘Hoeveel heb je al gehad, jongen?’

‘Twee!’

‘Nou, en hoeveel koekjes mag jij altijd?’

‘Twee!’

‘Dus wat denk je, mag je dan nog een koekje?’

‘Nee!’

Caroline keek naar Jacob, die nog steeds over zijn telefoon gebogen zat, zoekende naar meer informatie. Ondertussen was Olivier van de bank gesprongen en racete hij nu met een speelgoedautootje door de

kamer. Het maakte een hels kabaal met de harde wielen op de harde grond. Noortje zat nog rustig te peuzelen van haar koekje.

‘Kijk,’ zei Jacob, ‘hier heb ik een nieuwsartikel dat wel iets zegt over de tekenbeet aan het strand, maar daar staat dan alleen zoiets van er wordt gezegd dat.’

Heng, heng, sjeesde Olivier voor hen langs. Caroline begreep niet precies wat Jacob bedoelde. Bedoelde hij dat het artikel het rapporteerde als een gerucht, iets dat waarschijnlijk niet waar was?

‘Dus ze zeggen dat het een hoax is?’ vroeg ze.

Jacob schudde zijn hoofd.

‘Mama!’ riep Olivier. ‘Wanneer gaan we weer eens koekjes bakken?’

‘Wacht even, Oliviertje.’

‘Hm!’ zei Olivier geërgerd, maar hij bleef wel stil.

‘Maar dat artikel rapporteert het dus als een soort gerucht ofzo? Iets waarvan ze geen idee hebben of het waar is?’

‘Nee,’ zei Jacob, ‘Nee, zo lees ik dat niet. De schrijver van dit artikel was gewoon te mainstream om het stellig te durven zeggen, lijkt me. Die wilde alleen opschrijven van men zegt dat. Snap je?’

‘Mama!’ riep Olivier. ‘Mama, als we straks koekjes gaan bakken, mag ik je dan helpen?’ Hij vertraagde even terwijl hij met zijn auto langs kwam rijden.

‘Hè wat? Ik heb toch helemaal niet gezegd dat we koekjes gaan bakken?’

‘Jawel! Dat heb je net beloofd!’

‘Wacht, Olivier, maar ik ben met papa aan het praten. Wacht nou heel even!’ Maar Olivier begon nu luid te zingen terwijl hij met zijn lawaaiige autootje voorbij reed. Het werd steeds onmogelijker om een gesprek te voeren.

‘Maar als iets een hoax is,’ probeerde Caroline nog, ‘dan zal een journalist toch ook opschrijven dat men zegt dat er iets gebeurd is? Dus hoe weet jij nou of het gewoon een te brave journalist is die het niet durft op te schrijven, of een hoax?’

Jacob keek haar aan. Hij bleef haar aankijken maar zei niks. Caroline vroeg zich af of ze iets heel gek had gezegd, maar hij bleef maar kijken. Ondertussen sjeesde Olivier luid zingend door de kamer.

‘Sorry, liefste,’ zei Jacob. ‘Ik probeerde te luisteren maar het lukt echt niet met al dat lawaai. Wat zei je?’

Caroline probeerde het nog eens, maar Olivier kwam weer luid zingend langs sjezen, en ze zag dat de lege blik in Jacobs ogen er nog steeds was. Hij schudde zijn hoofd. ‘We hebben het er nog wel over, goed?’

Caroline knikte.

‘Mamaaaaa! We gaan nu koekjes bakken, jij en papa zijn klaar met praten!’

Olivier kwam weer langs sjezen. Het geluid maakte Caroline gillend gek. Er waren steeds maar geluiden om haar heen, de hele dag door, en alsmat zaten ze binnen. Als je tenminste naar buiten kon, dan kon je even iets anders horen, dacht ze. Vogeltjes ofzo. Of schreeuwende kindjes met een iets andere akoestiek. Of vrolijk schreeuwende kindjes in plaats van drammerig schreeuwende kindjes.

‘Mama! Nu!’ Boos stond Olivier voor haar. Even zei ze niks.

‘Laat me met rust! Ik wil helemaal geen koekjes bakken! En hou nou ook eens op met al dat lawaai!’ barstte ze uit. Ze sprak te luid, ze zag Olivier schrikken. Hij was zich duidelijk van geen kwaad bewust. Caroline had hem even een waarschuwing moeten geven voordat ze zo uitbarstte, dacht ze. Waarom had ze hem niet gewoon een waarschuwing kunnen geven, als een beschaafde ouder?

‘Kom jongen,’ zei Jacob, terwijl hij opstond van de bank. ‘Ik heb wel zin om met jou samen iets te bakken! Maar ik wil geen koekjes maken. Ik wil wel brood bakken! Heb je dat wel eens gedaan?’

Olivier schudde zijn hoofd en liep gedwee met Jacob mee naar de keuken. Caroline zag aan Olivier dat hij nog een beetje onder de indruk was van haar plotselinge uitbarsting. Zijn schouders hingen wat, hij bleef dicht bij Jacob in de buurt. Gelukkig was Jacob heel opgewekt tegen hem aan het vertellen wat ze zouden gaan doen. Waarom was Jacob eigenlijk zo opgewekt? Het leek haast wel alsof hij was opgevrolijkt door dat artikel over die hoax. Alsof hij er hoop uit putte, alsof hij echt dacht dat ze nu wel weer naar buiten konden omdat een tekenbeet niet meer dodelijk zou zijn. Maar zelfs als een mens ermee in leven kon blijven door onder water te ademen, dan was dat toch nog steeds helemaal niet handig? Moesten ze dan de rest van hun leven in een badkuip gaan doorbrengen? En bovendien, dit was toch een hoax, dus het was in het geheel niet waar?

Noortje had eindelijk haar koekje helemaal opgepeuzeld en kwam nu vrolijk naar Caroline toe stappen. Even voelde die wat ergernis. Niet nog een kindje dat iets van haar wilde, dacht ze. Maar ze begreep dat dit de ergernis van eerder was, de ergernis van Olivier die maar was blijven zeuren over koekjes bakken terwijl Caroline met Jacob een gesprek probeerde te voeren. Noortje kwam voor Caroline staan met een boek in haar hand. Caroline trok haar op schoot en sloeg het boek open. Noortje wees wat dingen aan. Een paard, een geit, een koe. ‘Boe!’ zei Noortje, en ze keek verwachtingsvol omhoog naar Caroline. Die glimlachte. In gedachten was Caroline nog steeds bezig om het gesprek met Jacob in haar hoofd om en om te keren om het van alle kanten te bekijken. Had Jacob nou het idee dat een tekenbeet echt niet meer gevaarlijk was? Caroline voelde een golf van schrik door haar heen trekken. Wat nu als Jacob zou voorstellen om weer met de kinderen naar buiten te gaan, gewoon, onbeschermd? Wat nou als hij dacht dat het veilig was en Caroline het daar niet mee eens was? We hebben het er nog wel over, had hij gezegd.

Uit de keuken kwam het gerammel en gerinkel van bestek tegen de roestvrijstalen beslagkom, van de keukenla die open en dicht ging, en een druk gekwebbel van Olivier. Maar ook Jacob was vrolijk aan het praten. Hij maakte een heel andere indruk dan in de afgelopen weken, de weken van tekenchecks, binnen zitten en voorzichtig doen. Waar hij eerder nog nergens energie voor leek te hebben, leek hij nu ineens te zijn opgeleefd. Had hij soms het idee dat dit ene bericht echt iets zou veranderen?

Wacht, dacht Caroline bij zichzelf, nu was ze in een cirkeltje aan het denken. Deze gedachte had ze al gehad. Ze had immers al bedacht dat Jacob misschien te vrolijk was. En ze had ook al bedacht dat het haar een hoax leek. En zelfs als het niet een hoax was, dat het dan nog steeds niet betekende dat het veilig was om naar buiten te gaan. Want straks lagen ze ineens onder water in de badkuip te ademen! Nee, natuurlijk kon het niet zo zijn dat Jacob dat een goed idee vond.

‘Boe!’ zei Noortje weer. Ze keek weer omhoog naar Caroline. Met een klein prikvingertje wees ze naar het boek. Ze bleef maar kijken. Caroline moest toch even wat meer haar aandacht bij het boek hebben. Ze probeerde in gedachten het onderwerp van de teken en onder water ademen in te pakken, in een stevig pakketje. Ze stopte het weg in een laatje dat ze later wel weer open zou trekken. Vanavond, als ze de tijd zouden hebben om rustig te overleggen. Caroline richtte haar aandacht op het boek van Noortje.

In de keuken hoorde ze Jacob en Olivier rommelen. Ze rook de weeïge geur van het broodbeslag. De geur van een vers broodje in de oven moest nog komen. Ach, dacht ze bij zichzelf. Konden ze maar naar buiten. Ze keek uit het raam. Daar zag ze het frisse groen van beregende bladeren. De tuin was vol met de jonge energie van de lente, vol met groen en gewoon vol met alles wat er de afgelopen tijd omhoog geschoten was door de regenbuitjes na een periode van zonnig en warm weer. Maar het was ook allemaal ontzettend nat, alles was beregend en hing zwaar van de druppels naar beneden. Olivier was lekker bezig met Jacob, en Noortje zat rustig op schoot. Waarom wou ze eigenlijk naar buiten, nu op dit moment? Caroline pakte deze gedachte ook maar even in en stopte hem in een ander laatje. Ze wees naar een varken in Noortjes boek. Die keek verwachtingsvol omhoog, totdat Caroline het geluid van een varken nadeed.

Toen ze ’s avonds aan het avondeten zaten, zei Jacob:

‘Hoe vond je het om samen brood te bakken, Olivier?’

‘Leuk!’ riep Olivier. Het dampende brood stond op het aanrecht af te koelen. Het zag er prachtig uit, mooi rond en hoog gerezen, als een echt ambachtelijk broodje.

‘Ik vond het ook leuk,’ zei Jacob. ‘Zullen we dat vaker doen? Als we nou elke week ons eigen brood bakken voor de hele week, dan gebruiken we weer wat minder plastic verpakkingsmateriaal. Dat is toch een mooi streven.’

‘Nou,’ zei Caroline. ‘Dat zou inderdaad mooi zijn. Maar wil je echt elke week brood gaan bakken?’

‘Ja joh,’ zei Jacob, ‘we kunnen het allicht proberen! En ik wil zo graag minder plastic gebruiken. Wat zouden we nog meer kunnen doen, jongens, om plastic te minderen?’

Olivier stopte met eten. Jammer, dacht Caroline. Zat hij eindelijk eens tevreden aan de avondmaaltijd met een beetje tempo te eten, werd hij weer afgeleid door dit onderwerp. En waarom moesten ze nou ineens minder plastic gaan gebruiken? Caroline voelde zich een beetje opgejaagd door het idee. Natuurlijk, ze wou ook wel minder plastic gebruiken als dat kon. Maar het leven was al moeilijk genoeg nu. Moest dit er nou ook ineens bij?

‘Ik heb een idee!’ zei Olivier. Hij stak een betweterig vingertje omhoog, om aan te geven dat ze echt even allemaal naar hem moesten luisteren. ‘We kunnen een moestuintje beginnen! Dan kunnen we zelf groentes uit de tuin maken. Zoals worteltjes, mandarijntjes, nootjes, avocado’s...’

Caroline moest er even om glimlachen, hij noemde natuurlijk precies alle dingen op die hij lekker vond. Maar niet bepaald de dingen die een beginnende tuinier makkelijk zou kunnen verbouwen. Nou ja, behalve worteltjes misschien. Caroline keek naar Jacob en zag hem ook glimlachen.

‘Ja, jongen, dat lijkt me een goed idee. Dat zou ook leuk zijn om samen te doen, hè.’

Olivier knikte fanatiek. Maar ineens voelde Caroline haar handen ijskoud worden. Een moestuin? Wat?

Dat kon natuurlijk helemaal niet. Wie gaat er nou aan een moestuintje beginnen in een tijd van dodelijke teken? En toen kwam er nog een gedachte bij in haar hoofd. De kou trok verder door haar lijf heen. Ze voelde de ijzigheid om haar longen heen draperen, ze konden bijna niet meer rustig inademen. Wat nou als Jacob echt dacht dat dat een goed idee was? Omdat hij in die hoax over teken geloofde? Als hij dacht dat ze echt weer gewoon naar buiten konden?

‘Nou, jongens,’ zei Caroline. Haar stem klonk voor haar gevoel heel smal, alsof alle warme boventonen eruit verdwenen waren. Het was een droge mededeling die ze zo goed mogelijk over haar lippen probeerde te krijgen. ‘Een moestuin lijkt me eigenlijk niet zo’n goed idee. En moeten we echt nu gaan nadenken over manieren om plastic te besparen? We moeten al zoveel nu. We moeten al over zoveel dingen nadenken.’

‘Nou, we hoeven niks hoor,’ zei Jacob. Hij klonk veel te relaxed, vond Caroline. ‘Maar ik vond het wel leuk om even over de mogelijkheden na te denken. Maar wat moeten we nog meer dan?’

‘Weet ik niet,’ zei Caroline. Ze keek weg om Jacobs ogen te ontwijken. Op het aanrecht zag ze de stapel borden en bakjes staan die allemaal nog afgewassen moesten worden. Al die bakjes, waarom gebruikten ze toch alsmaar zoveel bakjes? Omdat ze steeds lekkere dingen uit bakjes snoepten. Een lekker bakje met nootjes, een lekker bakje met koekjes. Zo stapelde de afwas zich wel op. ‘Nou ja,’ zei ze tenslotte, ‘nadenken over risico’s enzo. Nadenken over teken. Of ze dodelijk zijn.’

Jacob knikte begripvol maar ging er verder niet op in. Nu wist Caroline nog steeds niet hoe hij er over dacht.

‘Mamaaaaa!’ zei Olivier ‘Maar een moestuin lijkt me zo leuk!’

Gelijkmatig

Terwijl de kinderen over de oprit drentelden, viste Jacob een kaartje uit de brievenbus. Het was een uitnodiging voor een van Kaspers vele feestjes. Op de voorkant van de kaart stond een kleurige tekening van een tuin vol met bloemen, en op de achterkant stond in grote letters: we gaan weer naar buiten! Kom je ook? En daar onder, kleiner: neem je beschermende kleding mee, je wordt niet thuisgebracht. Even stond Jacob in gedachten verzonken naar het kaartje te staren. Hij dacht terug aan de astronautenpakken waarmee ze destijds de Wildernis in waren gegaan. Het idee alleen al gaf hem de kriebels.

‘Papa! Kijk wat Noortje doet!’

Jacob keek op en zag Noortje over de straat stappen. Ze waren net terug gekomen van de supermarkt en waren op weg naar binnen geweest, totdat zijn aandacht was afgeleid door de kaart van Kasper. Met haar blik gericht op iets ontzettend belangrijks dat Jacob niet kon zien, stapte Noortje met korte, doelgerichte pasjes de straat op.

‘Hé, kijk uit!’ Een fietser slingerde met een boog om Noortje heen, die midden op straat hurkte om iets te inspecteren.

Jacob rende naar Noortje en gooide haar over zijn schouder, als een zak aardappelen. Met één hand hield hij twee mollige enkeltjes stevig in de greep. Noortje begon te huilen.

‘Hè, Noortje! Niet op straat lopen! Je gaat ook altijd al op je stoel staan, op tafel klimmen, overal maar naartoe lopen, en nu dit weer!’

Jacob hoorde zichzelf praten en wist wat een onzin hij uitsloeg. Ze was te jong om te snappen dat ze de straat niet op mocht, ze ging gewoon ergens naartoe omdat ze iets interessants had gezien. Gelukkig was er geen auto te bekennen. En waarom telde hij nou al die dingen bij elkaar op, dat op haar stoel staan en op tafel klimmen en op straat lopen? Ze was één, dat was gewoon het normale gedrag van een dreumes. In elk geval wel van deze dreumes.

‘Kom, jongens.’ Jacob sleepte Olivier mee naar binnen met een huilende Noortje nog steeds op zijn schouder. Binnen gekomen worstelde hij zich door het spitsuur heen van jasjes en schoentjes uit, handjes wassen en huilende kindjes troosten. Olivier was opvallend volgzzaam. Toen hij helemaal zelf zijn handen had gewassen én afgedroogd, pakte hij het kaartje dat Jacob in de haastigheid ergens op het aanrecht had neergegooit.

‘Wat is dit, papa?’

‘Dat is een uitnodiging voor een feestje van Kasper, in de tuin.’

‘Oh,’ zei Olivier. ‘Cool!’

Caroline kwam de kamer binnen en pakte nieuwsgierig het kaartje van Olivier aan. ‘Ah, Mark gaat ook

weer naar buiten met de kinderen? Mooi zo.'

'Ja, dat klinkt inderdaad mooi. Maar ze gaan dus met bedekkende kleding aan, hè. Wat een onzin.' Terwijl Jacob het zei plofte hij moe op de bank.

'Mama, mag ik iets snoepen?' vroeg Olivier.

'Nee, nu niet, jongen. We gaan straks koken. Dus dan moet je nu niet je buik volstoppen met andere dingen.' Caroline draaide zich naar Jacob. 'Waarom is dat onzin?'

'Nou, het is toch helemaal nergens voor nodig? Ik bedoel, je kunt gewoon een emmer water bij de hand hebben.'

'Een emmer water? Wat moet je daar nou mee dan?'

'Zodat je water hebt om te ademen na een tekenbeet' zei Jacob.

Fel draaide Caroline zich naar Jacob. Haar steile zwarte haar vloog er iets vertraagd achteraan. 'Maar wat hebben we nou weer aan een emmer water dan? Ik bedoel, jij had een keer iets gelezen over iemand die onder water kon ademen na een tekenbeet. Maar het is toch niet de bedoeling dat we allemaal maar in onze badkuip gaan liggen na een tekenbeet?'

Jacob lachte. 'Nee,' zei hij, 'het was niet mijn bedoeling om maar in de badkuip te gaan liggen. Dan kunnen we beter op de zeebodem gaan wonen!' Hij liet zich wat verder onderuit zakken op de bank.

Verbijsterd keek Caroline hem aan.

'Nee, dat was een beetje een misplaatst grapje,' zei Jacob een beetje schaapachtig. 'Maar ik ben zo zat van al die voorzichtigheid. Eerst de tekencheck, toen alsmaar binnen blijven en nu weer dat gedoe met de bedekkende kleding.' Terwijl hij het zei had hij al het gevoel dat de muren op hem afkwamen. Alsof hij opgesloten zat in een krappe, smalle ruimte waar hij voortdurend zijn schouders een beetje moest optrekken om er maar net in te passen. Hij probeerde eens bewust zijn schouders een stukje te laten zakken. Die bleken nog best een eindje naar beneden te kunnen. 'Ik ben er helemaal zat van en volgens mij is het helemaal niet nodig. De kansen op een tekenbeet waren al klein, we deden netjes een tekencheck en nu blijkt óók nog dat je na een tekenbeet niet eens dood gaat. Want in het ergste geval, mocht je toch zo'n tekenbeet oplopen, nou ja, dan kun je wel blijven ademen, maar dan gewoon onder water. En dan kan de wetenschap over een tijdje misschien wel iets voor je betekenen.'

Caroline bleef hem stomverbaasd aankijken. 'Waar lees jij dat soort dingen dan?' vroeg ze tenslotte.

'Nou, gewoon, op het internet.'

'Mama, mag ik wat snoepen?'

'Nee, Olivier, dat had ik toch al gezegd? Caroline draaide zich om en liep naar de keuken om te gaan koken. Jacob bleef achter op de bank en keek gemoedelijk toe hoe Noortje en Olivier op dit moment toevallig eens niet in elkaars vaarwater zaten. Olivier was druk bezig om de achterbak van zijn speelgoedautootje vol te laden met eten uit zijn keukentje, terwijl Noortje elders op de grond zat te puzzelen. Vaak was het wel een rustig moment, zo tijdens het koken. Op de een of andere manier leken de kinderen zelf lekker rustig te worden wanneer er om hen heen wat activiteit was. Zolang je als ouder maar bezig was met koken of schoonmaken of opruimen bleken de kinderen best goed zichzelf te kunnen vermaken. Maar ging je zelf even op de bank zitten, dan zagen ze hun kans schoon. Maar dit keer kon

Jacob even ongestoord op de bank zitten terwijl iedereen bezig was. Hij haalde zijn telefoon tevoorschijn en zocht nog eens op wat er inmiddels bekend was over het onder water ademen na een tekenbeet. Er was weinig te vinden. Overal zag hij adviezen over bedekkende kleding. De overheid adviseerde om katoenen sokken te dragen, dat was beter dan wol. En de sokken moesten natuurlijk over de broek. Verder kon je speciale handschoenen kopen die flinterdun waren maar wel goed bedekkend, en er waren zelfs speciale hoofdbedekkingen te koop, als een soort masker dat een imker draagt. Maar ook met je gewone kleding kon je je volgens de overheid prima bedekken. Maar Jacob was op zoek naar iets anders. Hij zocht naar goed nieuws vanuit de wetenschap. Bijvoorbeeld dat er inmiddels meer onderzoek gedaan was en dat bleek dat mensen inderdaad niet meer overleden aan een tekenbeet. Dat ze nu verneveld water konden inademen of iets dergelijks. Na lang zoeken vond Jacob inderdaad berichten van wetenschappers die er mee bezig waren. Het onderzoek liep nog, stond er. De wetenschappers waren nog niet ver genoeg om al iets van een conclusie te kunnen trekken.

‘Mama, gaan we naar het feestje van Kasper morgen?’ vroeg Olivier aan het avondeten.

‘Eh, papa en ik waren nog aan het overleggen,’ zei Caroline.

‘Wat wou je overleggen?’ vroeg Jacob. Terwijl hij het zei schoof hij Oliviers bord terug met een kant en klaar hapje op de lepel.

‘Nou, ik wil wel gaan, maar ik wil wel bedekkende kleding aan doen dan.’

‘Prima,’ zei Jacob. Hij schoof zijn rechtermouw terug omhoog, richting zijn elleboog. Maar toen hij zijn arm uitstreekte naar Oliviers bord, schoof zijn mouw weer naar beneden en sleepte precies door zijn eigen eten. Er kwam wat rijst naast zijn bord terecht toen hij zijn arm weer terug trok, maar daar besteedde Jacob geen aandacht aan.

‘Maar jij dacht dat een emmer water voldoende was.’ Caroline klonk verbaasd, ze had zich duidelijk opgeladen voor een discussie over dit onderwerp en kreeg nu ineens onverwachts haar gelijk.

Jacob haalde zijn schouders op. In gedachten liet hij zijn protest van eerder los. Hij gaf de hoop op dat hij mensen kon overtuigen van de zinloosheid van al die voorzorgsmaatregelen, en hij liet los dat hij er zelf zo van baalde. Als Caroline het nodig vond om hem op te sluiten in de krapte die hem zijn bewegingsvrijheid ontnam, prima. Maar met al dit loslaten verging hem ook de zin om nog naar buiten te gaan. Als hij zich voorstelde hoe ze bij Kasper in de tuin zouden zitten in hun bedekkende kleding voelde hij alle energie uit hem weglekken, door zijn voetzolen de aarde in.

‘Papa, je moet weer een hapje voor me maken!’ zei Olivier.

‘Nou, hoe dan ook,’ zei Caroline, ‘ik wil zelf wel graag de juiste bescherming. Dus ik zal de kinderen inpakken met bedekkende kleding.’

‘Prima,’ zei Jacob weer.

‘Gaan we dan naar Kaspers feestje, mama?’ vroeg Olivier.

‘Ja, dat denk ik wel, jongen. Dan doen we weer astronautenpakken aan.’

‘Ahh, maar dat was stom!’

‘En het is ook helemaal niet nodig,’ mompelde Jacob. Terwijl hij het zei voelde hij al de brij van

onenigheid die dit zou opleveren op hem neerdalen. Hij had het immers losgelaten. Waarom moest hij nou zo nodig vanuit zijn krappe opsluiting nog iets zeggen?

‘Nou, waarom zeg je dat nou? Ik vind het wel nodig. Ik ben nog steeds bang voor die teken. Ik heb nog niet het licht gezien van die hoax, zoals jij blijktbaar. En je gaat nu volledig aan mijn gevoelens voorbij door maar gewoon te roepen dat het niet nodig is.’ Caroline klonk fel, zoals ze soms kon zijn wanneer ze zich verongelijkt voelde, wanneer ze in de startblokken stond voor een stevige discussie maar geen echt doelwit had om op te schieten. ‘Je hebt trouwens ook wat rijst gemorst.’ Ze draaide zich naar Olivier. ‘Het is wel nodig, jongen. Ik weet dat je het niet zo fijn vond vorige keer. Maar als we naar het feestje van Kasper willen, dan moet dat met astronautenpakken.’

‘Okée,’ zei Olivier. ‘Ik ga vast een cadeautje voor Kasper uit de speelgoedkist zoeken!’ Hij schoof van zijn stoel af en rende naar de woonkamer.

De volgende dag was Caroline druk in de weer om de kinderen dik in te pakken in beschermende kleding. Sokken over de broek heen, handschoenen aan, elastiekje over de mouwen heen. In de auto op weg naar Kaspers feestje zaten Jacob en Caroline stil naast elkaar. Ook achterin waren de kinderen een stuk stiller dan anders. Af en toe zei Noortje ‘da!’ en wees ze naar iets buiten. Maar verder leek het hele gezin in een soort afwachting van hoe deze middag zou uitpakken. Zowel Jacob als Caroline hoopten maar dat ze niet weer naar de speeltuin zouden gaan deze keer. Caroline herinnerde zich weer hoe ze op Kaspers vorige feestje allemaal ineens in de speeltuin hadden gestaan, met Olivier op zijn buik aan de rand van de vijver. Dat kon nu echt niet, want zijn hoofd was niet volledig bedekt, dacht ze. Als hij op zijn buik in het gras zou gaan liggen zou er zo een teek in zijn nek kunnen kruipen. Er trok een rilling door haar heen. Jacob dacht ondertussen terug aan hoe ze met de astronautenpakken in de speeltuin van de Wildernis waren geweest, waar hij diep triest van was geworden. Want met een astronautenpak kon je gewoon echt niet lekker in de speeltuin spelen. Een tuinfeestje bij Kasper, dat zou misschien nog kunnen, dacht hij. Met een handschoen aan kon je nog wel een denkbeeldig taartje eten.

‘Gefeliciteerd met je verjaardag, Kasper!’ riep Olivier vrolijk terwijl ze aan kwamen lopen bij Kaspers huis. Die stond al in de deuropening. Hij droeg een lange broek en sokken eroverheen en handschoenen over een lange-mouwen-shirt. Zijn hoofd was onbedekt.

‘Dankjewel!’ Kasper nam het cadeautje van Olivier aan en pakte het uit. Dit keer was het een houten kiepwagentje waar Olivier al in geen tijden meer mee had gespeeld. ‘Leuk!’ riep Kasper, terwijl hij naar binnen rende en aan het andere einde van de lange gang door de tuindeur weer naar buiten. Daar zette hij het kiepwagentje op de tuintafel, naast een aantal andere cadeautjes. Vanaf het terras zwaaide het gezin even door het raam naar Mark en Selma, die bezig waren een dienblad met hapjes en drankjes klaar te maken voor als Kasper klaar zou zijn met zijn onzichtbare taartjes. Die zwaaiden terug en gebaarden dat het gezin vast buiten plaats kon nemen. Olivier was al met Kasper mee de tuin in gelopen en zat met Kasper en Celine op een picknickkleedje achter in de tuin. Dat lag een beetje verstopt achter het lage struikgewas dat de tuin van Mark en Selma in de lengte in tweeën deelde. De forsythia die bij het vorige feestje nog fel geel dwars door het beeld heen stak, stond nu vol met groen blad. Ook de andere

struiken waren nu voller en groener, en de kinderen op het picknickkleedje waren bijna helemaal aan het oog onttrokken van de ouders op het terras. Jacob en Caroline gingen met Noortje aan de tuintafel zitten, waar Caroline een beetje scheef leunde om Olivier nog te kunnen zien.

Mirjam zat al op het terras, ook op een strategische plek om Celine in de gaten te kunnen houden. ‘Fijn hè,’ zei ze, ‘dat we weer gewoon naar buiten kunnen.’

Jacob knikte alleen maar. Hij voelde hoe de elastiekjes om zijn polsen zijn shirt met lange mouwen dicht drukten. Het benauwde hem. Hij stelde zich voor dat de warmte die hij genereerde niet weg van zijn lichaam kon, maar gevangen zat door die twee elastiekjes. Als hij zich te druk zou maken vandaag zou hij het waarschijnlijk veel te warm krijgen. Hij nam zich voor zich koest te houden, zowel fysiek als mentaal. Hij had immers bedacht om zich er maar bij neer te leggen.

‘Ja, wel fijn om weer buiten te zijn,’ zei Caroline. ‘Het was toch ook helemaal niks, hè, al dat binnen zitten.’

Jacob keek even naar Celine en zag dat zij een soortgelijke outfit aan had als Kasper. Sokken over de broek en handschoenen aan. Ook Mirjam en de andere volwassenen hadden zich goed ingedekt.

Even later aten Olivier, Kasper en Celine de onzichtbare taartjes die Kasper voor ze gebakken had. Noortje stapte een beetje rond door de tuin. Zo af en toe bukte ze even voorover om een bloemetje te bekijken. Als een klein beertje scharnierde ze alleen in haar heupen, zodat haar billen naar achteren staken en haar romp naar voren kantelde. Met haar handen leunde ze op haar bovenbenen, net boven haar knietjes. Er stonden volop madeliefjes in het gras, en zo her en der gele boterbloemetjes. Caroline hield Noortje nauwgezet in de gaten, en steeds als ze zag dat Noortje iets probeerde te pakken met haar kleine vingertjes, liep Caroline er gauw naartoe. Jacob zat ondertussen vrijwel roerloos aan de tuintafel, waarbij hij zijn voornemen om zich koest te houden probeerde vol te houden.

Toen Caroline net weer was gaan zitten nadat ze even bij Noortje had gestaan, zagen zowel Caroline als Jacob dat Noortje probeerde haar handschoen uit te trekken. Dat lukte niet, want de handschoen zat vast met het elastiekje. Jacob en Caroline zagen allebei hoe Noortje verwoed bleef proberen om die handschoen uit te trekken. Caroline maakte al aanstalten om op te staan, maar Jacob was haar voor. Geërgerd liep hij snel naar Noortje toe. Die was inmiddels heftig gefrustreerd. Ze rukte maar aan de handschoen en begon te huilen van de onmacht. Jacob tilde haar op en liep met haar op de arm verder de tuin in.

‘Stom hè, die handschoenen,’ fluisterde hij. ‘Weet je wat, we doen ze even uit.’ Noortje was nog steeds aan het huilen, ook nadat Jacob de handschoenen uit had gedaan. Hij hield haar op de arm, want hij wilde niet meteen al te veel provoceren door haar zonder handschoenen terug in het gras te zetten. Hij volgde het slingerpaadje om de struiken heen, langs het picknickkleed met de andere kinderen, totdat hij achterin de tuin in een stuk met wat hoger gras stond, omringd door de hoge bomen van de achterburen. ‘Kijk,’ zei hij tegen Noortje, ‘daar zit een vogelnestje, daar in die boom. Zie je dat?’ Noortje knikte met een betraand gezichtje. Jacob liep nog een stukje verder, en nu keken ze allebei aandachtig naar wat er nog meer te vinden was.

‘Jacob, wat doe je?’ riep Caroline hem toe vanaf het terras. Ze stond aan de rand van de tegels, net

alsof ze aan de rand van een waterpartij stond waar ze zich niet in durfde te begeven. Ze leek zelfs met haar lange, smalle houding wat voorover te leunen zonder daadwerkelijk een stap naar voren te nemen.

‘Noortje en ik kijken even rond,’ zei Jacob. Hij hoefde niet te roepen want zo groot was de tuin van Mark en Kasper nu ook weer niet. Het slingerende paadje suggereerde een enorme afstand, en achterin de tuin leek het een wereld van verschil met het nette terrasje vlak tegen het huis aan. Hier achterin had het allemaal blijkbaar wat wilder mogen worden; het gras kwam hier tot Jacobs kuit. Toch was de echte afstand hemelsbreed tussen het terras en dat wilde achterstuk helemaal niet groot. Jacob begreep niet waarom Caroline zo moest roepen, het leek zelfs wel alsof er wat paniek in haar stem zat. Terwijl Jacob Noortje nog steeds gewoon op de arm had.

‘Maar je staat in het hoge gras!’ zei Caroline.

‘Ja, maar ik ben toch bedekt? Ik heb mijn sokken over mijn broek. En ik hou Noortje wel op de arm hoor, die zet ik niet zomaar weer neer.’

‘Heb je haar handschoenen uit gedaan?’ zei Caroline toen, alsof ze dat net pas had opgemerkt. Vermoedelijk had ze hem al de hele tijd in de gaten gehouden.

‘Ja, maar alleen nu ik haar zo op de arm heb, hoor,’ antwoordde Jacob.

‘Okée,’ zei Caroline. ‘Maar kom je straks gewoon weer aan tafel zitten? Ik vind het toch niet zo’n fijn idee, dat je in dat hoge gras staat.’

Jacob knikte, en legde even zijn wang tegen die van Noortje. Ze legde haar hele lijfje tegen hem aan, vanaf haar plekje op zijn arm maakte ze contact tot en met hun gezichten die elkaar raakten. Samen keken ze nog even naar wat er in de bomen van de achterburen te zien was, en toen liep Jacob weer terug naar het terras. Daar gingen ze weer aan de tuintafel zitten, Noortje bij Jacob op schoot.

‘Toch niet helemaal ideaal, die handschoenen,’ zei Caroline tegen Mirjam, alsof ze zich een beetje verontschuldigde voor Jacob.

‘Nee, niet echt,’ zei Mirjam. En ze trok ook haar handschoenen uit. Dat kon natuurlijk best aan tafel. ‘Celine, lieverd, wel je handschoenen aan houden, hè,’ zei Mirjam tegen haar dochter, die nog op het picknickkleedje in het gras zat.

‘Ja maar mama, ik wil dit theekopje vasthouden als een echte dame, met een pinkje omhoog, weet je wel. Maar dat lukt helemaal niet met een handschoen!’

Celine hield een klein speelgoedtheekopje omhoog, dat sowieso al te klein was om echt goed beet te pakken, laat staan met een handschoen.

‘Dat snap ik, lieverd,’ zei Mirjam, ‘maar echte dames hadden juist ook handschoenen aan vroeger. Dus hoe zouden die dat dan hebben gedaan?’

‘Weet ik niet,’ zei Celine nors. ‘Maar dit is gewoon stom.’ Ze trok haar handschoen nu uit en pakte het theekopje op.

‘Stop! Jij gaat nu meteen van dat picknickkleedje af!’ brieste Mirjam. Ze stond op van tafel en greep Celine bij haar arm. Ze trok Celine mee naar de tafel en plantte haar daar neer. ‘Zo, hier kun je wel als een dame theedrinken. Als je aan tafel zit kunnen de handschoenen wel even uit.’ Gelukkig klonk Mirjam alweer iets kalmer. En zodra Celine was gaan zitten trok ze zelf haar handschoenen uit en pakte haar thee

weer nuffig vast.

Even later kwamen ook Kasper en Olivier aan tafel zitten, en trokken ze hun handschoenen uit. Tenslotte pakte Mark maar de bak met speelgoedbordjes en speelgoedeten en zette die er bij op tafel. Noortje zat nog steeds op Jacobs schoot en speelde nu met een bordje speelgoedeten dat Olivier haar kant op schoof.

‘Wil je een taartje, papa?’ vroeg Olivier.

‘Graag, jongen,’ zei Jacob. ‘Doe maar een chocoladetaartje.’ Het was wel duidelijk dat niemand nu nog naar de speeltuin wilde gaan. Buiten aan een tafel zitten was voorlopig wel even genoeg.

Eenzame bunkers

‘Ik ga vandaag even in de tuin werken,’ kondigde Jacob op een zaterdagochtend aan. Hij stond voor Caroline, die zat, en zijn hele lichaamshouding straalde vastberadenheid uit: hij stond wijdbeens, met zijn handen in de zij.

‘In de tuin werken?’ vroeg Caroline. Het was nog vroeg op de ochtend, maar ze waren natuurlijk weer vroeg op geweest en zaten nu op de bank naar een lege dag te kijken. Olivier was bezig om boekjes heen en weer te sjouwen en een dikke stapel op de bank te leggen, die Caroline straks allemaal moest gaan voorlezen. En Noortje hing op haar schoot en probeerde haar theekopje te pakken, dat Caroline met veel moeite nog net buiten Noortjes bereik kon houden.

‘Ja, ik wilde beginnen om een moestuintje aan te leggen. Ik had immers zakjes zaad gekocht, weet je wel.’

‘Oh,’ zei Caroline. ‘Maar doe je dan wel even bedekkende kleding aan?’

‘Nee,’ zei Jacob. ‘Nee, dat was ik niet van plan.’ Hij verplaatste zijn gewicht een beetje, zodat hij nu op één been leunde.

‘Wat, ging je een emmer water mee nemen dan?’

‘Nou, misschien wel ja. Ik weet niet precies wat ik van plan was. Ik wil gewoon naar buiten.’

‘Aha. Dus je bent gewoon zat van netjes voorzorgsmaatregelen nemen en dus doe je maar gewoon alsof het weer veilig is.’

‘Nee,’ zei Jacob, ‘ik doe niet alsof het veilig is. Ik weeg bepaalde risico’s tegen elkaar af, en ik kies ervoor om het risico te nemen dat ik eventueel een tekenbeet oploop maar dat ik dan waarschijnlijk niet dood ga. Dat risico neem ik liever dan dat ik alsmaar opgesloten zit. Opgesloten binnen, of opgesloten buiten met die stomme elastiekjes om mijn polsen.’

‘Mama,’ zei Olivier. Hij marcheerde nog steeds druk heen en weer met allerlei stapels boeken. ‘Mama, ik wil straks ook naar buiten, mag dat?’

‘Nee,’ zei Caroline. ‘Nee, dat mag niet, want papa wil namelijk naar buiten zonder bescherming en dat mag ook niet. Als jullie naar buiten willen moet je allebei astronautenpakken aan.’

‘Maar Caroline,’ zei Jacob, ‘Het is toch nogal zinloos om beschermende kleding aan te doen? Als je er vervolgens weer mee aan tafel gaat zitten, zoals laatst bij het feestje van Kasper. Dan kun je dus net zo goed óf binnen blijven, waar ook gewoon een tafel staat, of lekker onbezorgd in het gras spelen.’

‘Hè? Wat is dat nou weer voor logica?’

‘Mja, dat weet ik ook niet. Maar als ik beschermende kleding aan moet, dan vergaat gewoon al het plezier me. Dus ik weet niet of ik dan nog wel naar buiten ga.’

‘Ahhhhh, papa, ik wou samen met jou moestuinen!’ riep Olivier.

Jacob glimlachte even. Maar toen werd zijn blik een beetje star. ‘Tja, dat kan dan niet jongen.’ Streng keek hij Olivier aan. ‘Mama wil niet dat je gewoon zo naar buiten gaat. Je moet dan bedekkende kleding aan.’

‘En jij ook!’ zei Caroline. ‘Jij moet ook bedekkende kleding aan.’ Vanuit haar zittende houding op de bank probeerde ze ook vastberadenheid uit te stralen: rug recht, kin omhoog, maar niet te hoog want dan leek het zo alsof ze naar Jacob omhoog moest kijken.

Mopperig ging Olivier op de bank zitten en pakte een boek van de hoge stapel die hij had gebouwd. Jacob draaide zich om en vertrok naar buiten. Toen hij in de gang bezig was om zijn jas en schoenen aan te trekken liep Caroline er even naartoe. Olivier zat nog steeds op de bank en las zelfstandig een boek. Hij had blijkbaar besloten dat hij liever binnen bleef dan buiten met een astronautenpak.

‘Doe je wel even je sokken over je broek alsjeblieft? Voor mij?’

‘Goed hoor,’ zei Jacob. ‘Maar elastiekjes mag je niet van me vragen. Die dingen wil ik wel kapot rukken als ik ze om mijn polsen heb zitten.’

Toen opende hij de voordeur en stapte naar buiten.

Even bleef Caroline staan met haar rug tegen de dichte deur. In gedachten stapte ze een bunkertje in. Het was er veilig vanwege de sokken die Jacob over zijn broek had gedaan. Dat was immers al een half astronautenpak. En het was veilig omdat Jacob volwassen was. De kans dat hij ineens voorover met zijn gezicht in het gras zou komen te liggen leek haar nihil. In tegenstelling tot Olivier en Noortje wanneer die lekker buiten wilden spelen en zo af en toe in het gras zouden vallen. Een volwassen man met een half astronautenpak leek haar wel veilig. En het bunkertje vervulde zijn beschermende functie. Maar helaas was Caroline er wel helemaal in haar eentje. In de begintijd van de teken hadden Jacob en zij zich nog samen ingedekt met een bunkertje dat bestond uit tekenchecks. Nu was het bunkertje van haar alleen en bestond het uit bedekkende kleding waar Jacob zich nog net aan onderwierp, met veel tegenzin.

Even later zat Caroline op de bank met een kopje thee te kijken naar Jacob die buiten aan het werk was. Tegen de verwachtingen in was Olivier helemaal niet meer aan het zeuren dat hij naar buiten wilde, maar had hij in plaats daarvan een stoeltje voor het raam gezet en was daarop gaan zitten zodat hij goed naar zijn vader kon kijken. Noortje stond er naast met haar neusje tegen het raam. Jacob was buiten bezig om een stuk van het gazon om te spitten achter het terras. Langs dat terras stond een hekje – ooit geplaatst zodat Olivier veilig op het terras kon rondscharrelen – waar Caroline jaren geleden een paar handen wilde bloemenzaadjes langs had gestrooid. Sindsdien kwamen die wilde bloemen elk jaar spontaan weer op. Op dit moment stond Jacob dus wat verscholen achter de witte margrietten en groene knoppen van de klaprozen. Regelmatig verdween Jacob even uit zicht als hij bukte om wat plantenresten uit de omgespitte aarde te vissen. Als Jacob dan weer omhoog kwam, zwaaide hij even naar de kinderen achter het raam. Die vonden dat een ontzettend leuke voorstelling, zo’n vader die steeds verdween en dan weer verscheen, en ook nog eens zwaaide af en toe. Caroline blies op de warme walm van de thee en genoot van de rust die ze even had. Ze hoefde voor de verandering de thee niet zo efficiënt mogelijk op te drinken maar had tijd om even te voelen hoe de warmte van de thee over haar gezicht trok als ze de beker naar haar mond

bracht.

‘Mama! Noortje duwt me!’ riep Olivier ineens. Caroline keek op en zag dat Noortje inderdaad Olivier duwde, omdat ze het in haar hoofdje had gehaald dat zij op dat stoeltje wilde zitten. ‘Niet doen, Noortje!’ riep Olivier. Hij gaf haar een harde duw. Er zat heel wat venijn in die duw. Hij stak zijn puntige kin wat naar voren, alsof hij het liefst nog wat verder had willen duwen maar daar nu alleen met dit gebaar nog uiting aan gaf. Noortje viel om en begon te huilen.

‘Kom maar, Noortje,’ zei Caroline. Ze zette haar thee veilig hoog op het aanrecht en pakte Noortje op om met haar een boekje te gaan lezen. Maar die wiebelde meteen weer van schoot en liep weer naar Olivier. Geërgerd wapperde Olivier met een hand in haar richting, om aan te geven dat ze uit zijn buurt moest blijven, terwijl hij ondertussen vooruit bleef kijken. Buiten was Jacob nog steeds bezig met bukken en weer tevoorschijn komen. Er begon nu ook een stevige hoop grasplaggen te ontstaan, half te zien langs de rij wilde bloemen. Caroline dacht even na. Ze moest iets hebben dat Noortje nog leuker vond dan dat stoeltje waar haar broertje op zat. Caroline pakte de ton met blokken uit de kast en kieperde hem om op het vloerkleed. Dat maakte een flink kabaal. Noortje had het gehoord en kwam nu naar haar toe lopen. Caroline ging op haar buik op het kleed liggen en bouwde voor Noortje een toren van blokjes. Zodra Noortje dichtbij genoeg was sloeg ze met haar hand tegen de toren, waardoor die omviel. Giechelend ging ze op de grond naast Caroline zitten en keek verwachtingsvol naar haar. Caroline begon aan een nieuwe toren.

‘Mama, mag ik toch mee naar buiten? Met papa?’ Olivier kwam nu naar hen toe lopen.

‘Je mag wel naar buiten, maar met een astronautenpak aan. En dan mag je niet voorover in het gras met je gezicht. Gaat dat lukken denk je?’

‘Nee, dan is het helemaal niet leuk. En papa heeft dat helemaal niet! Mag ik niet zoals papa?’

Noortje gooide de nieuwste toren om en moest weer even lachen. Caroline begon weer blokjes op elkaar te stapelen.

‘Olivier, jongen, je vader heeft zijn sokken over zijn broek, dus hij heeft een half astronautenpak aan. Maar hij gaat niet met zijn handen in het gras, hij doet gewoon voorzichtig. Dus daarom hoeft hij niet meer bescherming. Maar als jij lekker wilt spelen buiten, dan ga jij wel met je handen in het gras. En dan moet je dus handschoenen aan. Snap je?’ Caroline vond zelf dat het maar een beetje warrig klonk, ze kon er niet helemaal een sluitend verhaal van maken. In haar hoofd kon ze wel verantwoorden dat Jacob zich veilig genoeg had aangekleed, maar voor een klein jongetje dat lekker naar buiten wilde was het natuurlijk verwarrend.

‘Hm,’ zei Olivier. ‘Ik blijf wel binnen.’

Hij pakte zijn speelgoedautootje en begon er mee door de kamer te racen. Mooi zo, dacht Caroline, dan kan hij even wat energie kwijt. Ze bouwde weer een toren voor Noortje. Even later kwam Olivier langs racen en sloeg met zijn hand zachtjes tegen Noortjes schouder. Het was een soort halfzacht klapje, waarbij hij zijn hand langs haar sleepte. Het leek niet pijnlijk voor Noortje, maar ze begon wel te huilen.

‘Olivier,’ zei Caroline, ‘niet je zusje slaan.’

‘Okée, zal ik niet meer doen,’ zei Olivier, en hij racete weer weg met zijn autootje.

Caroline bouwde weer een nieuw torentje voor Noortje, maar toen ze het omgooide had ze er niet zoveel plezier meer in. En even later kwam Olivier weer hun kant op sjezen, en gaf weer een zacht klapje tegen Noortje.

‘Olivier, niet doen!’ zei Caroline.

‘Nee, zal ik niet meer doen!’

Weer moest Noortje huilen, en nu stond ze op en liep ze weer naar het stoeltje bij het raam. Daar klom ze op en ging ze zitten om naar buiten te kijken. Haar voeten plantte ze op een spijl die de poten van de stoel met elkaar verbond, waardoor ze met haar armen op haar opgetrokken knietjes kon leunen.

Even later sjeesde Olivier langs het stoeltje bij het raam en gaf zijn zusje weer een klap. Dit keer leek het wat harder.

‘Olivier!’ bulderde Caroline. ‘Afgelopen nu!’ Ze trok hem van zijn autootje overeind en pakte hem stevig bij de schouders. Ze hurkte zelf op ooghoogte voor hem neer. ‘Waarom doe je dat! Je zusje doet toch niks! En ook als ze wel wat doet mag je haar trouwens ook niet slaan! Je mag haar nooit slaan! Wat is dit nou!’ Caroline hoorde zichzelf praten en wenste dat ze haar boosheid kon uiten zonder dat ze er specifieke woorden bij hoefde te zeggen. Gewoon met iets van een oerkreet ofzo. Want de woorden die ze erbij zei kwamen haar veel te triviaal en een beetje onzinnig voor. Smaller dan ooit stond Olivier voor haar.

‘Ik zal het niet meer doen,’ zei Olivier timide, en hij draaide zijn lijfje uit Carolines greep en klom weer op zijn autootje. Toen hij met het autootje vlakbij Noortje kwam stond Caroline op om het van dichtbij in de gaten te houden. Uitdagend keek Olivier haar aan, zijn hoofd wat afgewend, maar zijn blik desondanks priemend vanuit zijn ooghoeken. Caroline ging weer op de bank zitten. Bij het volgende rondje van Olivier stond ze weer op en ging bij Noortje staan. ‘Ik doe toch niks,’ zei Olivier.

Caroline haalde haar schouders op en ging weer zitten. Intern kon ze wel huilen van de onmacht, omdat Olivier zo ongrijpbaar was. Ze kende hem als een heel ander mannetje, één die soms heel hard kon zeuren om aandacht, maar daarna wel begreep wat ze tegen hem zei. Niet een mannetje zoals nu, dat zei dat hij het niet meer zou doen maar aan alle kanten uitstraalde dat hij het wel weer ging doen. En ja hoor, de eerste keer dat hij langs Noortje reed en Caroline er even niet voor was opgestaan, gaf hij haar een harde duw waardoor ze met stoeltje en al omviel. Ze begon luid te huilen.

‘Olivier!’ brulde Caroline. ‘Waarom doe je dat! Wat ben je een vreselijk kind, waarom kan ik niet meer gewoon vertrouwen dat je iets niet zult doen als je hebt beloofd dat je het niet zult doen!’

Caroline stond op en pakte Noortje om haar te troosten. Terwijl Caroline Noortje op schoot zette barstte ze zelf ook in tranen uit. Wat was dit voor een wereld waarin mensen dingen zeiden en dan gewoon maar iets heel anders deden? Waarin Olivier zei dat hij zijn zusje niet zou slaan en het toch deed, en waarin Jacob had gezegd dat hij bedekkende kleding prima vond, maar nu ineens onbedekt naar buiten ging? Olivier kwam bij haar staan en keek verbaasd naar Caroline. Alsof hij niet begreep wat hij had gedaan waardoor ze nu razend op hem was. Zijn blik was nu weer recht en open, met zijn ogen zacht en rond in plaats van de priemende blik van eerder. Caroline hilde nog een beetje harder, omdat ze hem een vreselijk kind had genoemd. Noortje zat ook nog hartgrondig te huilen.

‘Ik zal het niet meer doen, mama,’ zei Olivier liefjes. ‘Moest je huilen door wat ik deed?’ Hij begon nu ook te huilen.

Ja, dacht Caroline, natuurlijk moest ze huilen door wat hij deed. Maar ze zei niks. Ze had medelijden met hem, hij zag er ineens zo klein en onschuldig uit. Het zal voor hem niet niks zijn, een huilende moeder op de bank. Ze trok hem stilzwijgend op schoot, naast zijn zusje. Zo zaten ze even allemaal te huilen terwijl ze naar buiten keken, waar Jacob nog steeds druk bezig was. Hij was nu klaar met spitten en sleepte een zak compost uit de schuur richting het nieuwe stuk moestuin. Hij kieperde de hele zak om in het nieuw gespitte stuk, en schudde nog even met de lege zak om de restjes er uit te krijgen. Toen keek hij naar binnen. Hij moest een beetje zijn best doen om wat te kunnen onderscheiden, en tenslotte zag Caroline dat het tot hem was doorgedrongen dat ze allemaal aan het huilen waren. Hij liep naar het raam en gebaarde dat hij hen wel wilde knuffelen. Maar de achtergevel van hun woning bestond uit alleen maar raam, zonder tuindeur, dus het bleef bij een gebaar, een intentie. Jacob leek even aanstalten te maken om om te lopen naar de voordeur, maar bedacht zich toen weer. Toen wees hij naar Olivier en gebaarde naar buiten, dat Olivier wel mee naar buiten kon. Olivier zag het ook en knikte fanatiek.

‘Ja, ik wil naar buiten, papa!’ riep hij keihard, vlak naast Carolines oor.

‘Maar dan moet je wel een astronautenpak aan, jongen,’ zei Caroline.

‘Neeeee!’ Hij krijste het uit, als een kind met een woede-aanval. Het was een schrille, hoge toon. Noortje moest er nog harder van huilen, het was natuurlijk ook vlak bij haar oor.

‘Jawel,’ zei Caroline kalm.

Ze hoorde dat Jacob inmiddels bij de voordeur was en in de gang stond. Hij riep Olivier.

‘Ik vind jou stom!’ riep Olivier naar Caroline, en hij gooide onderweg naar de voordeur nog een blokje haar kant op.

‘Hé!’ zei Caroline.

Maar ze had niet meer woorden dan dat. Alles was op. Ze voelde zich leeg en moe. Ze bleef een hele tijd met Noortje op schoot zitten. Die hing lekker zwaar en warm tegen haar aan. Na een tijdje zagen ze Olivier en Jacob buiten bezig in de tuin. Olivier had braaf zijn sokken over de broek en handschoenen aan. Caroline trok zich emotioneel terug in haar veilige bunkertje waarin een astronautenpak voldoende bescherming tegen teken bood. Olivier hurkte samen met Jacob om iets te bekijken in het stuk met pas omgespitte grond. Toen stonden ze op en ging Jacob iets pakken uit de schuur. Olivier klom intussen op de berg van grasplaggen die Jacob tijdens zijn werkzaamheden had opgeworpen. Vrolijk en net iets te ongecontroleerd rende Olivier er weer vanaf.

Jacob kwam uit de schuur terug met een hark en begon daarmee de aarde te egaliseren. Energiek pakte Olivier de hark ongevraagd uit Jacobs handen en begon er fanatiek mee heen en weer te bewegen. Jacob leunde gemoedelijk met een elleboog op de spitvork die elders in de grond geprikt stond. Olivier verdween ondertussen af en aan uit het zicht door zijn drukke heen en weer bewegen. Maar al gauw stond Jacob weer met de hark in handen en was Olivier in het geheel niet meer te zien. Toen Caroline even later weer op de vloer bezig was met torentjes bouwen en omgooien zag ze Olivier van de berg met grasplaggen af buitelen, nu zonder handschoenen aan. Jacob zag het niet, of deed alsof hij het niet zag. Hij maakte nu

voren met de hark in de moestuin en keek daar vreselijk geconcentreerd naar. En Olivier rende door de tuin, op de berg van pluggen en er weer vanaf, met nog maar een half astronautenpak aan. Caroline had niet de energie om zich er over op te winden. Het bunkertje van bescherming ging voor haar ogen aan diggelen maar de wereld bleef toch overeind.

Toen de kinderen 's avonds in bed lagen vroeg Jacob hoe het voor Caroline was geweest, deze dag. Ze zaten op de bank, een klein stukje uit elkaar, want tussen hen in lag een ongeregelde verzameling kommetjes en bekertjes vol speelgoedeten. Olivier had weer eens een picknick nagespeeld.

‘Tja, nogal klote,’ zei Caroline.

‘Ohja,’ zei Jacob, ‘je had het natuurlijk heel zwaar gehad met de kinderen eerst, toen ik net naar buiten was.’

Caroline knikte. Ze begon het speelgoedeten in de kommetjes bij elkaar te verzamelen in de grootste kom, zodat ze de rest in elkaar kon stapelen – en zodat ze Jacob niet aan hoefde te kijken.

‘Tjonge, dat was niet niks hè, hoe Olivier zich had misdragen.’

Weer knikte Caroline.

‘Maar ik bedoelde eigenlijk hoe het voor je was dat Olivier en ik buiten waren geweest. Want je had eerder een keer gezegd dat je nog zo bang was voor teken, en dat je er van baalde dat ik maar gewoon aan dat gevoel voorbij ging. Dus ik wilde even weten hoe het was geweest voor jou. Met de angst enzo.’

‘Oh, zo.’ Even stopte ze met opruimen en dacht ze terug aan die ochtend, aan hoe ze zich had gevoeld. Tja, belabberd, ze had zich heel naar gevoeld natuurlijk. Maar er was zoveel geweest om zich naar over te voelen dat ze geen idee meer had of ze ook bang was geweest voor de teken. ‘Ik heb er eigenlijk niet zo over nagedacht,’ zei ze, terwijl ze verder ging met opruimen. Ze had nu een aardige stapel bakjes en stond op om ze in het speelgoedkeukentje te zetten. Toen ze weer op de bank ging zitten, was dat een stukje dichters naast Jacob. ‘Ik baalde vooral van Olivier vanochtend,’ zei ze.

‘Ja, natuurlijk,’ zei Jacob. Hij sloeg een arm om haar heen en trok haar wat naar zich toe. Caroline trok een dekontje dat al over zijn schoot lag nu ook over de hare.

‘Tja, en ik baalde ook wel dat ik heel lang had gehamerd op een astronautenpak en dat Olivier uiteindelijk zonder handschoenen buiten in het gras aan het spelen was.’

‘Ja, dat snap ik,’ zei Jacob. ‘Ja, dat was niet okée, dat hij zijn handschoenen uit had gedaan. Maar we hadden wel sokken over onze broek. En ik had eigenlijk best plezier in buiten met de moestuin bezig zijn, met mijn halve astronautenpak aan. Ik voelde me niet eens heel erg belemmerd. Ik had nog steeds wel plezier in het buiten zijn. En Olivier ook! Hij was lekker bezig, had je dat gezien?’

‘Ja,’ zei Caroline. ‘Jullie waren inderdaad lekker bezig.’

‘En alle teken die in onze broekspijpen hadden willen kruipen hadden we maar mooi te pakken, zo met dat halve astronautenpak.’

‘Dat is zeker waar!’ Caroline ging een beetje rechtop zitten. ‘Voelde jij je echt zo belemmerd, met die astronautenpakken aan?’ Ze wilde hem graag recht aankijken maar dat kon niet tegelijk met dicht bij hem zijn. Ze koos voor de nabijheid en liet zich weer tegen hem aan zakken.

‘Ja, ik heb echt het gevoel alsof ik plat gedrukt word, als mijn kleding te strak zit.’ Jacob lachte. ‘Je weet toch dat ik zelfs al niet lekker mijn eten kan opeten als er een pot pindakaas te dicht bij mijn elleboog in de buurt staat? Niet dat ik er dan steeds tegenaan kom ofzo, maar zelfs als die pot in de búurt van mijn elleboog staat. Ik moet een beetje ruimte hebben, dat weet je toch.’ Hij haalde een hand door zijn blonde krullen, waardoor zijn slobberige mouw naar beneden richting zijn elleboog schoof. Hij schudde even met zijn gestrekte arm om de mouw weer naar beneden te laten bewegen.

‘Nou,’ zei Caroline, ‘dan ben ik extra blij dat je voor mij in elk geval nog je sokken over je broek hebt gedaan.’ Ze draaide zich wat naar hem toe om hem toch aan te kunnen kijken. ‘Misschien moet ik ook maar eens wat meer lezen over dat onder water ademen na een tekenbeet.’

Jacob knikte en gaf haar een kus op haar haar. ‘Ik zal je wat linkjes geven van waar ik materiaal had gevonden,’ zei hij.

Parallele werelden

Twee weken later was het gezin op weg naar de Wildernis, vastberaden om onbezorgd te gaan spelen in de natuur.

Maar daar ging eerst nog heel wat aan vooraf.

Op een woensdagmiddag zat Caroline met Mark en Mirjam en de kinderen in een kleiner parkje midden in het dorp, vlakbij de fontein. Het was een poging om een buitenactiviteit te doen die binnen de grenzen viel van wat nu mogelijk was. Op dit moment was dat: met de sokken over de broek heen maar zonder handschoenen aan een picknicktafel zitten. Ze zaten op een veldje waar een cirkel van gras kort gemaaid was, precies rondom een picknicktafel. Vlakbij de poten van de picknicktafel waren nog wat hoge sprieten die de kantjesmaaier niet had kunnen bereiken. Even verderop liep het slingerende wandelpad dat in het kleine oppervlak van dit parkje toch een heel aardige wandelroute vormde. Mark had voor de kinderen een rood wit geruit picknickkleedje op tafel gelegd en Olivier, Celine en Kasper waren nu bezig om een grote verzameling poppen op dat picknickkleedje neer te zetten. De poppen kregen bordjes, bekertjes en bestek en zouden straks vast iets heel lekkers te eten krijgen. Noortje zat naast Caroline met een pop op schoot.

Caroline had aan Mark en Mirjam verteld over wat Jacob haar te lezen had gegeven over dat onder water ademen. ‘En als je dus leest over zo’n hoax dan lijkt het op dat moment best geloofwaardig,’ besloot ze het verhaal, terwijl ze uit automatisme haar hand naar haar oor bracht om haar haar er achter te doen.

‘Ja?’ zei Mirjam. Ze klonk een beetje ongeïnteresseerd. Haar gezicht dat met de ronde vorm zo zonnig kon lijken wanneer ze vrolijk was, zag er nu vooral leeg en vlak uit.

‘Ja,’ zei Caroline, ‘als je even vergeet dat de rest van de wereld er volledig niet in gelooft, dan klinkt het best okée. Een beetje als een parallel universum, waar een soort interne consistentie is. Toen ik het las begon ik er bijna zelf in te geloven.’

‘Het lijkt me ook logisch,’ zei Mark, ‘dat als Jacob daar in gelooft, dat het ook wel min of meer zinnig is. Jacob is toch een slimme jongen.’ Hij wierp Caroline een bemoedigende glimlach toe.

‘Ja, en als ik het zo lees is er ook weinig waar ik het mee oneens kan zijn. Ik bedoel, er zou iemand in het water zijn gevallen na een tekenbeet, en die kon dan in het water toch ademen. Tja, ik weet niet of dat gebeurd is of niet. Ik was er niet bij.’ zei Caroline. Ze bracht weer een zwarte lok haar terug achter haar oor.

‘Maar waarom horen we er dan niks over op het gewone nieuws?’ vroeg Mirjam. Ondertussen was ze bezig om een onzichtbaar taartje op te eten dat Celine haar had gegeven. Ook dat deed ze met vrij weinig interesse.

‘Mama, wil je ook een taartje?’ vroeg Olivier.

‘Lekker, jongen! Maar ik dacht dat de taartjes voor de poppen waren?’

‘Ja, maar de poppen hebben hun buikjes al helemaal vol.’

‘Oh, nou, dan wil ik wel! Heerlijk. Hé, Noortje, blijf je even zitten lieverd?’ Noortje was alweer bezig om op de picknicktafel te klimmen. Ze ging nu naast de poppen bovenop de tafel zitten, met haar benen gestrekt en haar ruggetje keurig rechtop. Ach, dacht Caroline. Laat ook maar. Als de poppen op tafel mogen zitten dan mag Noortje het ook wel.

‘Maar hoe zit dat nou dan,’ vroeg Mirjam. ‘Waarom horen we op het gewone nieuws nooit iets over die hoax?’

‘Ohja, nou, volgens die informatie die Jacob me had gegeven is dat dus omdat de maatschappij het niet wil weten. Mensen willen het verhaal niet horen over tekenbeten die zorgen dat we onder water kunnen ademen.’

‘Hoezo nou weer niet dan?’ Mirjam keek met een boze blik Carolines kant op, maar toen Caroline zich omdraaide om die blik te volgen zag ze dat Celine achter haar naar het hogere gras verderop liep.

‘Eh, nou, dat virus zou een soort signaal zijn van de natuur dat we ons leven moeten aanpassen.’ Aarzelend keek ze nog een keer Mirjams blik na, waarbij ze zich half moest omdraaien. ‘Dat die teken ons dus eigenlijk helpen om ons aan te passen,’ ging ze toen maar verder. ‘Want als we allemaal onder water zouden gaan leven dan zouden we veel duurzamer kunnen leven dan nu. Dan zouden we de planeet minder belasten.’

Mirjams blik was nog steeds niet op Caroline gericht. Mark keek haar juist heel belangstellend aan. Toen Mirjam eindelijk de stilte opmerkte die voor haar bedoeld was, en weer Caroline aankeek, zei die: ‘Nou ja, ik kan het ook niet zo goed zeggen misschien.’

‘Mama, weet jij nog iets lekkers voor in mijn taartje?’ vroeg Olivier.

‘Ehh, blauwe bessen?’

‘Ja, dat ga ik doen!’ Olivier sprong energiek op en liep om de tafel heen. Hij deed net alsof hij daar iets oppakte en in een bakje deed. Hij zette het bakje op een bank van de picknicktafel en begon geconcentreerd met een lepel in het bakje te roeren.

‘Nou, ik snap op zich wel waarom het Jacob aanspreekt,’ zei Mark. ‘Met zijn liefde voor de natuur en zijn duurzame levensstijl. Het klinkt ook mooi, dat die teken ons zouden helpen om een aanpassing te doen die uiteindelijk heel goed voor de planeet zou zijn. Dat klinkt toch ook veel fijner dan dat er killertekenen zijn die ons dood maken.’ Hij pakte een pop die op de tafel had gezeten maar nu omgevallen was, en probeerde die weer rechtop te zetten. De pop viel weer om, en Mark pakte een drinkfles om de pop tegenaan te kunnen laten leunen.

Caroline knikte.

‘Nou,’ zei Mirjam, ‘maar ik snap ook wel waarom dit soort onzin niet op het gewone nieuws is. Wat een vage shit zeg. Dat kun je toch niet serieus verkondigen?’

Caroline kromp een beetje ineen toen ze het zo zei. Wat gek, waarom vond ze dit zo erg? Ze geloofde er zelf toch niet in? Ze had alleen maar gereproduceerd wat ze online had gelezen. Voelde ze zich dan

gekrenkt omdat Mirjam impliciet Jacob een beetje aanviel, omdat hij dit geloofde? Of geloofde ze het zelf ook een beetje? Ze keek naar Olivier, die weer hapjes voerde aan de poppen. Noortje probeerde hem na te doen. Ze zat nog steeds boven op de tafel en pakte een theekopje op om het aan een pop te geven. Ze maakte luide drinkgeluidjes terwijl ze het theekopje bij de mond van pop hield. Een ouder echtpaar dat langsliep keek vertederd naar dat kleine meisje temidden van de poppen.

‘Wat doe je, Celine?’ Mirjam keek nog steeds met een boze blik naar Celine, die langs de rand van het hoge gras liep, en nu vlak daarnaast hurkte om iets te inspecteren.

‘Ik moet wat besjes hebben voor in mijn taartje,’ zei Celine.

‘Besjes?’

‘Ja, eigenlijk steentjes, maar we doen alsof het besjes zijn.’

‘Maar je moet geen dingen uit het gras gaan pakken zonder handschoenen aan, hè.’ Mirjam stond al op om er naartoe te gaan. Ook Olivier dreutelde daar nu in de buurt rond en tuurde naar de grond.

‘Kom jongens, het is tijd om naar huis te gaan,’ zei Mirjam resoluut. Ze pakte Celine bij haar arm en trok haar mee naar de picknicktafel. Celine liep mee, maar met een lijjig lange arm waar aan ze meegetrokken werd, alsof ze probeerde het moment nog net iets langer te rekken. Mirjam pakte gauw hun spullen bij elkaar en nam alles mee naar de fiets. Volgzzaam gingen ook Mark en Kasper en Olivier, Noortje en Caroline met hun knuffels weer naar huis. Caroline overdacht even wat Mark had gezegd. Dat het wel logisch was dat Jacob in die hoax geloofde. Want hoe fijn was het wel niet om te kunnen denken dat het gewoon weer veilig was om in het gras te spelen, en dat die teken slechts een manier zijn van moeder natuur om de mensen te helpen aan te passen aan een duurzamere wereld. Dat was een stuk leuker om in te geloven dan panisch voorzichtig moeten doen.

Die avond vroeg Jacob aan het avondeten hoe het was geweest in het park.

‘Leuk!’ riep Olivier. Hij zei het zo enthousiast dat hij een klein beetje op zijn stoel stuitte terwijl hij het woord uitsprak. Maar daarna bleef hij stil. Vragend keek Jacob naar Caroline.

‘Wil jij ’t vertellen, Oliviertje?’ zei die. Gek hoe je soms geen stilte kunt krijgen in een huis met kleine kinderen, maar dat als je dan daadwerkelijk wat vraagt omdat je echt iets wilt weten, dan blijft het ineens heel stil. Olivier zat zowaar zijn eten met enig tempo op te eten.

‘We hebben taartjes gebakken voor de poppen! En de steentjes waren blauwe bessen. Maar toen gingen we weer naar huis want we mochten geen steentjes zoeken van de mama van Celine.’

‘Aha. Dus jullie wilden zeker taartjes met blauwe bessen erin maken?’

‘Ja!’ riep Olivier. ‘Maar dat mocht niet.’

Nou, mooi is dat, dacht Caroline. Hebben we een heel gezellige middag met de poppen en de taartjes in het park gehad, en dan is de kern van deze samenvatting vooral dat er een dingetje niet mocht. Caroline overwoog of ze haar best zou doen om de samenvatting van Olivier wat aan te vullen zodat Jacob een beter idee zou krijgen. Maar ach, dacht ze. Voor Olivier was dit waarschijnlijk wel een cruciaal punt geweest, dat hij geen blauwe besjes in zijn taartje had mogen doen.

‘En hoe was het voor jou?’ vroeg Jacob aan Caroline.

‘Ja, wel leuk,’ antwoordde die. ‘Dat met die steentjes zoeken was alleen maar heel even op het eind hoor, en het was niet zo’n groot conflict. Toen zijn we gewoon naar huis gegaan.’

Jacob knikte begripvol.

‘Ja,’ ging ze verder, ‘ik vond het wel relaxed zo in het park aan een tafel. De kinderen waren lekker bezig, en ik had kans om even met Mirjam en Mark te praten.’ Ze nam nog een hap en kauwde er even rustig op zodat ze wat tijd had om na te denken over wat ze hierover wilde zeggen, maar ze besloot het hier maar even bij te laten. Pas later, tijdens de afwas – toen ze beter in staat was om Jacobs blik te mijden dan wanneer ze tegenover elkaar aan tafel hadden gezeten – besloot Caroline er iets meer over te vertellen.

‘Ik heb aan Mark en Mirjam verteld wat ik had gelezen. Dat materiaal dat jij me had gegeven, over die hoax, weet je wel. Ik bedoel, over het onder water ademen.’ Ze was ondertussen bezig de vuile borden te verzamelen en klaar te zetten op het aanrecht, zodat ze ze straks snel in de vaatwasser kon plaatsen. Jacob en de kinderen hingen een beetje om haar heen en waren nergens echt mee bezig. Jacob hield zogenaamd toezicht op de kinderen, voornamelijk om te voorkomen dat Noortje straks in de vaatwasser zou klauteren.

‘Ohja,’ zei Jacob, ‘En wat zeiden ze ervan? Als je het een hoax blijft noemen dan gaan ze natuurlijk nooit zelf ook eens even daarover lezen, hè.’

‘Nee, dat is waar. Nou, dat gaan ze denk ik sowieso niet doen hoor. Ze vonden het maar moeilijk om serieus over te praten.’ Caroline zette het laatste bord op het aanrecht en keek om zich heen op zoek naar meer vuile vaat. ‘Mark was nog wel diplomatiek. Want ja, je kent Mark. Hij wilde nog wel wat begrip tonen voor jou, dat jij er in geloofde.’ Nu ze het zo zei klonk het eigenlijk nogal lullig. Ze deed de vaatwasser open en keek daarna een beetje schaapachtig naar Jacob. Ze hoopte maar dat hij zich niet beledigd voelde. Maar Jacob was bezig met Noortje, want zodra Caroline de vaatwasser open had gedaan was Noortje er op af gekomen. Jacob pakte haar op en nam haar mee naar de bank, waardoor Carolines blik onbeantwoord bleef. Terwijl ze de borden in de vaatwasser plaatste, bedacht ze dat ze het misschien inderdaad niet een hoax zou moeten noemen. En dat ze ook niet tegen Jacob zou moeten zeggen dat Mark begrip voor hem toonde. Het was gewoon een ander denkbeeld, een parallel universum. Tenminste, zo wilde ze dat het liefst zien. Dat Jacob in een parallel universum bewoog maar gelukkig niet in één waar hij helemaal geen verstandige gedachten meer had. Misschien was het zelfs wel een universum waar zij ook wel naartoe zou willen verhuizen.

Even later was de vaatwasser dicht en kwam Jacob weer in de keuken staan. ‘En wat zei Mirjam?’ vroeg Jacob.

‘Mirjam was een beetje defensief. Ze schoof eigenlijk het hele idee meteen van tafel, ze leek er niks over te willen horen.’

‘Tja, de mensen willen het gewoon niet weten, lijkt het wel. Dat lees ik ook overal. Terwijl het toch eigenlijk een heel mooi verhaal is.’

‘Papa,’ zei Olivier, ‘Noortje was ook nog bovenop de picknicktafel gaan zitten. En dat mocht gewoon!’

‘Oh ja?’ zei Jacob.

‘Ja, de poppen mochten het ook,’ lichte Caroline toe. ‘Dus ik dacht: dan mag Noortje het ook voor deze keer. Maar niet hier thuis hoor!’ Allemaal keken ze even naar Noortje. Maar die was zich van geen kwaad bewust, en zat rustig op de grond te spelen met een pak kaarten dat ze in een doosje stopte. Ze priegelde net een kaart los die ze er scheef in had gestoken, waardoor die vast was komen te zitten.

‘Maar wat jammer dat Mirjam zo defensief was,’ zei Jacob. ‘Ze zal vast bang zijn geweest voor het idee. Voor de andersheid ervan.’ Hij keek naar zijn trui en veegde er een paar kruimeltjes af.

‘Mirjam bang? Dat klinkt niet als iets voor Mirjam. Die is immers altijd zo positief en optimistisch.’

‘Ja,’ zei Jacob, ‘maar Mirjam is altijd zo positief en optimistisch omdat het fijn en makkelijk is om dat te zijn. En nu is het fijn en makkelijk om in de mainstream berichten te geloven. Dat past juist wel bij haar. En weet je nog, in het begin met de teken, toen was ze helemaal niet bang voor teken, maar toen Celine zelf een teek had wist ze van de zenuwen niet meer wat ze moest doen. Dus ze is vooral positief en optimistisch als dat zo uitkomt.’

‘Ja, dat is ook zo. Maar mainstream, zoals jij dat noemt, dat is ook wel mainstream om een reden hè. Mirjam kiest voor de makkelijke weg omdat die waarschijnlijk ook gewoon waar is.’ Carolin liet ondertussen een afwasteil vollopen voor de laatste dingen die nog met de hand moesten. ‘En wat jij doet lijkt me trouwens ook best fijn en makkelijk,’ zei ze tegen de kraan. Carolines stem klonk nu een beetje bozig, een beetje beschuldigend. Ze was er zelf door verrast, maar voelde zich bij nader inzien wel boos. Want ze baalde er van dat Jacob haar wereldbeeld uit elkaar scheurde, dat hij iets geloofde dat in een ander universum was dan dat van haar vrienden. En dat zij nu tussen die universa in zweefde, dat ze geen basis had waar ze gewoon van opaan kon.

‘Hoe bedoel je?’ Jacob zei het heel kalm en vriendelijk. Ondertussen pakte hij een theedoek om te helpen met afdrogen.

‘Nou, het is fijn om iets te geloven wat leuk klinkt, een mooi verhaal over teken die ons helpen om duurzamer te leven, zonder je af te vragen of dat wel waar is.’ Nog steeds klonk Caroline bozig.

‘Oh, zijn dit de woorden van Mark en Mirjam die je nu herhaalt? Ik denk er heus wel over na hoor. Het is juist dapper om iets te geloven dat niet mainstream is. Als iedereen de mainstream maar zou volgen zouden we allemaal maar een makke kudde schapen zijn die allemaal dezelfde kant op liepen. Jij zou ook eens de ballen moeten hebben om zelf ergens voor te staan, in plaats van maar weer herhalen wat Mark en Mirjam tegen je hebben gezegd.’ Met een klap legde hij een pollepel neer die Caroline nog moest afwassen.

‘Nou, dat doe ik helemaal niet. Dit is niet iets wat Mark en Mirjam hebben gezegd, dit is gewoon iets wat ik zelf zeg.’ Fanatiek poetste ze met de afwaskwast op een kommetje van bamboe dat van de kinderen was. ‘En weet je, je zou je eens moeten realiseren dat ik al heel wat ballen heb doordat ik jouw standpunt met Mark en Mirjam bespreek. Ik had ook niks kunnen zeggen en gewoon braaf bij de mainstream kunnen blijven. Maar in plaats daarvan ben ik van de mainstream afgestapt en sta ik nu in de leegte, in het niks. Want ik lees over twee uitersten die zo volledig niet met elkaar verenigbaar zijn, dat ik geen idee meer heb waar ik nog in moet geloven. Het lijkt wel alsof we alleen nog maar een keuze kunnen maken op basis van willekeur.’

‘Ja, dat herken ik wel,’ zei Jacob. Hij klonk alweer wat zachter en vriendelijker dan net. ‘Die twee onverenigbare werelden, zo zie ik dat ook wel. En dan verbaast het me hoezeer de mainstream er naast kan zitten. Maar die keuze is dus niet willekeurig. Het gaat er om wat voor mens je wilt zijn. Het gaat er om in wat voor wereld je wilt leven.’

Noortje en Olivier waren verbazingwekkend stil tijdens dit gesprek. Ze waren ieder hun ding aan het doen; Noortje speelde met de kaartjes en Olivier lag ergens op zijn buik op de grond een puzzel te maken. Caroline bleef even stil, ze had geen idee wat ze nog moest zeggen. Want het voelde nogal willekeurig, als je gewoon maar moest kiezen wat je wilde dat waar was. Ze had het gevoel dat ze helemaal in haar eentje was met deze keuze. Ze staaarde naar het afwaswater waar haar handen mechanisch bleven bewegen, met de afwaskwast over het kommetje, heen en weer. Er was geen fundament, geen informatie die objectief was om op te bouwen. In plaats daarvan had Jacob haar dingen laten zien waar ze misschien iets mee moest, ze wist het niet. Alsof hij haar had uitgenodigd om uit haar veilige bootje te stappen, waardoor ze nu in haar eentje in de grote weidsheid van de zee dobberde terwijl Jacob nergens te bekennen was.

Tenslotte zei ze: ‘feitelijk moet ik dus nu kiezen of ik een mens ben zoals jij, of zoals Mark en Mirjam. Ik moet kiezen tussen jou en de rest en eigenlijk weet ik nu helemaal niks meer, want ik voel me aan geen van beide kanten thuis. Het was makkelijker toen we allemaal samen bang waren voor die teken en gewoon binnen moesten blijven. Dan konden we tenminste samen balen.’ Ze haalde het kommetje uit het sop en overhandigde het aan Jacob.

‘Ja,’ zei Jacob. ‘Dat was makkelijk voor jou, dan hoefde je niet te kiezen. Dan hoefde je niet ergens voor te staan.’ Hij pakte het kommetje aan. ‘Maar nu kun je een keuze maken voor jezelf, voor de planeet, voor een duurzamer leven. En voor ons, voor mij en de kinderen. Om gewoon weer vrolijk naar buiten te kunnen gaan en lekker in de natuur te kunnen zijn.’

Caroline knikte. Ja, hij had gelijk, dat was inderdaad de keuze. Maar ze kon toch niet zomaar die keuze maken alleen maar omdat het zo aantrekkelijk klonk? Ze kon toch niet zomaar loslaten waar ze wekenlang zichzelf mee hadden ingebouwd? Alle beveiligingen van tekenchecks en niet naar buiten gaan en dikke astronautenpakken, ze kon toch niet zomaar kiezen om dat allemaal maar van zich te laten afglijden en om te schakelen naar een wereld waarin dat niet meer hoefde?

Toen de kinderen in bed lagen, ging Caroline een eind fietsen om haar boze gevoel kwijt te raken. Het was nog licht buiten en best fris vanwege een felle, koude wind. Maar er was ook nog zon, een grote, oranje bol die al laag stond maar daardoor des te aanwezig was voor een fietser die er recht op af fietste. Caroline koos voor een route langs het kanaal, zodat ze eerst een stuk met wind tegen zou fietsen en later de wind in de rug zou hebben op weg naar huis. Terwijl Caroline tegen de wind in ploeterde voelde ze haar frustratie aanzwellen. Uitdagend keek ze recht in de laagstaande zon. Ze liet de frustratie woekeren en probeerde al haar gefrustreerde energie in haar benen te stoppen, die rondjes draaiden tegen de wind in. Dit gevoel van frustratie was anders dan voorheen. Wat eerder ging over een probleem dat te groot voor haar was, begon nu te voelen als ergernis dat ze hier nog steeds niet overheen kon stappen. Ze was al zo lang bezig om zorgvuldig met de dreigingen om te gaan en steeds bleef de toestand maar veranderen.

Eerst deden ze tekenchecks en waren de risico's daarmee te overzien. Maar hoe groot de risico's toen precies waren wisten ze eigenlijk destijds ook niet. Daarna bleven ze binnen omdat elk risico absoluut gemeden moest worden. En nu gingen ze toch wel weer naar buiten, met beschermende kleding aan. En als ze Jacob mocht geloven was zelfs dat niet eens nodig. Maar nog steeds wist ze niet hoe groot de kans op een tekenbeet nou was, en hoe groot de kans op ernstige gevolgen was. Ze wist alleen maar dat iedereen ook maar wat deed, en dat mensen meer risico's aandurfdan naarmate ze meer zat waren van het binnen zitten. En Caroline, die bleef maar zoeken naar houvast, naar getallen, en naar zekerheid. Maar dat was er niet.

Terwijl ze boos tegen de wind in ploeterde, slingerde ze samen met het fietspad langs het kanaal. Aan de overkant van het kanaal lag een rijtje scheepswerven. Er lag een groot cruiseschip dat in aanbouw was. Het was een gigantisch ding, met hoog opgestapeld een heleboel rijen van raampjes. Maar er was ook een heel groot deel van het schip dat onder water zou komen te liggen. Het schip had een gigantische schroef, alsof de bouwers het simpele concept van een ventilator met drie wieken hadden opgeschaald naar een zeewaardig formaat. De schroef was gemaakt van een soort bruin metaal dat nu al verroest leek. En onder die keurige bovenkant met rijtjes raampjes was simpelweg een even gigantische onderkant van hetzelfde ondoordringbare bruine materiaal als de schroef. Die onderkant liep steeds smaller toe om te eindigen in de kiel, die het geheel overeind moest houden. Caroline stelde zich voor dat haar brein ook zo werkte. Dat er allerlei verstandige gedachten in rijtjes op elkaar gestapeld waren, maar dat daaronder een enorm, misschien wel een beetje roestig bouwwerk lag om de boel te ondersteunen. Ze nam zich voor om haar gedachten onder de oppervlakte ook eens de ruimte te geven. Ze liet de frustratie over de teken even voor wat het was en richtte haar aandacht op iets simpeler. Ze keek naar het water van het kanaal, waar kleine golfjes door de wind het oppervlak in een drukke beweging hielden. Eenden dobberden op het water maar hadden hun kop veilig weggestoken in hun veren om zichzelf te behoeden voor het onstuimige weer. Toen bewoog het fietspad een beetje van het kanaal weg, om om een bosje bomen heen te slingeren. Daardoor kwam Caroline even in de luwte terecht, en ging het fietsen een stuk makkelijker. Nu was er rust om het geritsel van de bomen in de wind te horen, en de geluiden van de fietsbanden op de weg. Caroline ademde diep in en rook de geur van vochtige grond, want het had kort daarvoor geregend. Maar zoals dat kan gaan in Nederland was het een korte bui geweest, en was er nu geen wolk meer te bekennen. De zon stond nog steeds recht voor haar, laag aan de hemel, en toen het fietspad weer terugslingerde naar het kanaal kreeg ze de wind weer vol van voren. Gestaag trapte ze door.

Toen ze na verloop van tijd moe gefietst was stopte ze bovenop een bruggetje dat over een zijtak van het kanaal ging. Toen ze omdraaide en weer begon te fietsen maakte ze meteen flink vaart, vanwege de helling van het bruggetje naar beneden, en vanwege de vliegende wind in de rug. Zo zeilde ze naar huis, en de afstand die ze met zoveel geploeter had afgelegd had ze in korte tijd alweer overbrugd. Toen ze aan het einde van het kanaal de afslag naar huis nam, voelde ze dat haar brein er uit was. Ze was zat van voortdurend voorzichtig doen, indekken en beschermen, terwijl het in de realiteit al wel was gebleken dat Jacob en Olivier gewoon zonder problemen buiten hadden kunnen zijn. Ze was ook ontzettend zat van onderhandelen en afstemmen met Jacob. En als niemand haar dan kon vertellen wat de kans op een

tekenbeet nou precies was en wat de gevolgen waren, dan wilde ze verdorie ook wel weer eens met haar gezin naar buiten, dacht ze.

Buiten

En zo kwam het dat ze dus op pad gingen naar de Wildernis, met halve astronautenpakken en de afspraak dat er onbezorgd gespeeld mocht worden. Het duurde eindeloos voordat ze daadwerkelijk klaar waren om te gaan. Iedereen moest jassen en laarzen aan, toen moest Olivier alles weer uit omdat hij toch nog even moest plassen. Jacob was vast naar buiten gegaan met Noortje, en tegen de tijd dat Caroline met Olivier buiten stond had Noortje natuurlijk weer iets heel interessants in de tuin gevonden. Ze stond bij de zandbak en verzamelde alle schepjes en harkjes en vormpjes voor zandtaartjes in een emmertje. Toen ze haar in de fiets wilden tillen begon Noortje luid te protesteren en weigerde ze om het emmertje los te laten. Tenslotte haalde Jacob maar alle inhoud uit het emmertje en ging het lege emmertje mee op de fiets.

In al die tijd die het kostte om van huis weg te komen had Caroline veel te veel kans om te heroverwegen wat ze gingen doen. Waarom deden ze dit? Waarom gingen ze weer de natuur in, alsof dat gewoon zomaar kon? Ze hadden besloten dat ze het gewoon gingen doen, met halve astronautenpakken: sokken over de broek maar verder geen ingewikkelde bescherming. En ze hadden ook besloten dat er onbezorgd gespeeld mocht worden, dus geen voorzichtig gedoe met niet in het gras vallen of braaf aan tafel blijven zitten. Caroline had de keuze bewust gemaakt, maar moest nu haar best doen om zich te ontdoen van alle beschermende muurtjes en afbakeningen waar ze zich normaal zo graag achter verschool.

Jacob was zich in al die tijd vooral bewust van het lichte kriebeltje dat langzaam steeds wat erger werd op de plek waar zijn rechterbroekspijp dubbelgevouwen zat onder zijn rechtersok.

Ze fietsten naar de verste uithoek van de Wildernis; niet naar het speeltuintje dat nog aan de dorpsrand lag, maar verder dan dat. Voorbij het ruige stuk met de Schotse hooglanders, langs een smal paadje tussen de bomen door en tenslotte kwamen ze bij een fietspad dat helemaal langs de verste rand van de Wildernis liep. Aan de overkant van het fietspad was een stuk onbegaanbaar terrein waarvan niemand eigenlijk precies wist wat er was; achter een hek was een helling begroeid met een heleboel hoge berenklauwen en verder was er weinig van te zien. Caroline had altijd vermoed dat daar onder de grond iets was opgeslagen, een of ander chemisch materiaal waar niemand bij mocht komen. Zo af en toe stond er een bordje 'verboden toegang voor onbevoegden', nauwelijks leesbaar door de hoge berenklauwen die er omheen groeiden. Maar aan de goede kant van het fietspad was een stukje weide met wat lage fruitbomen, waaronder twee bankjes waren geplaatst. Het stuk was bedoeld als speelweide zonder duidelijk doel; er kon gevoetbald worden of gevliegerd, of gehuppeld. Op sommige plekken stond nog wat hoog gras, maar het meeste was kaal gegeten door de lokale kudde schapen. Dat was nog te zien aan de plukken wol die zo her en der aan de lage boomtakken hingen.

Toen Jacob de kinderen uit de fiets tilde, keek Olivier naar Caroline.

‘Mama, mogen we hier gewoon rennen in het gras?’

‘Ja, jongen, dat mag.’

‘En mogen we ook vallen in het gras?’

‘Ja, dat mag.’

‘Echt? Maar echt vallen in het gras dus?’ Hij keek haar aan alsof hij dacht dat ze hem misschien niet helemaal goed gehoord had. Zijn hoofd hield hij nu schuin gekanteld en zijn zwarte haren staken warrig van de wind een beetje omhoog.

‘Ja, Olivier! Dat mag! En nu moet je het niet nog een keer vragen, want straks bedenk ik me nog!’

‘Okée!’ Als een uitgelaten jong hondje begon Olivier door het gras te rennen. Hij strekte zijn armen wijd uit en hield ze af en toe schuin als hij een bocht maakte. Noortje stapte vrolijk achter hem aan met het emmertje nog in haar hand. Ze rende nog niet maar liep lukraak heen en weer door het gras terwijl ze haar korte benen hoog moest optillen. Af en toe keek ze even vrolijk naar Jacob en Caroline. Er waren geen andere mensen te bekennen, en een eind verderop stonden een paar Schotse hooglanders tussen de bomen door te kijken alsof ze ook al in geen tijden meer een mens hadden gezien. Jacob en Caroline gingen samen op een bankje zitten van waar ze de kinderen konden zien. Een hele tijd lang deden die niks anders dan rondjes lopen en rennen door het gras.

Na een tijdje tuurde Noortje naar de grond en bukte ze zich om een steentje op te pakken. Ze liet het vallen in haar emmertje en rammelde daar vervolgens even tevreden mee heen en weer. Dat maakte natuurlijk een leuk geluid. Even later hurkte ze laag bij de grond om iets goed te bekijken, waardoor het emmertje wat scheef kwam te hangen en het eerste steentje er bijna weer uit viel. Toen pakte ze nog een steentje van de grond en deed het in haar emmertje. Toen Caroline Noortje zo met haar blote handjes naar het gras zag grijpen begon ze het toch wel een beetje moeilijk te krijgen. Elke keer als Noortje bukte voelde Caroline haar lijf wat aanspannen. Alsof ze zonder van haar plek te komen toch bezig was om Noortje te beschermen, om haar veilig vast te houden als ze bukte zodat ze niet voorover in het gras zou vallen met haar neusje. Ze keek naar Jacob, die naast haar op het bankje zat.

Jacob bukte zich net voorover om even een vinger in de rand van zijn sok te steken, waar het wat kriebelde vanwege het elastiek van de sok die zijn broekspijp daar in een vouw gevangen hield. Toen hij dat gedaan had stond hij op om een stukje heen en weer te lopen, om zijn aandacht van dat dubbelgevouwen stukje broekspijp af te leiden. Pas toen hij twee keer voor het bankje op en neer had gelopen – zijn blik naar beneden gericht waar herhaaldelijk zijn rechtervoet, de kant waar de enkel hem irriteerde, in zijn beeld verscheen – zag hij dat Caroline hem aankeek.

‘Hoe gaat het?’ vroeg Jacob.

‘Hm,’ zei Caroline. ‘Ik voel me wel wat gespannen met al dat gefriemel in het gras. Terwijl ik toch had besloten om me daar niet druk over te zullen maken. Ik had bedacht dat dit gewoon moest kunnen.’ Noortje bukte weer om een steentje te pakken, en ook Olivier tuurde nu aandachtig naar het gras. Even later pakte hij een stokje op. Daarmee liep hij naar een waterplas aan de rand van het grasveld, in de buurt van het fietspad. Hij begon met het stokje in het water te roeren.

Jacob knikte. ‘Dat snap ik,’ zei hij.

‘En hoe voel jij je?’ vroeg Caroline.

‘Mijn sok zit vervelend over mijn broek heen,’ zei Jacob, terwijl hij nog een keer heen en weer liep voor het bankje. Geërgerd tilde hij zijn rechtervoet extra hoog op, zonder duidelijk idee over hoe dat de boel beter zou maken.

Caroline keek hem medelijdend aan tijdens deze bijzondere oefeningen. Ze zag zijn ongemak maar kon het niet meevoelen. Zij wilde juist het liefste haar sokken nog even wat verder optrekken. Ze wilde wel sokken over haar handen, en over die van Noortje, die nog steeds bezig was om steentjes te zoeken. Maar ze had immers besloten dat ze zich dit keer niet meer zo zou indekken. Toen Jacob weer langs liep, stootte ze hem aan en zei: ‘moet je zien wat een pret ze hebben,’ en ze gebaarde naar Olivier en Noortje. Jacob ging naast Caroline zitten en sloeg een arm om haar heen. Vrolijk rammelde Noortje met haar emmertje vol steentjes. Het klonk alsof er al heel wat steentjes in zaten.

Noortje liep nu ook naar de waterplas toe waar Olivier naast gehurkt zat. Hij was nog steeds bezig om er met een stokje in te roeren en op het water te slaan. Noortje kieperde haar emmertje met steentjes om in de plas en moest hard lachen om de spetters die dat opleverde. Olivier lachte ook. ‘Kijk, mama!’ zei hij. ‘Kijk wat Noortje doet!’

‘Ik zie het!’

Noortje begon nu met haar handen in het water te woelen, op zoek naar de steentjes. Ineens stond Jacob op van het bankje om er naartoe te lopen. Hij nam stevige passen en leek er plezier in te scheppen om zo af en toe door een stukje ruiger gras te lopen, dat de schapen niet weg gegraasd hadden. Hij trok niet meer gek met zijn been en keek ook niet meer naar beneden. Zijn blik was gericht op Olivier en Noortje, en hij had blijkbaar een idee in zijn hoofd want zijn bewegingen waren gericht, ze waren actief.

Caroline bleef zitten op het bankje en keek naar Jacob, Olivier en Noortje die even later gehurkt rondom de waterplas zaten. Jacob vulde Noortjes emmer met water en gaf hem aan haar. Noortje kieperde de emmer weer om en moest ontzettend lachen om het water dat in het rond spetterde. Weer vulde Jacob de emmer en gaf hem aan haar. Olivier was ondertussen druk bezig om de steentjes die Noortje er eerder in gekieperd had met een stokje een voor een naar de rand van de plas te friemelen. Het zag er heel fijn uit, dat kneuterige gedoe rond een waterplas. Terwijl Caroline ze zo bezig zag, dacht ze na over haar angst voor de teken. Natuurlijk kon ze een doemscenario bedenken over een teek die daar langs de rand van de waterplas zat. Een van de kinderen zou een tekenbeet oplopen en ondanks dat ze aan de rand van een plas water zaten zou het toch een dodelijk gevolg hebben. Caroline slikte en had het gevoel dat ze een toeschouwer was die van een afstandje toekeek terwijl haar gezin in de natuur speelde. Ze leken ver van haar af te zijn, haar man en kinderen, en ze had het unheimische gevoel dat er iets rampzaligs stond te gebeuren. Maar toen richtte ze haar blik wijder. Ze keek omhoog en zag hoe in het wolkendek ongemerkt steeds meer plekjes blauw tevoorschijn kwamen. Ze zag de omgeving, en al het groen. Zelfs het groen van die berenklauwen aan de overkant was mooi om naar te kijken, ook al waren het zulke grote, dreigende bladeren waar je niet dichtbij moest komen. Het gras was licht groen en de fruitbomen waren donkerder groen, en achter het bankje, toen Caroline zich nog even omdraaide, zag ze nog wat donkerdere kleuren groen van het bossige stukje waar ze eerder doorheen gefietst hadden. Daartussendoor zag ze nog net de

harige bruine kop van een Schotse hooglander.

Terwijl ze zo om zich heen keek zag Caroline hoeveel er was, hoeveel er kon zijn. Voortdurend was ze bezig geweest om zich in te dekken tegen vanalles en nog wat, waardoor ze enorm belemmerd was geweest, waardoor ze al die kleuren groen bijna niet meer had waargenomen. Ze had zich gevoeld als Jacob die zich ergerde aan het elastieken randje van zijn sok, maar het was niet in haar opgekomen om het anders te willen. Alsmaar was ze bezig geweest zich juist extra in te bouwen met bunkertjes, of had ze haar gevoelens weggestopt in veilige, rechthoekige pakketjes. Maar eigenlijk hielp het niks, al die rechthoekigheid. Want risico's waren er toch wel, en ongemak zou er ook altijd wel zijn. Caroline stelde zich voor dat ze alle muurtjes om zich heen aan diggelen zou slaan en dat wat er overbleef gewoon een menselijke, organische vorm zou blijken te zijn. Een organische vorm met gevoelens, vaak ook ongemakken en zeker ook risico's. Maar een klein kriebeltje aan de rand van je sok hoorde nu eenmaal bij het leven, evenals dat je je niet volledig met sokken kon inpakken om alles maar te voorkomen. Caroline stond op om bij Jacob en de kinderen te kijken. Ze voelde zich nu geen toeschouwer meer. Jacob en de kinderen waren inmiddels op een klein afstandje van de waterplas gaan staan. Jacob hield het emmertje vol water hoog boven de plas en liet hem langzaam leeg lopen. De kinderen gilden het uit van plezier. 'Het water kwam helemaal tot hier, papa!' riep Olivier.